

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ МИТНОЇ СПРАВИ ТА ФІНАНСІВ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ, БІЗНЕСУ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Кваліфікаційна робота магістра

на тему: «Діагностика фінансового стану підприємства та чинники
його стабілізації»

Виконав(ла): магістр II курсу, групи УП-23-1м
спеціальності 051 «Економіка»
Деменчук Владислав Вікторович

Керівник: к. е. н., доцент Пікуліна Олена
Вікторівна

Рецензент директор ПП «Юніон Трейд Плюс»
Крюков Володимир Вікторович

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ МИТНОЇ СПРАВИ ТА ФІНАНСІВ

Факультет ЕКОНОМІКИ, БІЗНЕСУ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Кафедра ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Освітній ступінь магістр

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність 051 «Економіка»

ЗАТВЕРДЖУЮ

завідувачка кафедри

А.Л. Бикова

“ ” 2024 р.

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Деменчука Владислава Вікторовича

1. Тема роботи: Діагностика фінансового стану підприємства та чинники його стабілізації, затверджена наказом університету від «11» листопада 2024 р. № 948кс «Про затвердження тем кваліфікаційних робіт студентів 2 курсу освітнього ступеня «магістр» факультету економіки, бізнесу та міжнародних відносин».

Керівник роботи к. е. н., доцент Пікуліна Олена Вікторівна

2. Строк подання магістром роботи «03» січня 2025 р.

3. Вихідні дані до роботи нормативно-правові документи, автореферати дисертацій, статті, монографії, підручники, навчальні посібники, матеріали періодичних видань, Інтернет-ресурси за темою дипломної роботи, фінансова та статистична звітність ПП «Юніон Трейд Плюс»

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) 1. Теоретичні і методичні засади аналізу та оцінки фінансового стану підприємства; 2. Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства ПП «Юніон Трейд Плюс»; 3. Напрями стабілізації фінансового стану ПП «Юніон Трейд Плюс»

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): табл. 2.1. Техніко-економічні показники діяльності підприємства; табл. 2.2 Аналіз показників фінансової стійкості ПП «Юніон Трейд Плюс»; табл. 2.3 Аналіз показників рентабельності ПП «Юніон Трейд Плюс»; табл. 2.4. Аналіз ділової активності ПП «Юніон Трейд Плюс»; табл. 2.5. Аналіз показників ліквідності; табл. 2.6. Аналіз фінансових передумов неспроможності підприємства; рис. 3.5 Методологія оптимізації структури капіталу

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали, посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Дослідницький (розділ 1) Аналітичний (розділ 2) Проектний (розділ 3)	Пікуліна О. В., доцент кафедри		

7. Дата видачі завдання “11” листопада 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Затвердження теми кваліфікаційної роботи	11.11.2024	виконано
2.	Підбір та систематизація науково-літературних джерел	12.11.2024 17.11.2024	виконано
3.	Затвердження змісту та написання вступу до кваліфікаційної роботи магістра	18.11.2024 20.11.2024	виконано
4.	Написання дослідницького розділу	21.11.2024 30.11.2024	виконано
5.	Систематизація матеріалу для підготовки аналітичного розділу кваліфікаційної роботи	01.12.2024 03.12.2024	виконано
6.	Підготовка аналітичного розділу роботи	04.12.2024 18.12.2024	виконано
7.	Формування проектних рішень	19.12.2024	виконано
8.	Написання проектного розділу роботи	20.12.2024 26.12.2024	виконано
9.	Формування висновків дослідження	27.12.2024	виконано
10.	Оформлення роботи відповідно до методичних рекомендацій	02.01.2025	виконано
11.	Перевірка на плагіат	03.01.2025	виконано
12.	Одержання відгуку наукового керівника	07.01.2025	виконано
13.	Одержання рецензії на кваліфікаційну роботу	08.01.2025	виконано
14.	Підготовка презентаційних матеріалів	09.01.2025	виконано
15.	Подання кваліфікаційної роботи в екзаменаційну комісію	10.01.2025	виконано
16.	Попередній захист кваліфікаційної роботи	14.01.2025	виконано

Студент

_____

(підпис)

В.В. Деменчук

_____

Керівник роботи

_____

(підпис)

О.В. Пікуліна

_____

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи магістра Деменчука Владислава Вікторовича
на тему: «Діагностика фінансового стану підприємства та чинники його
стабілізації»

Кваліфікаційна робота складається із вступу, 3-х розділів, висновків і пропозицій. Робота викладена на 102 сторінках, містить 18 таблиць, 18 рисунків, 4 додатки на 12 сторінках. Список використаних джерел містить 73 найменування.

Метою роботи є діагностика фінансового стану підприємства, виявлення чинників, що впливають на його стабілізацію та розробка науково обґрунтованих рекомендацій підвищення фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності.

У першому розділі розглянуто теоретичні аспекти діагностики фінансового стану підприємства, визначено основні методи та підходи до оцінки фінансових результатів. У другому розділі проведено аналіз фінансової діяльності конкретного підприємства, виявлено сильні та слабкі сторони фінансового стану. Третій розділ присвячений розробці рекомендацій щодо стабілізації фінансового стану підприємства, включаючи оптимізацію фінансового управління та вдосконалення грошових потоків.

У результаті проведеного дослідження було розроблено комплекс заходів, спрямованих на підвищення фінансової стабільності підприємства та зниження фінансових ризиків, що дозволяє значно покращити його конкурентоспроможність та платоспроможність.

Ключові слова: фінансовий стан підприємства, діагностика, стабілізація, фінансові показники, управління грошовими потоками, оптимізація, фінансовий аналіз, фінансова стабільність.

ABSTRACT

master's thesis Demenchuk Vladyslav

on the topic «Diagnostics of the financial state of the enterprise and factors of its stabilization»

Diploma thesis consists of an introduction, three chapters, conclusions and suggestions. Master's thesis is described on 102 pages containing 18 tables, 18 figures and 4 pages of applications. References contain 73 items.

The purpose of the work is to diagnose the financial condition of the enterprise, identify factors influencing its stabilization, and develop scientifically grounded recommendations to improve financial sustainability, liquidity, and solvency.

In the first chapter, theoretical aspects of diagnosing the financial condition of an enterprise are considered, and the main methods and approaches to evaluating financial results are determined. In the second chapter, the financial activity of a specific enterprise is analyzed, identifying the strengths and weaknesses of its financial condition. The third chapter is dedicated to developing recommendations for stabilizing the financial condition of the enterprise, including optimizing financial management and improving cash flows.

As a result of the research, a set of measures aimed at improving the financial stability of the enterprise and reducing financial risks was developed, which will significantly enhance its competitiveness and solvency.

Keywords: financial condition of the enterprise, diagnosis, stabilization, financial indicators, cash flow management, optimization, financial analysis, financial stability.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ТА ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА	11
1.1 Економічна сутність фінансового стану підприємства	11
1.2 Фактори впливу на фінансовий стан підприємства в умовах динамічного середовища.....	16
1.3 Методологічні підходи до аналізу та оцінки фінансового стану підприємства.....	25
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	38
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ПП «ЮНІОН ТРЕЙД ПЛЮС»	40
2.1 Організаційно-економічна характеристика діяльності підприємства	40
2.2 Оцінка фінансової стійкості підприємства	46
2.3 Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства	52
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	56
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ СТАБІЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПП «ЮНІОН ТРЕЙД ПЛЮС».....	57
3.1 Комплекс заходів щодо зміцнення фінансового стану підприємства	57
3.2 Оптимізація процесу аналізу та планування фінансового стану підприємства.....	70
3.3 Удосконалення управління грошовими потоками компанії	87
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3	97
ВИСНОВКИ	98
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	103
ДОДАТКИ	111

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах економічної нестабільності, особливо в умовах війни та економічної кризи, важливим аспектом для кожного підприємства є здатність ефективно управляти своїм фінансовим станом. Діагностика фінансового стану підприємства дозволяє своєчасно виявляти негативні тенденції, розробляти заходи щодо їх усунення та забезпечувати стабільність діяльності підприємства. В умовах конкуренції на ринку кожен бізнес повинен забезпечувати не тільки ефективне використання своїх фінансових ресурсів, а й підтримувати високий рівень ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості. Стабільність фінансового стану є запорукою ефективного розвитку підприємства, підвищення його конкурентоспроможності та забезпечення його довгострокової перспективи.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Тема кваліфікаційної роботи відповідає науковій тематиці кафедри економіки та економічної безпеки, а саме науково-дослідної теми «Діагностика фінансового стану підприємства та чинники його стабілізації». Внесок автора полягає у виявленні особливостей діагностики фінансового стану підприємства та чинників його стабілізації,

Метою роботи є діагностика фінансового стану підприємства, виявлення чинників, що впливають на його стабілізацію та розробка науково обґрунтованих рекомендацій підвищення фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності.

Для досягнення зазначеної мети необхідно виконати такі **завдання**:

- дослідити економічну сутність фінансового стану підприємства;
- охарактеризувати фактори впливу на фінансовий стан підприємства;
- визначити методологічні підходи до аналізу та оцінки фінансового стану підприємства;
- надати організаційно-економічну характеристику ПП «Юніон Трейд Плюс»;

- провести аналіз фінансової стійкості підприємства;
- оцінити ліквідність та платоспроможність підприємства;
- розробити комплекс заходів щодо зміцнення фінансового стану підприємства;
- запропонувати шляхи оптимізації процесу аналізу та планування фінансового стану підприємства;
- запропонувати шляхи удосконалення управління грошовими потоками компанії.

Об’єктом дослідження є процес діагностики фінансового стану підприємства та механізми стабілізації його фінансової діяльності.

Предметом дослідження є методи та інструменти оцінки фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності підприємства, а також чинники, що впливають на стабілізацію його фінансового стану в умовах нестабільної економічної ситуації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню актуальних аспектів діагностики фінансового стану підприємства та чинників його стабілізації присвячено значну кількість праць зарубіжних і вітчизняних учених, серед яких: Алескерова Ю. В., Червань О. Г. [1], Ашаулова М. П., Головка А. Ю., Чуб В. О., Малій О. Г. [2], Берест М. М. [4], Бланк І. О., Ситник Г. В., Андрієць В. С. [5], Глушко А. Д., Грачова А. О. [12], Голов С. Ф. [13], Добровольська О. В., Рондова М. А. [17], Жигалкевич Ж. М., Кам’янська О. В. [24], Макаренко Ю. П., Клименко Д. О. [37], Нагорний П. Д., Базюк Д. С. [40], Паянок Т. М., Савченко А. М., Морозюк А. М. [44], Рзаєв Г. І., Слива А. В. [46], Роганова Г. О., Котлярова М. А. [47], Брігхем Ю, Гапенски Л., [70], Ван Хорн Джеймс С., Вахович Джон М. [73]. Слід зауважити, що, незважаючи на значний обсяг наукових праць у напрямку діагностики фінансового стану підприємств, багато з них обмежуються загальними підходами до аналізу фінансової стійкості та не враховують специфіку бізнесу в умовах економічної нестабільності. Тому, зважаючи на вищезазначене, необхідно подальше вдосконалення методів діагностики та стабілізації фінансового стану

підприємств, з урахуванням сучасних економічних реалій, зокрема впливу глобальних криз, війни та змін на ринках. Це дозволить більш ефективно реагувати на фактори впливу та забезпечувати стійкість підприємств навіть в умовах економічної нестабільності.

Методи дослідження. Для досягнення мети роботи використані такі методи: аналіз, синтез, порівняння, статистичний аналіз, методи фінансової діагностики та оцінки, а також методи фінансового прогнозування та моделювання.

Основна частина. У першому розділі роботи розглянуто теоретичні засади діагностики фінансового стану підприємства, зокрема визначено економічну сутність фінансового стану, його роль у забезпеченні стабільності та розвитку підприємства. Охарактеризовано основні методи і підходи до аналізу фінансових показників, зокрема оцінка ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства. Також визначено ключові фактори, що впливають на фінансовий стан підприємства, з урахуванням змін у зовнішньому економічному середовищі.

У другому розділі кваліфікаційної роботи здійснено аналіз фінансового стану ПП «Юніон Трейд Плюс». Проведено оцінку ліквідності та платоспроможності підприємства, вивчено його фінансову стійкість на основі аналізу основних фінансових показників, таких як коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт автономії та коефіцієнт оборотності активів. Визначено сильні та слабкі сторони фінансового стану підприємства, а також фактори, які можуть впливати на його стабільність у короткостроковій та довгостроковій перспективі.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи запропоновано комплекс заходів щодо стабілізації фінансового стану ПП «Юніон Трейд Плюс». Розроблено рекомендації щодо оптимізації процесу аналізу фінансового стану підприємства, вдосконалення методів управління грошовими потоками, а також запропоновано шляхи підвищення ефективності фінансового прогнозування. Окрім того, на основі аналізу фінансових результатів запропоновано конкретні

кроки щодо зміцнення фінансової стійкості підприємства в умовах економічної нестабільності.

Практичне значення одержаних результатів дипломної роботи полягає в тому, що запропоновані магістром висновки, пропозиції та рекомендації можуть бути використані для покращення процесу діагностики та стабілізації фінансового стану підприємств, зокрема в умовах економічної нестабільності. Вони можуть бути застосовані для підвищення ефективності управління фінансами на підприємствах різних галузей, сприяючи оптимізації фінансових потоків, забезпеченню ліквідності та платоспроможності організацій. Зокрема, запропоновані методи та підходи можуть бути впроваджені у практику фінансового аналізу для розробки стратегії стабілізації та розвитку підприємств. Вони також є корисними для удосконалення внутрішнього контролю, прогнозування фінансових ризиків та підвищення фінансової стійкості в умовах кризових явищ на ринку. Результати роботи можуть бути використані керівниками підприємств, фінансовими аналітиками, а також спеціалістами в області економічної безпеки та консалтингу.

Апробація результатів роботи. Основні результати дослідження, викладені у кваліфікаційній роботі магістра, доповідались та обговорювались на Міжнародній науково-практичній конференції «Економіка, фінанси, облік та право: актуальні проблеми теорії та практики» (8 січня 2025 року в м. Тампере, Фінляндія).

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, 3-х розділів, висновків і пропозицій. Робота викладена на 102 сторінках, містить 18 таблиць, 18 рисунків, 4 додатки на 12 сторінках. Список використаних джерел містить 73 найменування.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ТА ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність фінансового стану підприємства

Фінансовий стан підприємства визначається як основна характеристика, що відображає рівень забезпеченості суб'єкта господарювання фінансовими ресурсами, необхідними для ефективного здійснення фінансово-господарської діяльності та своєчасного виконання фінансових зобов'язань. Аналіз фінансового стану є ключовим компонентом у системі управління підприємством і прийнятті стратегічних та операційних рішень. Результати такого аналізу становлять інтерес для широкого кола стейкхолдерів, зокрема споживачів продукції чи послуг, постачальників, топ менеджменту, власників, інвесторів, кредиторів і державних органів управління.

Фінансовий стан підприємства слугує показником ефективності його господарської та фінансової діяльності. Він не лише характеризує рівень життєздатності підприємства, а й демонструє потенціал його розвитку, дозволяючи виявити резерви для покращення поточної ситуації та посилення конкурентних позицій [63].

Фінансовий стан підприємства визначається як сукупність фінансових показників та характеристик, що відображають його фінансову ситуацію на певний момент часу. Основним аспектом фінансового стану є його значення як індикатора фінансової стійкості та потенціалу розвитку підприємства.

До фінансових характеристик, що складають фінансовий стан, належать такі показники, як прибутковість, активи, здатність до виконання платіжних зобов'язань, ліквідність, кредитний ризик, рентабельність та інші фінансові параметри, які визначають здатність підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання та підтримувати свою діяльність.

Серед науковців не існує єдиної точки зору щодо сутності поняття

«фінансовий стан». Основні підходи до трактування дефініції «фінансовий стан» наведені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Наукові підходи до визначення дефініції «фінансовий стан підприємства»

Автор, джерело	Визначення терміну
Бланк І. А [5, с. 189]	«Результат виробничо-фінансової діяльності. Він характеризується величиною засобів підприємства, їх матеріально-технічного постачання, виробництва, реалізації та прибутку»
Глушко А. Д., Грачова А. О. [12]	«Показник його фінансової конкурентоздатності, тобто платоспроможності, кредитоспроможності, виконання зобов'язань перед державою та іншими підприємствами»
Денисенко М. П., Гришко А. М. [16]	«Розглядається як сукупність показників, що характеризують наявність, розміщення та використання ресурсів (підприємства)»
Єгорова О. В., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюник Ю. М. [22, с. 119]	«Комплексне поняття, що відображає якісний бік його виробничої та фінансової діяльності та є результатом реалізації всіх елементів зовнішніх і внутрішніх фінансових відносин підприємства»
Роганова Г. О., Котлярова М. А. [47]	«Комплексне поняття, характеризується забезпеченістю фінансовими ресурсами, необхідними для нормальної виробничої діяльності комерційних та інших суб'єктів господарювання, доцільністю й ефективністю їх розміщення і використання, фінансовими взаємовідносинами з іншими суб'єктами господарювання, платоспроможністю та фінансовою стійкістю»
Тютюник Ю. М. [54, с. 115]	«Міра забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами і ступінь раціональності їх розміщення для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасних грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями»
Шило Л. А., Топоркова О. А. [65]	«Сукупність показників підприємства, які відображають його здатність погасити боргові зобов'язання»
Шкроміда В. В. [66, с. 88]	«Спроможність підприємства вести господарську діяльність на основі своєчасного погашення усіх видів заборгованості, раціональної структури капіталу і господарських засобів»
Крупка М. І. [59, с. 135]	«Комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо- господарських чинників і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів»
Чепка В. В., Свідерська І. М., Гавриленко Ю. О. [63, с. 19]	«система фінансових відносин, що визначається сукупністю виробничогосподарських факторів та характеризується комплексом показників, що відображають наявність, ефективність розміщення й використання фінансових ресурсів суб'єкта господарювання, а також його конкурентоспроможність та здатність підприємства фінансувати свою діяльність».

Джерело: систематизовано автором

Більшість науковців трактують фінансовий стан підприємства як комплексне поняття, яке відображає не лише фінансові, а й виробничі аспекти діяльності суб'єкта господарювання. Усі підходи наголошують на важливості

взаємозв'язку між фінансовими та виробничими показниками, що забезпечують ефективність діяльності підприємства.

Фінансовий стан підприємства характеризується здатністю підприємства до забезпечення своєї діяльності необхідними фінансовими ресурсами та охоплює як матеріально-технічне постачання та розміщення активів, так і ефективне використання цих ресурсів для досягнення стратегічних цілей.

Важливим аспектом є платоспроможність і фінансова стійкість, що визначають здатність підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання, зокрема щодо погашення боргів і здійснення розрахунків із зовнішніми партнерами, включаючи державні органи та інші підприємства.

Багато авторів підкреслюють значення ефективного використання фінансових ресурсів, що передбачає раціональність у їх розміщенні та використанні та прямо впливає на конкурентоспроможність підприємства та його здатність забезпечувати фінансування власної діяльності на тривалу перспективу.

Аналіз показує, що, хоча всі визначення мають спільну основу, акценти в трактуванні можуть різнитися. Деякі автори роблять наголос на виробничих та господарських чинниках, інші – на фінансових відносинах та здатності до фінансування. Проте усі підходи збігаються в тому, що фінансовий стан є інтегральним показником ефективності та стабільності підприємства.

Отже, фінансовий стан підприємства є багатовимірним і динамічним поняттям, що охоплює фінансові, виробничі та ресурсні аспекти його діяльності, а також є важливим показником для прийняття управлінських рішень та забезпечення стабільного розвитку підприємства.

Узагальнивши надані підходи, можна визначити «фінансовий стан підприємства» як сукупність фінансових та виробничих показників, що відображають здатність підприємства ефективно використовувати свої ресурси для забезпечення господарської діяльності, виконання зобов'язань перед кредиторами та партнерами, а також забезпечення сталого розвитку. Це комплексне поняття включає оцінку фінансової стійкості, платоспроможності,

ліквідності, рентабельності та ефективності розміщення фінансових ресурсів, що дозволяє здійснювати належне фінансове управління та підтримувати конкурентоспроможність на ринку.

Також необхідно провести чітке розмежування між поняттями «фінансовий стан», «фінансова стійкість», «фінансова стабільність» та «фінансова рівновага». Відповідне співвідношення цих термінів представлено на рисунку 1.1.

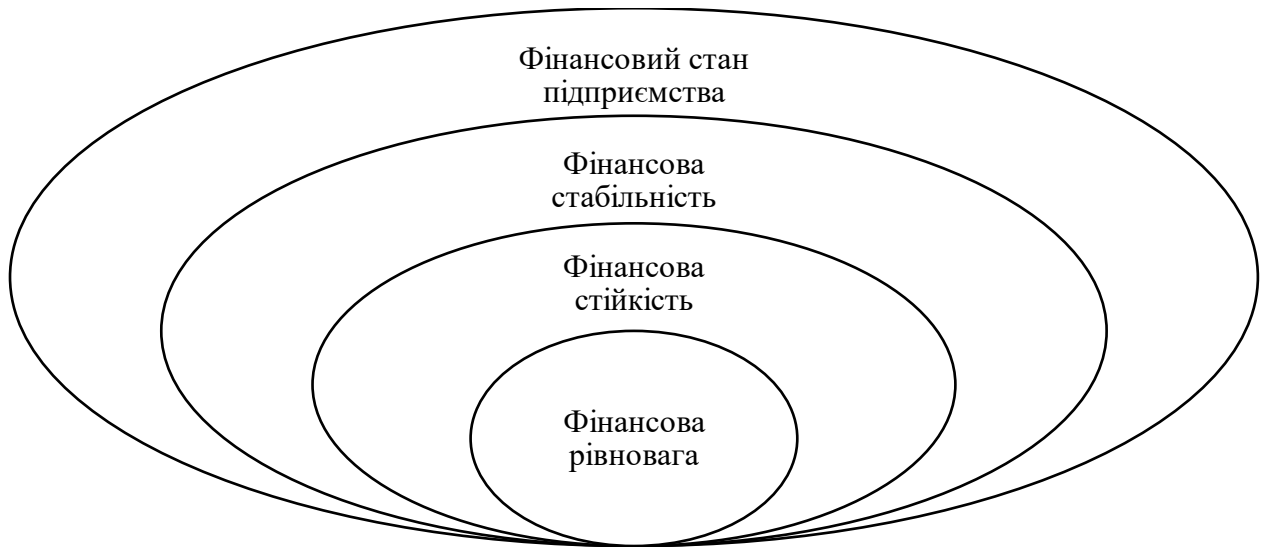

Рисунок 1.1 – Співвідношення понять «фінансовий стан», «фінансова стійкість», «фінансова стабільність» та «фінансова рівновага

Джерело: сформовано автором на основі [17; 38; 63]

Отже, «фінансовий стан» є найширшим з перерахованих понять і включає в себе, серед інших, такі характеристики, як фінансова стабільність і фінансова стійкість. Фінансова стійкість є моментною характеристикою стану підприємства, тобто вона відображає його фінансову надійність на конкретну дату, тоді як фінансова стабільність характеризує динаміку цієї надійності протягом певного періоду часу.

Фінансова стабільність визначається як стан активів та джерел фінансування підприємства, який забезпечує його постійну платоспроможність, відображає рівень фінансової незалежності, а також стабільність фінансової рівноваги протягом тривалого періоду, незважаючи на вплив як внутрішніх, так

і зовнішніх факторів [40]. Авторське бачення різниці між поняттями «фінансова стабільність» і «фінансова стійкість» наведене в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Відмінності між поняттями «фінансова стабільність» та «фінансова стійкість»

Ознака	Фінансова стабільність	Фінансова стійкість
Основні характеристики	Відображає здатність підприємства підтримувати стабільну фінансову ситуацію впродовж часу, забезпечує платоспроможність і прибутковість.	Оцінка фінансової надійності підприємства на конкретну дату, яка визначає його здатність виконувати зобов'язання.
Часовий аспект	Охарактеризована тривалим періодом, показує довгострокову фінансову стабільність.	Оцінюється на певний момент часу, відображає поточний стан фінансової ситуації.
Широта охоплення	Охоплює всі аспекти фінансової діяльності підприємства, зокрема, ефективність управління активами, пасивами і грошовими потоками.	Зосереджується на фінансовій стійкості підприємства у конкретний період, зокрема на платоспроможності та ліквідності.
Чим визначається	Ступенем фінансової незалежності, стабільністю доходів та витрат, здатністю покривати зобов'язання у майбутньому.	Визначається рівнем ліквідності, платоспроможності та ефективністю розподілу фінансових ресурсів на даний момент.
Складові	Фінансова незалежність, рентабельність, стійкість активів і джерел фінансування.	Ліквідність, платоспроможність, співвідношення власних і запозичених коштів, рівень заборгованості.

Джерело: сформовано автором на основі [70; 73]

Фінансова рівновага, поряд з фінансовою стійкістю, є складовою фінансової стабільності. Водночас, вона може також відображати фінансову стійкість, якщо її оцінювати на конкретну дату, а не за певний період часу. Фінансова рівновага є характеристикою фінансової діяльності підприємства, яка свідчить про баланс між необхідністю збільшення обсягу активів і можливістю підприємства забезпечити відповідні фінансові ресурси для цього процесу [44].

Фінансовий стан підприємства визначається результатами його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності, і, відповідно, піддається впливу всіх цих видів діяльності. Особливе значення для фінансового стану має стабільний випуск та реалізація продукції високої якості. Зазвичай, чим вищі показники обсягу виробництва і реалізації, а також чим

нижча собівартість продукції, тим більша прибутковість підприємства, що позитивно позначається на його фінансовому стані. Натомість, неритмічність виробничих процесів, зниження якості продукції та труднощі з її реалізацією ведуть до зменшення надходжень на рахунки підприємства, що, у свою чергу, погіршує його платоспроможність. Також існує зворотний зв'язок, оскільки недостатність коштів може призвести до перебоїв у забезпеченні матеріальними ресурсами, що впливає на виробничий процес.

Фінансова діяльність підприємства повинна бути спрямована на забезпечення регулярного надходження та ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, а також досягнення оптимального співвідношення власних та залучених коштів, що забезпечить фінансову стійкість і ефективне функціонування підприємства. Тому систематична оцінка фінансового стану є важливим інструментом для забезпечення стабільності фінансового стану підприємства [40].

Метою оцінки фінансового стану в системі антикризового управління є розробка та впровадження заходів, спрямованих на відновлення платоспроможності, забезпечення достатнього рівня фінансової стійкості, а також визначення можливості продовження господарської діяльності, подальшого розвитку, забезпечення прибутковості та зростання виробничого потенціалу. Це також сприяє ухваленню відповідних управлінських рішень [56].

Фінансовий стан підприємства визначається низкою ключових елементів, зокрема:

- рівнем прибутковості діяльності підприємства;
- ефективністю розподілу прибутку, що залишається після сплати податків та обов'язкових платежів;
- наявністю власних фінансових ресурсів, необхідних для організації виробничого процесу та реалізації продукції;
- раціональним розміщенням основних та оборотних фондів;
- платоспроможністю та ліквідністю.

Оцінка фінансового стану підприємства має здійснюватися систематично та всебічно, з використанням різноманітних методів, прийомів та методик аналізу.

Основною метою такої оцінки є аналіз фінансової спроможності підприємства, а також розробка та реалізація заходів, спрямованих на відновлення платоспроможності, досягнення достатнього рівня фінансової стійкості, визначення можливості підприємства продовжувати свою господарську діяльність, сприяння подальшому розвитку, забезпечення прибутковості, зростання виробничого потенціалу і ухвалення відповідних управлінських рішень [24].

Основні завдання оцінки фінансового стану підприємства представлені на рис. 1.2.

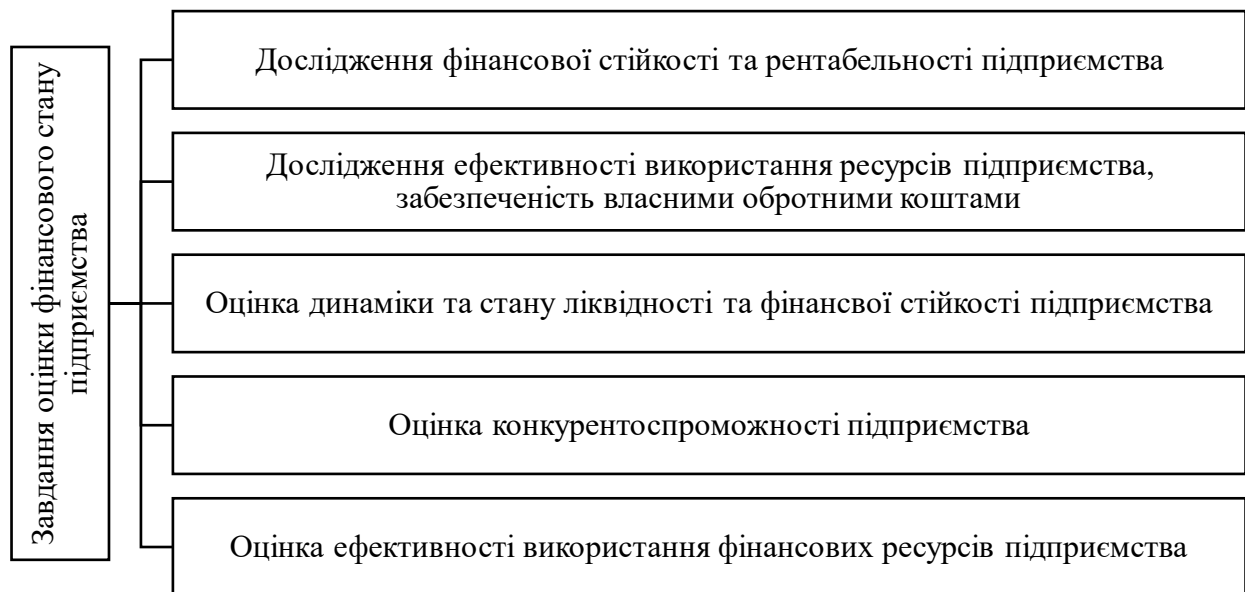

Рисунок 1.2 – Основні завдання оцінки фінансового стану підприємства

Джерело: сформовано автором на основі [69]

Фінансовий аналіз є ключовим інструментом для розробки фінансової політики підприємства, виявлення недоліків у його функціонуванні та прийняття управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності господарської діяльності.

Завдяки фінансовому аналізу можна досягти таких цілей:

- оцінити рівень ефективності діяльності господарюючих суб'єктів та виявити фактори, що зумовили поточний стан;
- визначити тенденції розвитку підприємства за показниками фінансового стану;
- розробити сценарії розвитку економічної діяльності підприємства, включаючи накопичення, трансформацію та ефективне використання інформаційної бази фінансового характеру;
- оцінити рівень кредитоспроможності підприємства як позичальника фінансових ресурсів для здійснення господарської діяльності;
- здійснити якісне планування, прогнозування, бюджетування, визначити потребу у фінансових ресурсах та ефективно їх розміщувати;
- забезпечити ефективне формування та використання грошових потоків;
- створити рейтингові системи оцінки фінансового стану господарюючих суб'єктів;
- своєчасно вжити заходи для підвищення платоспроможності, фінансової стійкості та прибутковості підприємств;
- визначити резерви покращення фінансового стану господарюючих суб'єктів;
- обґрунтувати політику розподілу та використання прибутку для потреб підприємств та їх власників;
- оцінити рівень підприємницького ризику щодо здатності підприємства погашати зобов'язання, нарощувати чисті активи, залучати інвестиції та ухвалювати відповідні управлінські рішення [69].

Після визначення фінансового стану підприємства, слід дослідити фактори, які безпосередньо на нього впливають. Усі фактори, що впливають на фінансовий стан підприємства, можна класифікувати за кількома ознаками:

- за місцем виникнення – зовнішні (екзогенні) та внутрішні (ендогенні);
- за структурою – прості та складні;
- за часом впливу – постійні та змінні;
- за ступенем кількісного вимірювання – якісні (піддаються

вимірюванню) та кількісні (не піддаються вимірюванню) [71].

Оцінка фінансового стану підприємства безпосередньо залежить від рівня доходу, прибутку, а також структури капіталу та активів. Ці фактори визначають рівень фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності та ефективності використання капіталу. Зовнішні фактори мають непрямий вплив на загальну оцінку фінансового стану підприємства. Їхній вплив на фінансовий стан можна вважати непрямим, оскільки їх кількісне вимірювання є ускладненим, однак ці фактори суттєво впливають на внутрішнє середовище підприємства, а відповідні показники, що характеризують це середовище, безпосередньо впливають на фінансовий стан. Таким чином, вплив зовнішніх факторів здебільшого носить непрямий характер [5].

Недостатня кількість або неналежне формування й використання активів можуть стати основною причиною затримок у виплатах заборгованості постачальникам за сировину та матеріали, а також неповного й неритмічного забезпечення підприємства необхідними ресурсами, що веде до погіршення виконання зобов'язань перед власниками, державою та працівниками. Однак належне забезпечення підприємства активами в межах розрахункової потреби та їх раціональне використання створює сприятливі умови для подальшого поліпшення як кількісних, так і якісних показників господарської діяльності [71].

Для комплексної оцінки фінансового стану підприємства необхідно проаналізувати тенденції основних показників, що характеризують фінансовий стан з різних аспектів. Показниками, що свідчать про добрий фінансовий стан підприємства, є: стабільна платоспроможність, ефективне використання капіталу, своєчасна організація розрахунків та наявність стабільних фінансових ресурсів. Показниками незадовільного фінансового стану є: неефективне розміщення коштів, дефіцит власних оборотних коштів, наявність стійкої заборгованості за платежами, негативні тенденції у виробничій діяльності [70].

Серед основних показників для комплексної оцінки фінансового стану слід виокремити показники дохідності та рентабельності. Особливу увагу слід

приділити аналізу структури доходів підприємства та оцінці взаємозв'язку між прибутком і рентабельністю. Важливо також проаналізувати взаємозв'язок прибутку підприємства з факторами, які його формують, оскільки це значно полегшує практичну орієнтацію у відповідних питаннях.

Дохідність підприємства оцінюється за допомогою абсолютних і відносних показників. Абсолютний показник дохідності – це сума прибутку або доходів, тоді як відносний показник визначається рівнем рентабельності [69].

Управління фінансовим станом підприємства є комплексною системою принципів та методів, що використовуються для розробки та реалізації управлінських рішень, які спрямовані на досягнення бажаного рівня фінансових показників та забезпечення необхідного рівня фінансування діяльності підприємства, зокрема для забезпечення його ефективного функціонування в майбутньому [63].

Основною метою управління фінансовим станом суб'єкта господарювання є підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності, раціональне використання наявного потенціалу з метою максимізації вартості підприємства та прискорення темпів його розвитку. Для досягнення цієї мети на підприємстві повинні бути визначені наступні завдання [38]:

- формування достатнього обсягу фінансових ресурсів;
- оптимізація структури активів та капіталу;
- підвищення ефективності використання фінансових ресурсів;
- забезпечення оптимального/збалансованого руху грошових потоків;
- прискорення оборотності оборотних активів;
- досягнення фінансової стійкості та платоспроможності;
- мінімізація рівня фінансових ризиків;
- максимізація прибутковості [70].

Етапи процесу управління фінансовим станом підприємства представлені на рис. 1.3.

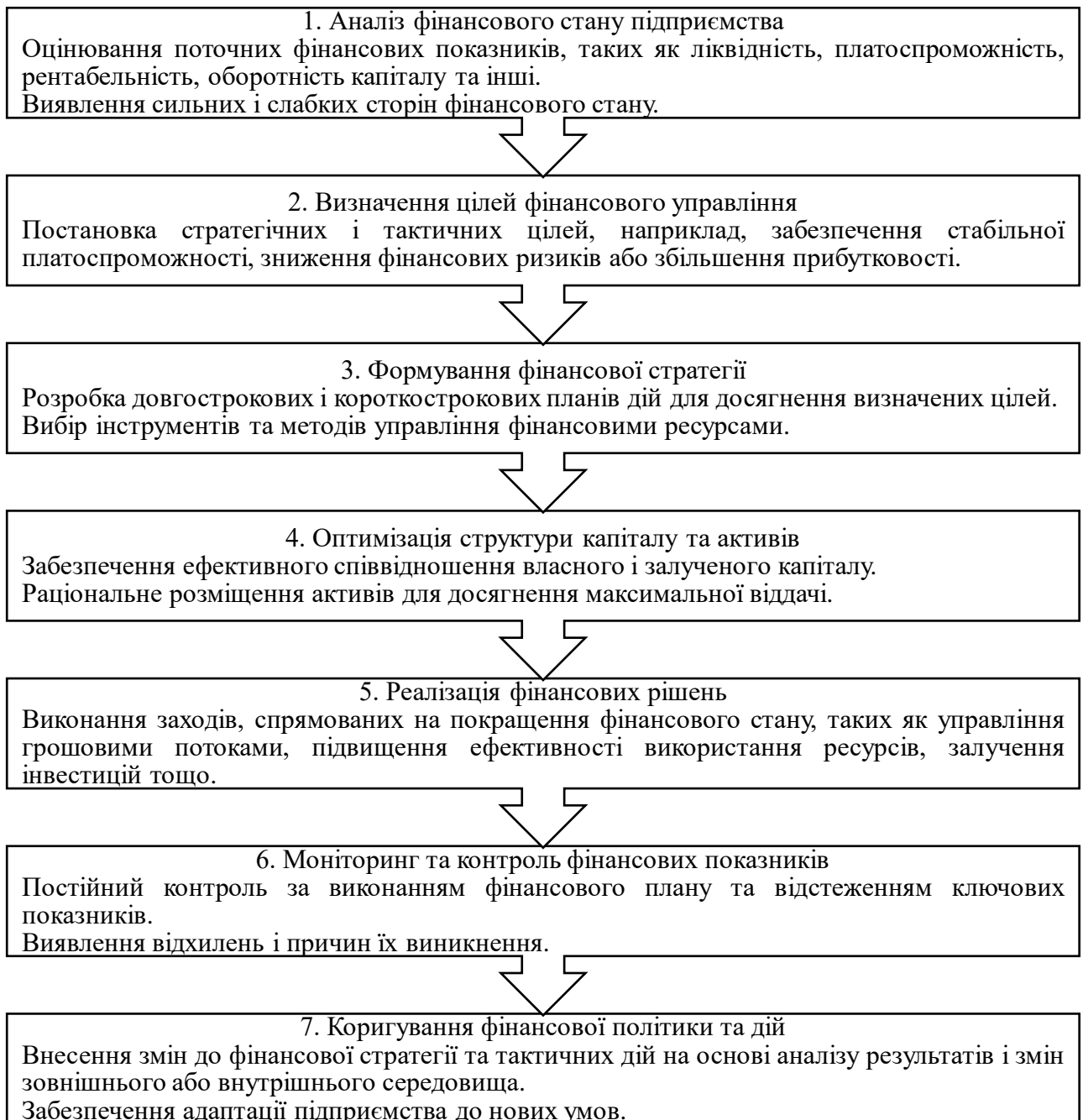

Рисунок 1.3 – Етапи управління фінансовим станом підприємства

Джерело: сформовано автором на основі [6973]

Проблематику ефективного управління фінансовим станом підприємства доцільно розглядати на таких рівнях: оперативному, інноваційному та стратегічному. Подібна класифікація обумовлена необхідністю врахування часового аспекту управління, що охоплює короткострокову, середньострокову та довгострокову перспективи.

1.2 Фактори впливу на фінансовий стан підприємства в умовах динамічного середовища

На основі проведеного вище аналізу наукових підходів можна зробити наступні висновки: по-перше, фінансовий стан підприємства (ФСП) необхідно розглядати в комплексному контексті, як здатність, спроможність, стан та сукупність певних характеристик, з урахуванням її взаємозв'язків із зовнішнім середовищем та інтересами різних економічних груп впливу. По-друге, для повнішого розуміння сутності ФСП доцільно застосовувати макро- та мікроекономічні підходи.

Макроекономічний підхід підкреслює взаємозв'язок та синергетичний ефект впливу окремих підприємств і зовнішнього середовища, як на фінансову стійкість загальної економічної системи, так і на фінансовий стан конкретного підприємства.

З іншого боку, мікроекономічний підхід розглядає ФСП як здатність окремого підприємства підтримувати необхідний рівень кредитоспроможності, платоспроможності та ліквідності для забезпечення безперебійної діяльності та здатності генерувати прибуток, при цьому критерієм оцінки виступають відповідні фінансові показники [50].

Таким чином, було встановлено, що ФСП має бути об'єктом управлінського впливу, що вимагає постійної оцінки, регулювання та контролю, водночас він є основним параметром функціонування підприємства, без якого неможливий стабільний розвиток. Очевидно, що характеристика ФСП є ключовим індикатором при формуванні стратегічних планів діяльності підприємства, зокрема в контексті використання системи збалансованих показників (Balanced Scorecard Concept – BSC) [13].

Слід зазначити, що ФСП не можна розглядати як основну мету діяльності підприємства, оскільки досягнення належного рівня фінансової стабільності може призвести до відмови від ризикованих проєктів, інновацій та додаткового залучення позикових коштів, що в кінцевому підсумку може

спричинити занепад підприємства [16].

Основою формування поточного та перспективного рівня фінансового стану підприємства є фактори, що можуть здійснювати як позитивний, так і негативний вплив на його рівень, визначаючи умови, в яких підприємство здійснює свою діяльність. Узагальнивши наукові розробки з цієї теми [11; 23; 35; 50; 62], можна стверджувати, що систематичне вивчення факторів, що визначають фінансовий стан, повинно проводитися на регулярній основі. Це зумовлено тим, що з розвитком соціально-економічних і технологічних процесів виникають нові фактори, можливості та загрози, які можуть змінювати рівень фінансового стану і вимагають постійного моніторингу.

Результати проведеного дослідження підтверджують, що структуризація факторів впливу на фінансовий стан за місцем їх виникнення, з поділом на зовнішні та внутрішні, є важливим етапом для обґрунтування ефективної системи стабілізації фінансового стану підприємства.

Фактори опосередкованого впливу охоплюють елементи, які не здійснюють прямий і негайний вплив на фінансовий стан підприємства (ФСП), але в довгостроковій перспективі можуть значно визначати його рівень. Врахування цих факторів є обов'язковим при розробці стратегічних планів та бізнес-стратегії підприємства, зокрема їх ідентифікація та оцінка. Важливо зазначити, що ці фактори є складними, не підпадають під категорію керованих та контрольованих, тому в процесі управління ФСП слід розробити адаптивні механізми, які дозволяють зменшити їх реальний та потенційний негативний вплив.

Для ефективного дослідження цих факторів доцільно використовувати прогностичні інструменти. Згруповані фактори опосередкованого впливу поділяються на економічні, ринкові, фінансові, соціально-демографічні, політико-правові, технологічні та загальні, що детально представлені на рисунку 1.4.

Рисунок 1.4 – Опосередковані фактори зовнішнього впливу на фінансовий стан підприємства

Джерело: сформовано автором на основі [11; 23; 35; 50; 62]

Зовнішні прямі фактори впливу на фінансовий стан підприємства представлені у табл. 1.3. На відміну від попередньої групи, зовнішні фактори прямого впливу характеризуються частковим ступенем керованості та контрольованості. Це слід враховувати при виборі аналітичних методів та формуванні механізмів регулювання та управлінських впливів.

Таблиця 1.3

Зовнішні прямі фактори впливу на фінансовий стан підприємства

Зовнішнє середовище	Зміст відносин	Вплив
Постачальники (ресурсів, товарів, робіт, послуг)	Економічні відносини, що стосуються: 1) формування матеріальних і нематеріальних активів; 2) придбання товарів, робіт та послуг, необхідних для забезпечення господарської діяльності; 3) здійснення маркетингових досліджень, науково-дослідних робіт тощо; 4) аутсорсингу окремих видів діяльності; 5) надання фінансових та страхових послуг.	Вплив на рівень витрат, пов'язаних із формуванням матеріальної та технічної бази підприємства.
Споживачі	Економічні відносини, що виникають у процесі реалізації товарів (робіт, послуг) підприємства.	Вплив на обсяг доходів від реалізації продукції та послуг.
Суб'єкти державного регулювання	Економічні відносини, що включають сплату податків і зборів до бюджету, формування позабюджетних фондів, надання податкових пільг, а також застосування штрафних санкцій.	Вплив на обсяги витрат на сплату податків, зборів, обов'язкових платежів та штрафних санкцій у разі порушення вимог.
Конкуренти	Економічні відносини, що виникають у процесі конкуренції на ринку і виробництва продукції (робіт, послуг), які здатні задовольнити аналогічні потреби потенційних споживачів.	Вплив на конкурентну позицію підприємства, цінову стратегію та політику збуту.

Джерело: сформовано автором на основі [11; 23; 35; 50; 62]

Постачальники впливають на фінансовий стан підприємства через формування матеріальних та нематеріальних активів, придбання необхідних товарів, робіт і послуг, а також через аутсорсинг і надання фінансових послуг. Збільшення витрат на ці процеси може негативно позначитися на загальному фінансовому стані підприємства.

Споживачі відіграють важливу роль у формуванні доходів підприємства, оскільки обсяг доходів від реалізації продукції та послуг безпосередньо залежить від попиту на продукцію, яку підприємство пропонує на ринку. Тому ефективна маркетингова та збутова стратегія є ключовим фактором для стабільності фінансового стану підприємства.

Суб'єкти державного регулювання мають значний вплив на фінансовий стан підприємства через систему оподаткування, податкові пільги та штрафні санкції. Зміни в податковій політиці або штрафи за порушення можуть призвести до значних додаткових витрат, що безпосередньо впливає на

ефективність фінансового управління підприємства.

Конкуренти визначають зовнішнє середовище, в якому функціонує підприємство, що впливає на його конкурентну позицію, цінову політику і стратегію збуту. Посилення конкуренції або зміна ринкових умов може зменшити прибутки підприємства, змусивши його переглядати стратегії ціноутворення та просування товарів [50].

Склад внутрішніх факторів, що впливають на ФСП, досі не має однозначно визначеної концепції серед науковців. Уважаємо, що для їх систематизації доцільно орієнтуватися на кількісні критерії, що характеризують ФСП, і саме в межах цих критеріїв слід визначати внутрішні фактори впливу (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Внутрішні фактори, що впливають на фінансовий стан

Група факторів		Характеристика
Фінансові	Капітальні	Здатність власників ефективно капіталізувати підприємство; здатність управлінського персоналу генерувати прибуток, який спрямовується на поповнення капіталу; величина статутного капіталу; реальна вартість наявних економічних ресурсів і капіталу в перспективі; формування різноманітних резервів капіталу.
	Якості активів	Здатність управлінського персоналу ефективно формувати активи підприємства; раціональна структура активів.
	Ліквідність	Здатність забезпечувати фінансову рівновагу і збалансованість між вхідними та вихідними грошовими потоками.
	Рентабельність	Здатність ефективно управляти доходами та витратами для досягнення запланованого рівня рентабельності; структура і динаміка доходів і витрат; реальні можливості компенсації витрат та доходів в майбутніх періодах.
	Рівень ризиків	Здатність ефективно управляти ризиками, незалежно від зовнішніх і внутрішніх факторів, що можуть на них впливати.
Нефінансові	Організаційно-структурні	Адекватність організаційної структури виробництва, збуту, управління і контролю до обраної стратегії розвитку та поточної ринкової кон'юнктури; рівень корпоративної культури; ділова репутація підприємства; кваліфікація персоналу та ефективність систем підвищення її рівня відповідно до змін зовнішнього середовища; рівень інтелектуального капіталу підприємства.
	Виробничо-технологічні	Забезпеченість інформаційно-аналітичними та технологічними засобами для ефективного управління; рівень технічної оснащеності та технологічного розвитку; ступінь розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності; рівень енергоефективності виробничих процесів; рівень впровадження сучасних цифрових технологій.

Джерело: сформовано автором на основі [11; 23; 35; 50; 62]

Згідно з наведеними даними у табл. 1.4, внутрішні фактори, що впливають на фінансовий стан підприємства, поділяються на фінансові та нефінансові. Фінансові фактори включають аспекти, що стосуються капіталізації підприємства, структури активів, ліквідності, рентабельності та рівня ризиків. Ці фактори відображають здатність підприємства ефективно управляти своїми фінансами, забезпечувати сталу ліквідність і рентабельність, а також управляти потенційними фінансовими ризиками, що є важливими для підтримки стабільного фінансового стану.

Нефінансові фактори складаються з організаційно-структурних та виробничо-технологічних аспектів. До організаційно-структурних відносяться елементи, що визначають ефективність управлінської структури, корпоративної культури, кваліфікації персоналу та інтелектуального капіталу підприємства, що впливають на загальну ефективність і адаптацію до змін зовнішнього середовища. Виробничо-технологічні фактори включають рівень технологічної оснащеності, інноваційної діяльності та енергоефективності, що є ключовими для забезпечення конкурентоспроможності підприємства та підвищення ефективності його діяльності в довгостроковій перспективі [23].

Таким чином, як фінансові, так і нефінансові фактори взаємопов'язані та мають значний вплив на формування та підтримку стабільного фінансового стану підприємства. Їх ефективне управління є необхідною умовою для досягнення стратегічних цілей та сталого розвитку підприємства в умовах змінного ринкового середовища.

Фінансова стійкість сьогодні є комплексним процесом, що охоплює дослідження ресурсного потенціалу підприємства, його фінансового стану, взаємозалежності від впливу як внутрішніх, так і зовнішніх факторів, а також здатності забезпечити ефективну діяльність при збереженні платоспроможності. Розробка стратегії розвитку підприємства дозволяє визначити напрямки його поведінки на ринку, враховуючи умови зовнішнього середовища та ймовірні зміни цих умов. Це також дає змогу оцінити конкурентоспроможність підприємства, сформулювати глобальні цілі та

завдання, а також визначити ресурси, які необхідно залучити для їх досягнення та забезпечення їх максимально ефективного використання [7].

Стратегія підприємства повинна орієнтуватися на раціональний розподіл фінансових ресурсів, що надходять у його розпорядження, з метою досягнення високих результатів фінансово-господарської діяльності та забезпечення фінансової стійкості. Ключові завдання моделювання фінансових стратегій на мікроекономічному рівні включають: обґрунтування прогнозу перспективних дій підприємства; розробку конкретних рекомендацій для мінімізації ризиків і помилок у процесі стратегічного планування; а також формулювання політики управління фінансовою стійкістю [35].

Політика управління фінансовою стійкістю являє собою систему дій управлінського персоналу підприємства, спрямовану на забезпечення стабільності фінансового стану в довгостроковій перспективі через високий рівень частки власного капіталу у загальному обсязі джерел фінансових ресурсів. Сучасне управління фінансовою стійкістю переважно орієнтоване на вирішення короткострокових завдань, що спричиняє часті зміни в пріоритетах, цілях та рішеннях підприємства. Це, у свою чергу, призводить до недосконалості структури показників фінансової стійкості та зниження її рівня. У зв'язку з цим на підприємстві необхідно впроваджувати стратегічне управління фінансовою стійкістю. Вважаємо, що процес стратегічного управління фінансовою стійкістю слід розглядати через призму економічних принципів, що відповідають умовам і особливостям на різних рівнях господарської діяльності.

З урахуванням економічних можливостей підприємств у ринкових умовах, можна визначити основні принципи стратегічного управління фінансовою стійкістю суб'єкта господарювання (рис. 1.5).

Принципи формують основи для стратегічного управління фінансовою стійкістю, забезпечуючи підприємству можливість ефективно функціонувати у динамічному ринковому середовищі.

Рисунок 1.5 – Принципи стратегічного управління фінансовою стійкістю

Джерело: сформовано автором на основі [6; 7; 62]

З урахуванням сутності та принципів управління фінансовою стійкістю підприємства визначаються його стратегічні цілі. Зокрема, основний акцент в цих цілях спрямований на зміцнення позицій підприємства в галузі, збереження та підвищення його довгострокових конкурентних переваг на ринку.

До основних цілей управління фінансовою стійкістю відносяться:

1. Збалансованість активів і пасивів – забезпечення належної частки власного капіталу, оптимізація структури капіталу, а також організація ефективного руху капіталу.

2. Збалансованість доходів і витрат – досягнення необхідного рівня рентабельності, коригування структури витрат та зниження витратомісткості виробничих процесів, збільшення обсягів товарообороту.

3. Збалансованість грошових потоків – забезпечення платоспроможності та самофінансування підприємства, зниження дебіторської заборгованості, підвищення рівня кредитоспроможності [6].

У системі управління фінансовою стійкістю важливу роль відіграє визначення основної мети, оскільки саме вона визначає концепцію розвитку підприємства, основні напрямки його ділової активності та служить орієнтиром у умовах ринкових трансформацій. Науковці в цьому контексті акцентують увагу на необхідності підтримання фінансової рівноваги та забезпечення платоспроможності підприємства. Головною метою управління фінансовою стійкістю є забезпечення фінансової безпеки та стабільності функціонування і розвитку підприємства в довгостроковій перспективі, з урахуванням допустимого рівня ризику [7].

Забезпечення високого рівня фінансової стійкості в процесі розвитку та функціонування підприємства реалізується через формування оптимальної та гнучкої структури капіталу, підтримку постійної платоспроможності та ліквідності, збалансованість грошових потоків, забезпечення кредитоспроможності, а також оптимальну структуру активів та стабільне перевищення доходів над витратами [9].

Стабільний фінансовий стан позитивно впливає на виконання фінансових планів та забезпечення потреб підприємства необхідними ресурсами. Тому фінансова діяльність, як складова частина загальної господарської діяльності, повинна бути орієнтована на забезпечення планомірного надходження та витрачання грошових ресурсів, виконання розрахункової дисципліни, досягнення раціональних пропорцій між власним та позиковим капіталом і максимально ефективно їх використання.

Отже, стійкий фінансовий стан є результатом управління комплексом факторів, що визначають ефективність господарської діяльності підприємства.

1.3 Методологічні підходи до аналізу та оцінки фінансового стану підприємства

Предмет аналізу фінансового стану – це оцінка фінансової ситуації підприємства або іншої організації з метою з'ясування її фінансової стійкості, ефективності і перспективності.

Аналіз фінансового стану може включати в себе дослідження фінансових звітів (балансу, звіту про фінансові результати та інших звітів), щоб встановити фінансові показники, такі як прибуток, забезпеченість платежами, ліквідність, рентабельність та інші. Додатковими джерелами даних для аналізу можуть бути відомості про кредити та позики, показники обігу коштів, інвестиційні проекти та бюджетні показники.

Мета аналізу фінансового стану – зробити висновки про фінансову стійкість та ефективність підприємства та розробити рекомендації для поліпшення фінансової ситуації та забезпечення подальшого розвитку [2].

Серед основних завдань аналізу фінансового стану можна виділити:

- 1) «загальну оцінку фінансового стану (фінансова стійкість, платоспроможність, ліквідність, рентабельність)»;
- 2) «дослідження змін у структурі капіталу, аналіз головних чинників, що призвели до змін у фінансовому стані»;
- 3) «прогнозування основних тенденцій розвитку підприємства» [72].

Єдиного стандартизованого підходу до оцінки фінансового стану не існує. Здебільшого науковці розрізняють три основні підходи: комплексний оціночний підхід, коефіцієнтний підхід та інтегральний підхід.

За допомогою «методу комплексної оцінки можна зробити загальні висновки щодо ефективності діяльності підприємства. Її проводять за допомогою зведення кількісних та якісних показників до інтегрального параметру. Такі показники відображають різні аспекти діяльності підприємства. Комплексна оцінка фінансового стану дає змогу визначити місце підприємства в економічному середовищі та показує рівень його

конкурентоспроможності» [16].

Коефіцієнтний метод «проводиться за допомогою обчислення коефіцієнтів, які розкривають усі напрями діяльності підприємства та враховують чинники внутрішнього і зовнішнього впливу на фінансовий стан підприємства» [42].

За допомогою «інтегрального методу можна спостерігати за зміною одного інтегрального показника в динаміці, що істотно спрощує аналіз. Оцінка проводиться на основі зведення узагальнених показників діяльності підприємства (використовують показники платоспроможності, фінансової стійкості та незалежності тощо) до інтегрального» [69].

На рис. 1.6 представлено основні переваги та недоліки методів оцінки фінансового стану підприємства.

Рисунок 1.6 – Переваги та недоліки методів оцінки фінансового стану

Джерело: сформовано автором на основі [4; 65]

Так, враховуючи те, що різні методики оцінки фінансового стану підприємства мають свої переваги та обмеження, використання комплексного підходу може дозволити отримати більш повну та точну інформацію про фінансовий стан підприємства.

Наприклад, застосування методів фінансового аналізу, таких як аналіз балансу та звіту про фінансовий стан, може дати загальну картину фінансового стану підприємства. Аналіз коефіцієнтів ліквідності, рентабельності та фінансової стійкості може показати окремі аспекти фінансового стану та відповісти на конкретні питання.

Також можна використовувати методи порівняльного аналізу, які дозволяють порівняти фінансовий стан підприємства з конкурентами на ринку, або зі своїми ж показниками за попередні періоди. Це дає змогу зробити більш об'єктивну оцінку стану підприємства та виявити тенденції у його розвитку.

Також важливо враховувати специфіку діяльності підприємства та використовувати методики, що враховують особливості даної галузі або виду діяльності. Наприклад, використання методів аналізу ризику може бути важливим для підприємств, що працюють у високоризикових сферах, таких як фінансові послуги чи інвестиційний бізнес.

Результати проведеного дослідження свідчать, що формування алгоритму застосування системи методичних підходів до оцінки фінансового стану підприємства є дуже важливим для забезпечення об'єктивності та цілеспрямованості процесу. Такий алгоритм допоможе підприємству оцінити свої фінансові можливості та ризики, а також розробити стратегію розвитку, яка буде відповідати потребам ринку та конкретної галузі. Для цього доцільно використовувати різні методи та прийоми проведення аналізу, такі як аналіз балансу, звіту про прибутки та збитки, фінансовий потік тощо, залежно від потреб підприємства. Використання комплексного підходу до оцінки фінансового стану підприємства дозволить забезпечити ефективне управління фінансовими ресурсами та досягнення максимального результату [71].

Отже, фінансовий стан підприємства є важливим показником його

стійкості та конкурентоспроможності на ринку, що відображає наявність та використання фінансових ресурсів, а також здатність до розвитку та забезпечення діяльності на довгострокову перспективу. Оцінка фінансового стану дозволяє виявити ризики, зокрема заборгованість, ліквідність та рентабельність, які можуть перешкоджати розвитку підприємства.

Аналіз фінансового стану підприємства є важливим елементом управління, оскільки допомагає оцінити ефективність використання ресурсів підприємства, визначити проблемні зони діяльності та виявити потенційні ризики. Крім того, аналіз фінансового стану підприємства може допомогти встановити стратегію розвитку підприємства, зокрема, визначити необхідність залучення зовнішніх інвестицій або кредитів, розробити план дій щодо зменшення заборгованості та оптимізації витрат. Враховуючи те, що фінансовий стан підприємства впливає на його конкурентоспроможність та стійкість на ринку, аналіз фінансового стану стає необхідним елементом успішного управління підприємством [12].

Міжнародна практика розробила певні методи аналізу фінансової звітності, які «ґрунтуються на різноманітних абсолютних та відносних типових показниках, що дають можливість не тільки проводити аналіз статей балансу підприємства, але і робити порівняльний аналіз по ряду підприємств окремої галузі господарства або таких, що займаються аналогічними видами діяльності. Такі співставлення звичайно проводяться не тільки за звітний період, але і за ряд років, що відображає доволі тривалий період діяльності підприємства. Це дозволяє визначати тенденції розвитку підприємства на перспективу, що має велике значення в практичній діяльності, оскільки підприємства здійснюють як довгострокове, так і середньострокове та поточне планування своєї діяльності» [65].

Основними методами аналізу звітності є наступні:

- читання звітності;
- горизонтальний аналіз;
- вертикальний аналіз;

- трендовий аналіз;
- розрахунок фінансових коефіцієнтів.

Загальна модель аналізу фінансового стану підприємства наведена на рис. 1.7.

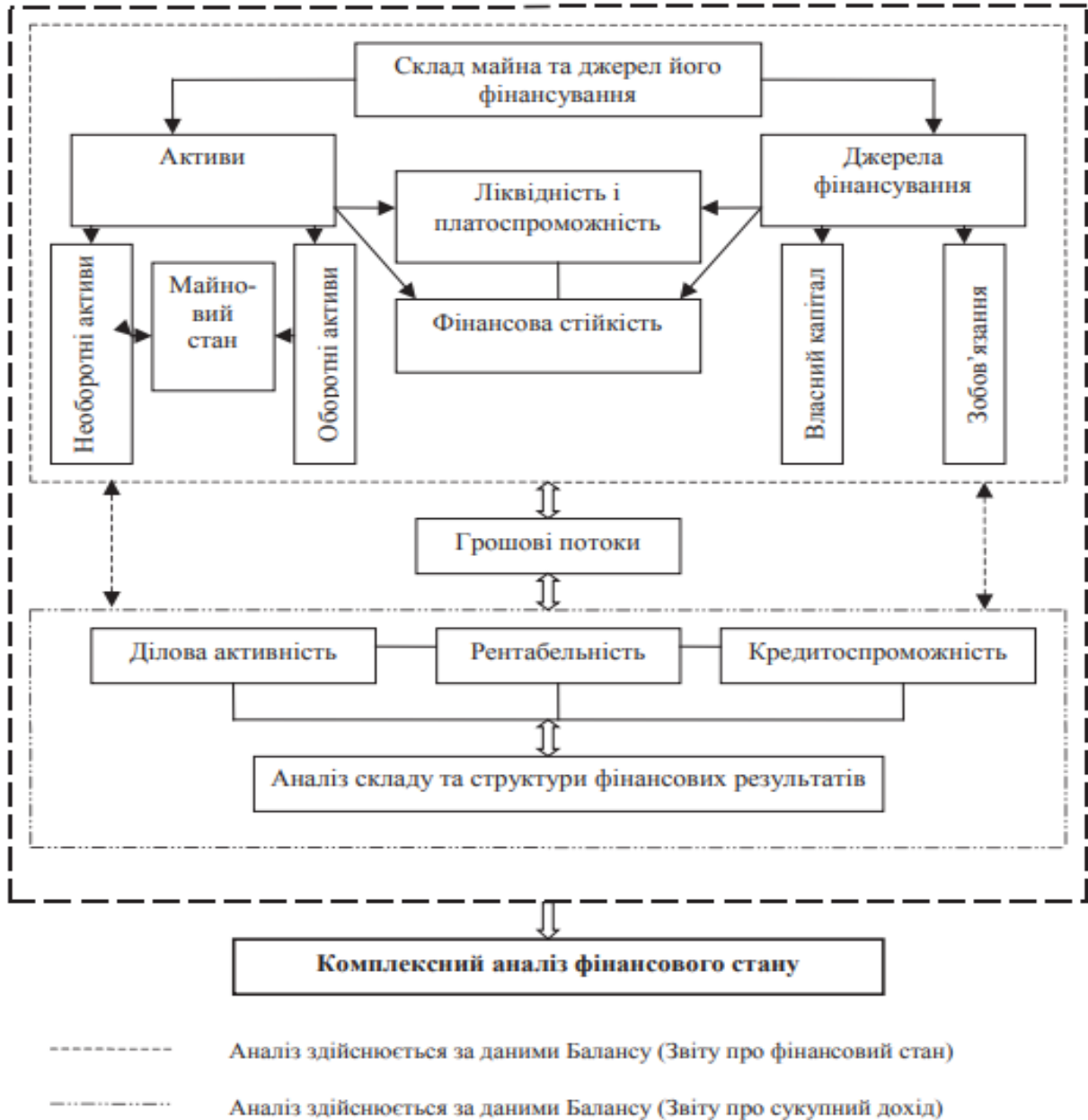

Рисунок 1.7 – Загальна модель аналізу фінансового стану

Джерело: побудовано автором на основі [70]

Основні методи фінансового аналізу діяльності підприємства представлені на рис. 1.8.

Рисунок 1.8 – Основні методи, що застосовуються під час проведення фінансового аналізу діяльності підприємств

Джерело: побудовано автором на основі [58; 70]

Оцінити фінансову звітність підприємства допомагають різні фінансові коефіцієнти, які показують фінансові пропорції між різними статтями звітності.

Розробка конкретної методики фінансового аналізу залежить від цілей та завдань аналізу, а також від специфіки діяльності підприємства. Для цього можуть використовуватися різні набори показників, які дають можливість здійснювати оцінку фінансового стану підприємства з різних сторін. Наприклад, для оцінки фінансової стабільності підприємства можуть використовуватися показники ліквідності, платоспроможності, фінансової

незалежності та інші, а для оцінки прибутковості - показники рентабельності, ефективності використання активів та інвестицій.

Фінансові коефіцієнти класифікують за наступними групами (рис. 1.9).

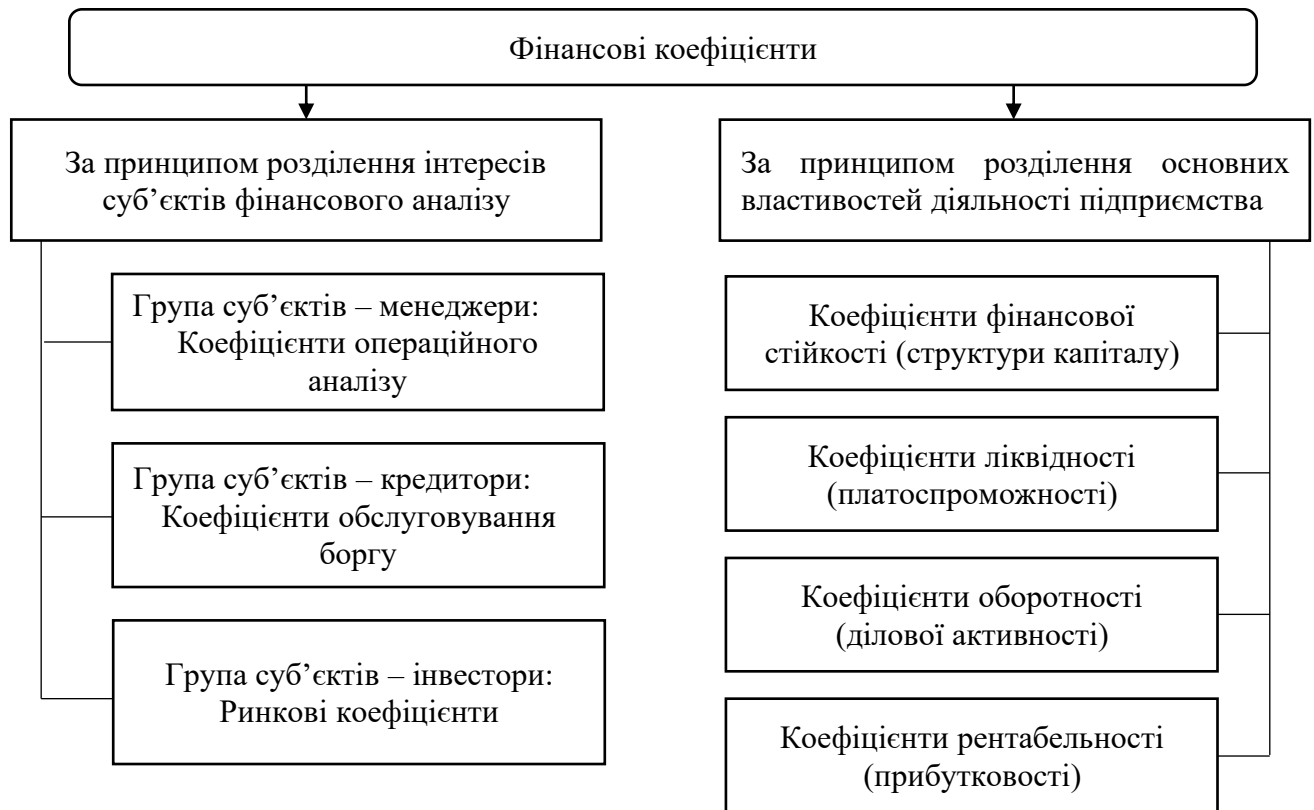

Рисунок 1.9 – Класифікація фінансових коефіцієнтів

Джерело: побудовано автором на основі [70]

Так, фінансові коефіцієнти є потужним інструментом для аналізу фінансового стану підприємства. Наприклад, ліквідність відображає, наскільки швидко підприємство може погасити свої поточні зобов'язання, довгострокова платоспроможність оцінює здатність підприємства виплачувати власний капітал та залучений довгостроковий кредит, а рентабельність вказує на ефективність використання ресурсів підприємства. Аналіз ділової активності дає змогу зрозуміти, наскільки успішно підприємство використовує свій основний капітал для генерації прибутку. Використання фінансових коефіцієнтів дозволяє здійснювати порівняльний аналіз фінансового стану підприємства з аналогічними підприємствами відносно одного чи кількох аспектів діяльності, а також вивчати динаміку зміни показників [71].

Платоспроможність є одним із ключових показників фінансового стану підприємства в умовах ринкової економіки.

Фінансовий стан підприємства прийнято оцінювати з короткострокової (ліквідності і платоспроможності) і довгострокової (фінансової стійкості) перспективи.

Фінансова стійкість підприємства означає, що воно має достатні ресурси для виконання своїх зобов'язань перед державою, контрагентами, персоналом та іншими стейкхолдерами в будь-який час і в різних умовах ринку. Фінансова стійкість є довгостроковим показником, і вона залежить від рівня прибутковості, ефективності використання активів, забезпеченості ресурсами, наявності резервів та інших факторів. Цей показник є важливим для інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених сторін [73].

Показники фінансової стійкості розраховуються за даними пасиву балансу. Методику розрахунку показників фінансової стійкості наведено у табл. 1.5.

Таблиця 1.5

Розрахунок показників фінансової стійкості

Показник	Рекомендована межа	Формула розрахунку	Значення показника
Коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів	Максимальне припустиме значення показника 1	$(\text{ф.1 ряд.1595} + \text{ф.1 ряд. 1695}) / \text{ф.1 ряд.1495}$	Характеризує структуру фінансових ресурсів підприємства
Коефіцієнт автономії (коефіцієнт концентрації власного капіталу)	Нормальне мінімальне значення коефіцієнта автономії орієнтовано оцінюється на рівні 0,5	$\text{ф.1 ряд.1495} / \text{ф.1 ряд.1900}$	Характеризує частку коштів, вкладених власниками підприємства в загальну вартість майна
Коефіцієнт маневреності власних коштів	Вважається, що його значення повинно бути не менше 0,2	$(\text{ф.1 ряд.1495} - \text{ф.1 ряд.1095}) / \text{ф.1 ряд.1495}$	Характеризує ступінь мобільності використання власного капіталу
Коефіцієнт фінансової стійкості	Нормативним є значення 0,7–0,9.	$(\text{ф.1 ряд.1495} + \text{ф.1 ряд. 1595}) / \text{ф.1 ряд.1900}$	Вказує, яка частина активів фінансується за рахунок довгострокових джерел

Джерело: сформовано автором на основі [42]

Для оцінки рівня фінансової стійкості використовують наступні

показники: коефіцієнт співвідношення залучених і власних коштів; коефіцієнт автономії (платоспроможності); коефіцієнт маневреності власних коштів; коефіцієнт фінансової стійкості.

Структура капіталу «будь-якого підприємства, з одного боку, характеризує його фінансову стійкість і фінансовий ризик, а з іншого – визначає ступінь використання ефекту фінансового важеля (левериджу). Розрахунок ефекту фінансового важеля є одним з ефективних інструментів оптимізації структури та визначення доцільності залучення позикового капіталу» [72].

Оцінку ліквідності підприємства виконують за «допомогою системи фінансових коефіцієнтів, які дозволяють зіставити вартість поточних активів, що мають різний ступінь ліквідності, із сумою поточних зобов'язань» [21].

Методику розрахунку показників ліквідності наведено у табл. 1.6.

Таблиця 1.6

Методика розрахунку показників ліквідності

Показник	Рекомендована межа	Формула розрахунку	Значення показника
Коефіцієнт загальної ліквідності (коефіцієнт покриття)	Нормальним значенням даного коефіцієнта вважається 1,5...2,5, але не менше 1.	$K_{зл} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}}$	Характеризує здатність підприємства забезпечити свої короткострокові зобов'язання з найбільше легко реалізованої частини активів – оборотних коштів.
Коефіцієнт поточної (швидкої) ліквідності	Теоретично значення коефіцієнта вважається достатнім, якщо воно перевищує 0,6	$K_{пл} = \frac{\text{Оборотні активи} - \text{запаси}}{\text{Поточні зобов'язання}}$	Показує обсяг середньо- та високоліквідних оборотних активів, що припадає на одиницю короткострокових зобов'язань
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Значення коефіцієнта вважається достатнім, якщо воно перевищує 0,2...0,3.	$K_{а.} = \frac{\text{Грошові активи}}{\text{Поточні зобов'язання}}$	Показує обсяг високоліквідних оборотних активів, що припадає на одиницю короткострокових зобов'язань
Чистий оборотний (робочий) капітал	Рекомендовані значення: > 0	$Чок = \text{Оборотні активи} - \text{Поточні зобов'язання}$	Позитивне значення означає, що підприємство не тільки може погасити свої короткострокові зобов'язання, але і має резерви для розширення діяльності.

Джерело: сформовано автором на основі [21]

Аналіз рентабельності дозволяє зрозуміти, як добре підприємство використовує свій капітал та чи вигідно його виробництво. Найбільш поширені в аналітичній роботі коефіцієнти, що характеризують рентабельність (прибутковість), а також способи їхнього розрахунку на основі форм фінансової звітності представлені в табл. 1.7.

Таблиця 1.7

Коефіцієнти рентабельності

Показник	Методика розрахунку	Економічний зміст
Коефіцієнт базової прибутковості активів (економічна рентабельність, ВЕР)	Прибуток до сплати податків та відсотків до одержання (ЕВІТ) / Сумарна величина активів	Показує відсоток прибутку від операційної діяльності в загальній сумі активів підприємства
Рентабельність власного капіталу (ROE)	Чистий прибуток / Середньорічна величина власного капіталу	Один із найважливіших показників, оскільки він відображає прибутковість інвестицій власників. Також він є показником ефективності бізнесу з погляду його здатності генерувати прибуток за кошти, вкладені засновниками
Рентабельність активів (ROA)	Чистий прибуток / Середньорічна величина активів	Рентабельність активів характеризує ефективність їх використання бізнесом. Тому чим вище значення цього показника, тим вища ефективність бізнесу, тобто тим вища віддача на кожен вкладений в активи грошову одиницю.
Рентабельність продаж (ROS)	Чистий прибуток / Виручка від реалізації	Показує відсоток чистого прибутку у виручці від реалізації.
Рентабельність продукції	Прибуток від реалізації продукції / Собівартість реалізованої продукції	Характеризує прибутковість господарської діяльності підприємства від основної діяльності.

Джерело: сформовано автором на основі [36]

Для більш повного аналізу рентабельності підприємства доцільно порівнювати прибуток з виручкою від поточної діяльності, оскільки це дає можливість оцінити ефективність використання ресурсів у виробничому процесі та оцінити ефективність стратегії продажів. Крім того, порівняння виручки з прибутком дозволяє виявити ті витрати, які впливають на рентабельність підприємства та відповідно спрямувати зусилля на їхнє зменшення. У цьому випадку виникає чотири групи показників, у яких:

- 1) «базовим елементом (знаменником коефіцієнта) виступає виручка»;
- 2) «базовим елементом (знаменником коефіцієнта) виступає вартісна

оцінка активів (майна)»);

3) «базовим елементом (знаменником коефіцієнта) виступає вартісна оцінка капіталу (джерел фінансування)»;

4) «базовим елементом (знаменником коефіцієнта) виступає вартісна оцінка витрат (собівартість продажів, собівартість виготовлення тощо)» [70].

При цьому слід пам'ятати, що показник «виручка», «зазначений у звіті про фінансові результати, представлений у нетто-оцінці, тобто не містить податку на додану вартість, акцизів та аналогічних обов'язкових платежів, які отримало підприємство у складі валової виручки» [65].

Нормативні значення для показників рентабельності не існують, оскільки вони залежать від конкретної галузі, ринкової конкуренції, фінансової політики підприємства та інших факторів. Однак, загальноприйнятим є те, що чим вище показники рентабельності, тим ефективніше працює підприємство і тим більше може інвестувати у свій розвиток. Зниження показників рентабельності свідчить про погіршення ефективності господарської діяльності і може бути попередженням про можливу загрозу банкрутства [12].

Ділова активність підприємства є важливим фактором для досягнення стабільності фінансового стану та результативності діяльності в умовах ринкової економіки. Наприклад, широта ринків збуту дозволяє підприємству збільшити обсяги продажів і отримати більший прибуток. Ділова репутація підприємства впливає на сприйняття його продукції споживачами, що може сприяти збільшенню попиту. Ступінь виконання плану за основними показниками господарської діяльності та рівень ефективності використання ресурсів також є важливими факторами для досягнення успішних результатів. Нарешті, стабільне економічне зростання сприяє збільшенню попиту на продукцію та послуги підприємства, що може дозволити йому збільшити обсяги продажів і отримати більший прибуток [72].

Ділова активність підприємства відображається в показниках оборотності. Оборотність активів відображає швидкість обертання активів підприємства за даний період і вказує на ефективність їх використання.

Методика розрахунку показників оборотності (ділової активності) та їх економічний зміст наведено у табл. 1.8.

Таблиця 1.8

Методика розрахунку показників ділової активності та їх економічний зміст

Показник	Методика розрахунку	Економічний зміст
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	Чистий дохід (виручка) / Середня величина оборотних активів	Показує скільки разів за період, що аналізується, обертається капітал, вкладений в поточні активи підприємства.
Коефіцієнт оборотності виробничих запасів	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) / Середня вартість запасів	Даний показник характеризує інтенсивність використання запасів.
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Чистий дохід (виручка) / Середня величина дебіторської заборгованості	Якщо коефіцієнт збільшується, відбувається скорочення розміру комерційного кредиту, що надає підприємство своїм контрагентам
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) / Середня величина кредиторської заборгованості	Зростання коефіцієнта означає збільшення швидкості оплати заборгованості підприємства
Тривалість одного обороту (в днях)	Тривалість періоду, що аналізується / коефіцієнт обертання відповідних активів.	Показник швидкості обертання оборотних коштів підприємства, яка є однією з якісних характеристик фінансової політики підприємства
Тривалість операційного циклу	Сума періоду обороту запасів і періоду обороту коштів в розрахунках	Проміжок часу між придбанням запасів для здійснення діяльності та отримання коштів (еквівалентів грошових коштів) від реалізації виробленої з них продукції або товарів і послуг
Тривалість фінансового циклу	Різниця тривалості операційного циклу та періоду обороту кредиторської заборгованості	Чим вище значення фінансового циклу, тим вище у підприємства потреба коштів для придбання оборотних коштів
Коефіцієнт закріплення (коефіцієнт завантаження) оборотних коштів	Показник, обернений коефіцієнту обертання	Показує, скільки оборотних коштів припадає в середньому на кожну гривню реалізованої продукції

Джерело: сформовано автором на основі [12; 22]

Факторні моделі в аналізі фінансових показників дозволяють враховувати взаємозв'язки між фінансовими показниками та їх вплив на фінансовий стан підприємства (табл. 1.9).

Таблиця 1.9

Аналіз фінансових передумов неспроможності підприємства

Модель	Формула розрахунку	Значення
Двофакторна модель Е. Альтмана	$Z = -0,3877 - 1,0736Kп + 0,0579Kавт$, де $Kп$ – коефіцієнт покриття; $Kавт$ – коефіцієнт автономії	$Z=0$, імовірність банкрутства дорівнює 50 %; $Z<0$, імовірність банкрутства менша за 50 %; $Z>0$, імовірність банкрутства більша за 50 %;
П'ятифакторна модель Е. Альтмана	$Z = 1,2X_1 + 1,4X_2 + 3,3X_3 + 0,6X_4 + 1,0X_5$, де X_1 – відношення робочого капіталу до сукупних активів; X_2 – відношення нерозподіленого прибутку до сукупних активів; X_3 – відношення прибутку від операційної діяльності до сукупних активів; X_4 – відношення ринкової вартості акцій до суми заборгованості; X_5 – відношення виручки до суми активів	Z : до 1,8 імовірність банкрутства дуже висока; від 1,8 до 2,7 імовірність банкрутства висока; від 2,8 до 2,9 імовірність банкрутства можлива; більше за 3,0 імовірність банкрутства дуже низька.
Модель Спрінггейта	$Z = 1,03 \times X_1 + 3,07 \times X_2 + 0,66 \times X_3 + 0,4 \times X_4$, де X_1 – оборотний капітал / сукупні активи; X_2 – (операційний прибуток + відсотки до сплати) / сукупні активи; X_3 – операційний прибуток / короткострокові зобов'язання; X_4 – чиста виручка від реалізації / сукупні активи.	При $Z < 0,862$ компанія є потенційним банкрутом.
Тест на ймовірність банкрутства Лісу	$Z = 0,063X_1 + 0,092X_2 + 0,057X_3 + 0,001X_4$, де X_1 – відношення оборотних активів до суми всіх активів; X_2 – відношення прибутку від реалізації до суми активів; X_3 – відношення нерозподіленого прибутку до суми активів; X_4 – відношення власного капіталу до залученого	Критичне значення $Z=0,037$
Тест на ймовірність банкрутства Таффлера	$Z = 0,53X_1 + 0,13X_2 + 0,18X_3 + 0,16X_4$, де X_1 – відношення прибутку від реалізації до короткострокових зобов'язань; X_2 – відношення оборотних активів до зобов'язань; X_3 – відношення короткострокових зобов'язань до активів; X_4 – відношення виручки від реалізації до активів	Якщо $Z > 0,3$ – сприятливі довгострокові перспективи, а коли $Z < 0,2$ – вірогідність банкрутства.
Модель О. Терещенка	$Z_{ТЕР} = 1,5 \times X_1 + 0,08 X_2 + 10 \times X_3 + 5 \times X_4 + 0,3 \times X_5 + 0,1 \times X_6$, де X_1 - відношення грошових надходжень до зобов'язань; X_2 - відношення валюти балансу до зобов'язань; X_3 - відношення чистого прибутку до середньорічної суми активів; X_4 - відношення прибутку до виручки; X_5 - відношення виробничих запасів до виручки; X_6 - відношення виручки до основного капіталу.	Коли $Z_{ТЕР} > 2$ - банкрутство не загрожує; Коли $1 < Z_{ТЕР} < 2$ - фінансова стійкість порушена; Коли $0 < Z_{ТЕР} < 1$ - існує загроза банкрутства. Тобто, коли $Z_{ТЕР} > 2$ - у підприємства непогані довгострокові перспективи, а якщо $0 < Z_{ТЕР} < 1$ - банкрутство більш ніж ймовірне.

Джерело: сформовано автором на основі: [59; 17]

Аналіз фінансових передумов неспроможності підприємства є важливим етапом фінансового аналізу і має на меті виявити можливість кризового розвитку підприємства та його банкрутства [17].

Отже, на основі фінансової звітності користувачі мають можливість сформулювати уявлення про ключові аспекти діяльності підприємства. Зокрема, це стосується майнового та фінансового стану з позиції довгострокової перспективи, що дозволяє оцінити стабільність підприємства, його стратегічну привабливість для інвестування та перспективи встановлення контрагентських відносин. Також фінансова звітність надає інформацію про фінансові результати діяльності, які відображають здатність підприємства регулярно генерувати прибуток або накопичувати збитки. Важливим аспектом є динаміка змін у власному капіталі, що демонструє зміни чистих активів під впливом таких факторів, як внесення чи вилучення капіталу, виплата дивідендів, а також формування фінансових результатів. Крім того, звітність дозволяє оцінити ліквідність підприємства, тобто його здатність підтримувати достатній обсяг вільних коштів для забезпечення стабільності поточної діяльності та своєчасного виконання фінансових зобов'язань перед контрагентами.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

У даному розділі досліджено економічну сутність фінансового стану підприємства, який є важливим показником його здатності виконувати зобов'язання, забезпечувати стабільність та здійснювати ефективну діяльність у довгостроковій перспективі. Проаналізовано ключові характеристики фінансового стану, зокрема ліквідність, платоспроможність, рентабельність і фінансову стійкість, які взаємопов'язані між собою і визначають загальний рівень економічної стабільності підприємства. Ліквідність відображає здатність підприємства забезпечувати поточні фінансові зобов'язання, платоспроможність – можливість своєчасного виконання довгострокових зобов'язань, рентабельність характеризує ефективність використання ресурсів,

а фінансова стійкість визначає здатність підприємства протистояти негативним змінам зовнішнього середовища.

Встановлено, що на фінансовий стан підприємства впливають як внутрішні, так і зовнішні фактори. Внутрішні фактори охоплюють управлінські рішення щодо фінансової політики, ефективність організаційних структур, оптимізацію витрат та прибутковість діяльності. Зокрема, важливим є прийняття ефективних фінансових рішень, що стосуються розподілу ресурсів та управління капіталом, а також внутрішньої політики щодо інвестицій та кредитування. Зовнішні фактори охоплюють макроекономічні умови, зміни в законодавстві, зміни на ринку праці та зміни в інфраструктурі, що безпосередньо впливають на діяльність підприємства. Водночас значну роль відіграють економічні цикли, коливання валютних курсів та рівень конкуренції на ринку, що створює додаткові виклики для підприємства.

У розділі також визначено основні методологічні підходи до аналізу та оцінки фінансового стану підприємства. Зокрема, були розглянуті коефіцієнтний, порівняльний, трендовий та факторний аналізи, які є ключовими інструментами для вивчення фінансової діяльності підприємства. Коефіцієнтний аналіз дозволяє оцінити взаємозв'язок між різними фінансовими показниками, порівняльний — порівняти фінансовий стан підприємства з іншими аналогічними організаціями, трендовий – оцінити динаміку фінансових показників протягом певного періоду, а факторний – з'ясувати основні причини змін у фінансових результатах підприємства. Застосування цих методів дає можливість всебічно оцінити фінансову діяльність підприємства, виявити його сильні та слабкі сторони, а також обґрунтувати необхідні управлінські рішення для поліпшення фінансового стану.

Комплексний підхід до аналізу фінансового стану дозволяє не лише визначити поточний рівень фінансової безпеки, а й спланувати стратегії подальшого розвитку з урахуванням зовнішніх і внутрішніх факторів.

РОЗДІЛ 2
АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ПП
«ЮНІОН ТРЕЙД ПЛЮС»

2.1 Організаційно-економічна характеристика діяльності підприємства

ПП «Юніон Трейд Плюс» зареєстровано 12.12.2008 року.

Юридична адреса: 67833, Одеська обл., Одеський р-н, Селище Великодолинське, вул. Паркова, «Кпп №1».

Основним видом діяльності за КВЕД є:

46.90 Неспеціалізована оптова торгівля

Інші види діяльності:

46.17 Діяльність посередників у торгівлі продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами

46.34 Оптова торгівля напоями

46.39 Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами

46.43 Оптова торгівля побутовими електротоварами й електронною апаратурою побутового призначення для приймання, записування, відтворення звуку й зображення

47.11 Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами

68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна

70.22 Консультування з питань комерційної діяльності й керування

73.11 Рекламні агентства

73.12 Посередництво в розміщенні реклами в засобах масової інформації

73.20 Дослідження кон'юнктури ринку та виявлення громадської думки

77.29 Прокат інших побутових виробів і предметів особистого вжитку

Організаційна структура у компанії лінійно-функціональна, тобто лінійні складові приймають рішення, а функціональні – готують плани та заходи для прийняття цих рішень (рис. 2.1).

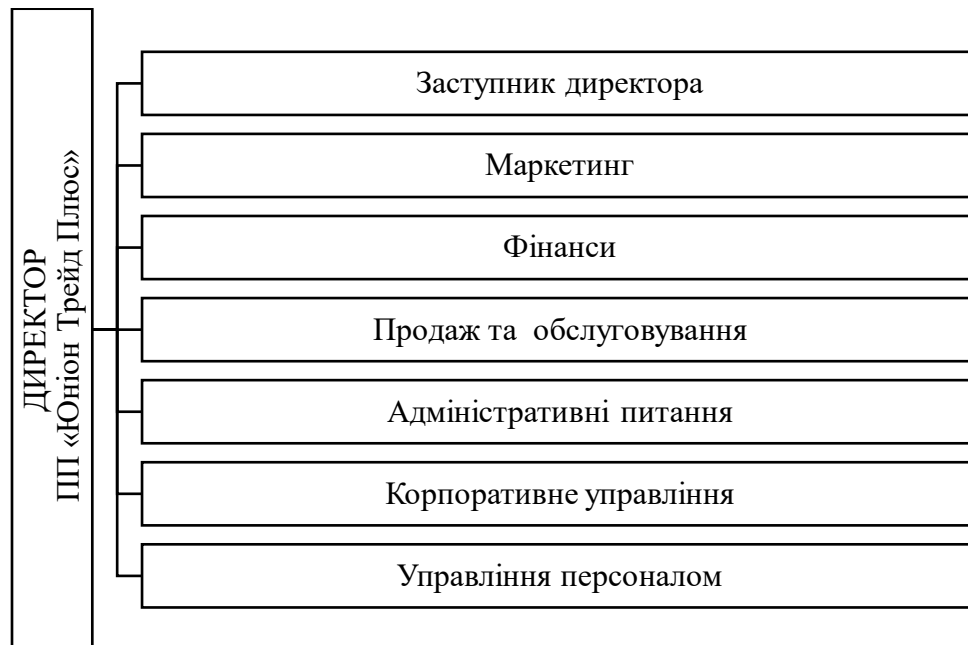

Рис. 2.1. Організаційна структура ПП «Юніон Трейд Плюс»

Джерело: складено автором на основі даних [20]

Управління в компанії відбувається «через структурні підрозділи, у яких працівники об'єднані в департаменти за схожими напрямками їх діяльності. Кожен з департаментів підпорядковується керівникам цих підрозділів. Для організаційної структури ПП «Юніон Трейд Плюс» притаманні вдале поєднання централізації та децентралізації, простота та прозорість системи управління, ієрархічний розподіл зобов'язань, стабільні вертикальні та горизонтальні зв'язки, делегування повноважень, що допомагає ефективно приймати важливі управлінські рішення» [20].

Дистриб'юторська діяльність ПП «Юніон Трейд Плюс» полягає в організації оптових поставок товарів різних категорій, зокрема продуктів харчування (майонез, соуси, кетчупи «Торчин»), кормів для тварин та напоїв (кава Нескафе). Основними аспектами цієї діяльності є:

1. Оптові поставки. Підприємство виконує функцію посередника між виробниками і кінцевими споживачами, що забезпечує безперервне

постачання товарів на ринок. Це дозволяє оптимізувати процеси реалізації та забезпечувати необхідний рівень товарообігу.

2. Розширення асортименту. Компанія здійснює дистрибуцію різноманітних товарних груп, що дає змогу охопити різні сегменти ринку та задовольнити потреби різних категорій споживачів. Така диверсифікація асортименту сприяє зниженню ризиків і забезпечує стабільність діяльності підприємства.

3. Логістика та зберігання. Важливою складовою дистриб'юторської діяльності є організація ефективної логістичної системи, що включає транспортування товарів і їх зберігання. Оптимізація цих процесів дозволяє знижувати витрати та забезпечувати своєчасність постачання.

4. Маркетинг та дослідження ринку. ПП «Юніон Трейд Плюс» активно реалізує маркетингові стратегії, які охоплюють рекламу та просування продукції, а також проведення маркетингових досліджень для оцінки попиту і конкурентних переваг, що дозволяє забезпечити ефективне просування товарів і збереження попиту на них [20].

Отже, дистриб'юторська діяльність підприємства базується на комплексному підході до управління постачанням товарів, що включає логістичні, маркетингові та організаційні аспекти, спрямовані на забезпечення безперервного руху товарів від виробників до кінцевих споживачів.

Для оцінки господарської діяльності підприємства, виявлення причинних взаємозв'язків підприємства проводимо техніко-економічний аналіз.

Техніко-економічний аналіз є внутрішнім аналізом господарської діяльності підприємства, спрямованим на дослідження ефективності роботи всіх структурних підрозділів, служб та окремих робочих місць. Основними джерелами інформації для такого аналізу є планово-нормативні дані, матеріали оперативного і бухгалтерського обліку, а також позаоблікові відомості. Результати аналізу служать основою для прийняття важливих управлінських рішень [22].

Основні техніко-економічні показники діяльності підприємства

представлені у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Техніко-економічні показники діяльності підприємства

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2022/2021		2023/2021	
				Абсолютне	Відн., відсотків	Абсолютне	Відн., відсотків
Середньорічна вартість активів, тис. грн.	161052	139238	118435	-21814	-13,54	-42618	-26,46
Середньорічна вартість основних засоби, тис. грн.	17027	17593	17335	566	3,33	309	1,81
Середньорічна вартість власного капіталу, тис. грн.	8709	11090	16861	2382	27,35	8152	93,61
Чистий дохід, тис. грн.	1430431	1575249	1928419	144818	10,12	497988	34,81
Собівартість реалізації, тис. грн.	1321001	1465755	1725497	144754	10,96	404496	30,62
Валовий прибуток, тис. грн.	109430	109494	202922	64	0,06	93492	85,44
Фінансові результати від операційної діяльності, тис.грн.	5028	602	12241	-4426	-88,03	7213	143,46
Чистий прибуток, тис. грн.	4123	904	10893	-3219	-78,07	6770	164,21
Економічна рентабельність, відсотків	3,122	0,432	10,336	-2,690	-86,15	7,214	231,07
Рентабельність продажів, відсотків	0,288	0,057	0,565	-0,231	-80,09	0,277	95,98
Фондовіддача, грн./грн.	84,012	89,539	111,244	5,527	6,58	27,232	32,41
Середньооблікова чисельність працівників, чол.	448	398	460	-50	-11,16	12	2,68
Фонд оплати праці, тис. грн.	60046,0	63674,0	89706,0	3628,0	6,04	29660	49,40
Середньомісячна заробітна плата 1 працівника, грн.	11169,27	13332,08	16251,09	2163	19,36	5082	45,50
Продуктивність праці, тис. грн. на 1 працівника	3192,93	3957,91	4192,22	765	23,96	999	31,30

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності підприємства

Середньорічна вартість активів підприємства виявила тенденцію до зменшення: на 13,54% у 2022 році порівняно з 2021 роком та на 26,46% у 2023 році, що є наслідком оптимізації ресурсів або відчуження частини активів.

Середньорічна вартість основних засобів зазнала незначного зростання на 3,33% у 2022 році та 1,81% у 2023 році, що свідчить про певне оновлення основних засобів та інвестиції в матеріально-технічну базу підприємства.

Середньорічна вартість власного капіталу значно зросла на 27,35% у 2022 році та 93,61% у 2023 році, що вказує на зміцнення фінансової стійкості підприємства, посилення капіталізації та покращення структури фінансування.

Чистий дохід підприємства зріс на 10,12% у 2022 році і на 34,81% у 2023 році. Це свідчить про позитивну динаміку продажів та зростання доходів у результаті розширення обсягів реалізації продукції.

Собівартість реалізації збільшилася на 10,96% у 2022 році та на 30,62% у 2023 році, що відображає підвищення витрат на виробництво та реалізацію продукції.

Валовий прибуток у 2022 році залишався стабільним, збільшившись лише на 0,06%, однак у 2023 році спостерігався значний приріст на 85,44%, що свідчить про суттєве покращення ефективності основної діяльності підприємства.

Фінансові результати від операційної діяльності у 2022 році знизилися на 88,03%, але вже в 2023 році відновилися з приростом на 143,46%, що вказує на відновлення фінансових показників після кризового періоду.

Чистий прибуток підприємства у 2022 році зменшився на 78,07%, однак у 2023 році зріс на 164,21%, що свідчить про позитивну зміну фінансових результатів після погіршення в попередньому році.

Економічна рентабельність підприємства у 2022 році знизилася на 86,15%, що пов'язано з падінням прибутку на фоні скорочення активів. Проте в 2023 році цей показник зріс на 231,07%, що вказує на значне покращення економічної ефективності підприємства.

Рентабельність продажів зменшилась на 80,09% у 2022 році, але в 2023 році спостерігався її приріст на 95,98%, що свідчить про покращення ефективності продажів.

Фондовіддача у 2022 році збільшилася на 6,58%, а у 2023 році – на

32,41%, що свідчить про покращення використання основних засобів та підвищення їх ефективності.

Чисельність працівників скоротилася на 11,16% у 2022 році, однак у 2023 році збільшилась на 2,68%.

Фонд оплати праці збільшився на 6,04% у 2022 році та на 49,4% у 2023 році, що свідчить про суттєве зростання витрат на заробітну плату внаслідок підвищення окладів та зростання кількості працівників.

Середньомісячна заробітна плата зросла на 19,36% у 2022 році та на 45,5% у 2023 році, що свідчить про поліпшення умов праці та мотивації персоналу.

Продуктивність праці збільшилась на 23,96% у 2022 році та на 31,3% у 2023 році, що свідчить про підвищення ефективності праці та зростання обсягів виробництва на одного працівника.

Основною умовою ефективного використання праці на підприємстві є перевищення темпів росту продуктивності праці над темпами росту фонду оплати праці. Однак, у 2023 році спостерігається невідповідність цій вимозі, оскільки темпи зростання фонду оплати праці перевищують темпи зростання продуктивності праці. Це свідчить про можливу неефективність використання трудових ресурсів, що може призвести до зростання витрат на оплату праці без пропорційного збільшення фінансових результатів. Така ситуація може негативно вплинути на економічну ефективність підприємства і потребує коригувальних заходів для оптимізації витрат на працю та підвищення продуктивності.

У цілому підприємство продемонструвало позитивну динаміку основних економічних показників у 2023 році, відновивши прибутковість після негативних змін у 2022 році, які були зумовлені початком війни та економічною кризою. Зростання рентабельності та продуктивності праці свідчить про ефективне реагування підприємства на внутрішні та зовнішні економічні виклики. Відновлення фінансових результатів можна трактувати як результат вжитих заходів, спрямованих на оптимізацію витрат та підвищення

ефективності господарських процесів, що дозволило підприємству адаптуватися до нестабільних умов і покращити свої позиції на ринку.

2.2 Оцінка фінансової стійкості підприємства

Основними факторами, що впливають на фінансову стійкість підприємства, є фінансова структура капіталу (співвідношення позикових та власних коштів, а також довгострокових і короткострокових джерел фінансування) та політика фінансування окремих складових активів, зокрема необоротних активів і запасів. Оцінка фінансової стійкості передбачає аналіз не лише структури фінансових ресурсів, але й напрямків їх використання. Показники фінансової стійкості обчислюються на основі даних пасиву балансу. Результати розрахунків представлені в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Аналіз показників фінансової стійкості ПП «Юніон Трейд Плюс»
за 2021-2023 рр.

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Абсолютне відхилення 2022 року до 2021 року	Абсолютне відхилення 2023 року до 2021 року
Коефіцієнт автономії (коефіцієнт концентрації власного капіталу)	0,063	0,107	0,171	0,045	0,108
Коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів (плече фінансового важеля)	14,978	8,324	4,848	-6,653	-10,130
Коефіцієнт маневреності власних коштів	1,622	1,370	1,159	-0,252	-0,463
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,493	0,107	0,171	-0,386	-0,322

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

За результатами табл. 2.2 можна зробити наступні висновки.

Коефіцієнт автономії залишається на дуже низькому рівні, що є серйозним сигналом для підприємства. Значення цього показника становить

лише 0,171 у 2023 році, що значно нижче нормативного мінімуму (0,5). Це свідчить про високу залежність підприємства від позикових коштів і відсутність достатньої фінансової самостійності. Тому, підприємству необхідно зосередити увагу на збільшенні частки власного капіталу.

Коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів (плече фінансового важеля) показує зниження з 14,978 у 2021 році до 4,848 у 2023 році, що вказує на зменшення фінансової залежності від позикових коштів. Це є позитивною тенденцією, оскільки зниження цього показника зменшує фінансові ризики.

Коефіцієнт маневреності власних коштів знизився з 1,622 у 2021 році до 1,159 у 2023 році, що свідчить про зменшення мобільності власного капіталу. Це може обмежити здатність підприємства оперативно реагувати на зміни в ринкових умовах.

Коефіцієнт фінансової стійкості також показує негативну тенденцію, знижуючись з 0,493 у 2021 році до 0,171 у 2023 році. Це свідчить про те, що підприємство стало більш залежним від короткострокових джерел фінансування, що збільшує ризики в умовах економічної невизначеності.

Таким чином, підприємство потребує значної уваги до покращення фінансової стійкості, зокрема через збільшення частки власного капіталу та оптимізацію фінансової структури для зниження залежності від зовнішнього фінансування.

Аналіз рентабельності дає змогу оцінити ефективність використання капіталу підприємства та його здатність генерувати дохід на вкладені ресурси. Результати розрахунків показників рентабельності представлені в таблиці 2.3.

Аналіз показників рентабельності ПП «Юніон Трейд Плюс» за 2021-2023 роки дозволяє зробити більш детальні висновки щодо фінансової ефективності підприємства в різні періоди.

Коефіцієнт базової прибутковості активів (економічна рентабельність, ВЕР) у 2022 році знизився до 0,432, що свідчить про зменшення прибутковості активів підприємства. Однак у 2023 році спостерігається суттєве зростання до

10,336%, що вказує на значне покращення ефективності використання активів підприємства. Абсолютне відхилення у 2023 році порівняно з 2021 роком становить +7,214, що підтверджує значний прогрес у порівнянні з попередніми роками.

За даними табл. 2.3 можна зробити наступні висновки.

Таблиця 2.3

Аналіз показників рентабельності ПП «Юніон Трейд Плюс» за 2021-2023 рр.

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Абсолютне відхилення 2022 року до 2021 року	Абсолютне відхилення 2023 року до 2021 року
Коефіцієнт базової прибутковості активів (економічна рентабельність, ВЕР)	3,122	0,432	10,336	-2,690	7,214
Рентабельність власного капіталу (ROE)	47,343	8,151	64,607	-39,192	17,263
Рентабельність продаж (ROS)	0,288	0,057	0,565	-0,231	0,277
Рентабельність продукції	0,312	0,062	0,631	-0,250	0,319

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Рентабельність власного капіталу (ROE) у 2022 році знизилась до 8,151, що є значним падінням порівняно з 2021 роком, коли цей показник складав 47,343. Це свідчить про зниження здатності підприємства генерувати прибуток на власний капітал у складних умовах. Проте в 2023 році ROE знову зріс до 64,607, що відображає відновлення фінансової ефективності. Абсолютне відхилення за 2023 рік порівняно з 2021 роком становить +17,263, що свідчить про суттєве покращення результатів.

Рентабельність продажів (ROS). У 2022 році цей показник знизився до 0,057, що може вказувати на проблеми з ефективністю продажів, але в 2023 році він збільшився до 0,565, що свідчить про значне поліпшення в сфері продажів. Абсолютне відхилення в 2023 році до 2021 року становить +0,277, що показує покращення рентабельності продажів за цей період.

Рентабельність продукції. У 2022 році рентабельність продукції була на рівні 0,062, що є досить низьким значенням. Проте у 2023 році цей показник

зріс до 0,631, що вказує на значне поліпшення прибутковості виробленої продукції. Абсолютне відхилення в 2023 році порівняно з 2021 роком становить +0,319, що також свідчить про позитивні зміни в ефективності виробничої діяльності.

Отже, незважаючи на зниження показників у 2022 році, в 2023 році підприємство значно покращило свої фінансові результати, що свідчить про ефективне відновлення діяльності та підвищення рентабельності у ключових сферах, таких як використання активів, продажі та продукція.

Нормативні значення для показників рентабельності відсутні, однак зростання цих показників свідчить про покращення прибутковості підприємства та підвищення ефективності його господарської діяльності. Чим вищі значення рентабельності, тим більш прибутковим є підприємство.

Стабільність фінансового стану та результативність діяльності підприємства в умовах ринкової економіки значною мірою обумовлені його діловою активністю. Це залежить від таких факторів, як охоплення ринків збуту, репутація підприємства, виконання планових показників господарської діяльності, ефективність використання ресурсів та стабільність економічного зростання.

Показники ділової активності ПП «Юніон Трейд Плюс» за 2021-2023 роки наведені в табл. 2.4.

Аналіз ділової активності ПП «Юніон Трейд Плюс» за 2021–2023 роки демонструє позитивну динаміку у ряді показників, що свідчить про поліпшення ефективності діяльності підприємства. Однак деякі показники все ж потребують подальшого моніторингу для забезпечення стабільного фінансового стану. Ось детальні висновки щодо основних показників:

Коефіцієнт оборотності оборотних активів зріс з 9,34 у 2021 році до 16,84 у 2023 році, що є значним поліпшенням на 7,49. Це вказує на підвищення ефективності використання оборотних активів підприємства, тобто капітал, вкладений в поточні активи, обертається швидше. Така динаміка свідчить про покращення організації оборотних процесів і управління активами.

Аналіз ділової активності ПП «Юніон Трейд Плюс» за 2021-2023 рр.

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Абсолютне відхилення 2022 року до 2021 року	Абсолютне відхилення 2023 року до 2021 року
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	9,34	11,78	16,84	2,43	7,49
Коефіцієнт оборотності запасів	21,68	31,15	39,84	9,47	18,16
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	16,23	21,36	40,83	5,13	24,60
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	21,51	43,23	68,34	21,73	46,84
Тривалість обороту оборотних активів (в днях)	39,06	31,00	21,68	-8,06	-17,38
Тривалість обороту запасів (в днях)	16,84	11,72	9,16	-5,12	-7,67
Тривалість обороту дебіторської заборгованості (в днях)	22,49	17,09	8,94	-5,41	-13,55
Тривалість обороту кредиторської заборгованості (в днях)	16,97	8,44	5,34	-8,53	-11,63
Тривалість операційного циклу (в днях)	39,33	28,81	18,10	-10,53	-21,23
Тривалість фінансового циклу (в днях)	22,36	20,36	12,76	-2,00	-9,60
Коефіцієнт закріплення (коефіцієнт завантаження) оборотних коштів	0,11	0,08	0,06	-0,02	-0,05

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Коефіцієнт оборотності запасів. Показник збільшився з 21,68 у 2021 році до 39,84 у 2023 році, що свідчить про значне підвищення інтенсивності використання запасів підприємства (зростання на 18,16). Це свідчить про ефективну політику щодо управління запасами, що дозволяє підприємству оптимізувати витрати на зберігання та скоротити час, необхідний для реалізації продукції.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості. Зростання цього коефіцієнта з 16,23 у 2021 році до 40,83 у 2023 році вказує на скорочення часу, необхідного для отримання грошей від дебіторів. Це може бути результатом зниження дебіторської заборгованості або поліпшення платіжної дисципліни контрагентів, що позитивно впливає на ліквідність підприємства.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості зріс з 21,51 у 2021 році до 68,34 у 2023 році. Таке зростання вказує на прискорення темпів оплати зобов'язань перед постачальниками, що є результатом ефективнішого управління зобов'язаннями та укладення вигідніших умов з постачальниками.

Тривалість обороту оборотних активів зменшилася з 39,06 днів у 2021 році до 21,68 днів у 2023 році, що свідчить про покращення ефективності використання оборотних активів. Зниження на 17,38 днів вказує на значне скорочення часу, необхідного для обертання оборотних активів.

Тривалість обороту запасів (в днях) знизилась з 16,84 днів у 2021 році до 9,16 днів у 2023 році, що свідчить про значне покращення у використанні запасів, зменшення часу їх зберігання та прискорення процесів виробництва й продажу.

Зниження тривалості обороту дебіторської заборгованості з 22,49 днів у 2021 році до 8,94 днів у 2023 році свідчить про зниження періоду інкасації дебіторської заборгованості та позитивно позначається на ліквідності та фінансовій стабільності підприємства.

Зниження тривалості обороту кредиторської заборгованості (в днях) з 16,97 днів у 2021 році до 5,34 днів у 2023 році означає, що підприємство стало швидше розраховуватися з кредиторами та свідчить про поліпшення грошових потоків і прискорення виплат.

Зменшення тривалості операційного циклу з 39,33 днів у 2021 році до 18,10 днів у 2023 році на 21,23 дні вказує на значне покращення в управлінні усіма етапами господарської діяльності та прискорення конверсії ресурсів в грошові кошти.

Зниження тривалості фінансового циклу з 22,36 днів у 2021 році до 12,76

днів у 2023 році на 9,60 днів свідчить про зменшення потреби у фінансуванні оборотних активів, що вказує на покращення ефективності фінансування підприємства.

Значення коефіцієнта закріплення (коефіцієнт завантаження) оборотних коштів зменшилося з 0,11 у 2021 році до 0,06 у 2023 році. Це вказує на зниження середньої величини оборотних коштів на кожну гривню реалізованої продукції, що свідчить про ефективніше використання оборотних коштів.

Отже, аналіз ділової активності ПП «Юніон Трейд Плюс» за 2021–2023 роки показує значне покращення в усіх ключових показниках, що характеризують ефективність використання оборотних активів, запасів, дебіторської та кредиторської заборгованості. Підприємство продемонструвало успіхи у прискоренні обороту своїх ресурсів, що позитивно впливає на його ліквідність і фінансову стабільність. Зниження тривалості операційного і фінансового циклів свідчить про вдосконалення процесів управління активами і зобов'язаннями. Проте важливо продовжувати моніторинг цих показників для забезпечення стабільного росту та ефективності підприємства в майбутньому.

2.3 Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства

У короткостроковій перспективі оцінка фінансового стану підприємства базується на показниках його ліквідності. Оцінка ліквідності здійснюється за допомогою системи фінансових коефіцієнтів, які дозволяють зіставити вартість поточних активів з різним рівнем ліквідності із сумою поточних зобов'язань [5].

Ліквідність підприємства визначається як його здатність перетворювати активи на грошові кошти для погашення короткострокових зобов'язань [70]. Результати аналізу ліквідності підприємства наведено в таблиці 2.5.

Аналіз даних табл. 2.5 дозволяє зробити наступні висновки.

Коефіцієнт загальної ліквідності (коефіцієнт покриття) знизився з 1,895 у 2021 році до 1,076 у 2022 році, що вказує на зменшення здатності підприємства

покривати свої короткострокові зобов'язання за рахунок оборотних активів. У 2023 році коефіцієнт знову зріс до 1,173, але порівняно з 2021 роком спостерігається відхилення в -0,721, що свідчить про поступове погіршення ліквідності підприємства.

Таблиця 2.5

Аналіз показників ліквідності ПП «Юніон Трейд Плюс» за 2021-2023

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Абсолютне відхилення 2022 року до 2021 року	Абсолютне відхилення 2023 року до 2021 року
Коефіцієнт загальної ліквідності (коефіцієнт покриття)	1,895	1,076	1,173	-0,819	-0,721
Коефіцієнт поточної (швидкої) ліквідності	1,176	0,746	0,662	-0,430	-0,513
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,021	0,059	0,017	0,038	-0,004
Чистий оборотний (робочий) капітал	78104	7188	18758	-70916	-59346

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Коефіцієнт поточної (швидкої) ліквідності знизився у 2022 році до 0,746 (порівняно з 1,176 у 2021 році), що свідчить про погіршення фінансової стійкості підприємства і можливі труднощі у своєчасному виконанні поточних зобов'язань. У 2023 році цей показник ще більше знизився до 0,662, що є ознакою незадовільної ліквідності підприємства і можливих проблем із забезпеченням ліквідних активів для покриття короткострокових зобов'язань.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності у 2022 році зріс до 0,059, що є позитивним сигналом у порівнянні з 0,021 у 2021 році, однак у 2023 році спостерігається його падіння до 0,017. Це вказує на значне скорочення високоліквідних активів, що може негативно вплинути на здатність підприємства погашати найбільш термінові зобов'язання.

Величина чистого оборотного капіталу знизилася на значну суму – з 78,104 тис. грн у 2021 році до 7,188 тис. грн у 2022 році, що свідчить про різке скорочення фінансових резервів підприємства для покриття поточних зобов'язань. У 2023 році чистий оборотний капітал зріс до 18,758 тис. грн, але в

порівнянні з 2021 роком це відхилення складає -59,346 тис. грн, що вказує на зменшення фінансової стійкості та здатності до розвитку.

Отже, загальна тенденція для ПП «Юніон Трейд Плюс» за аналізований період свідчить про зниження ліквідності підприємства, що може бути ознакою фінансових труднощів і потреби у покращенні управління оборотними активами та зобов'язаннями.

Оцінка платоспроможності та ймовірності банкрутства підприємства є важливим етапом у реалізації антикризових заходів. Використання моделей оцінки платоспроможності і банкрутства дає змогу визначити рівень фінансової стійкості підприємства та оцінити ризики його неспроможності. Для цього застосовуються різноманітні методики та показники, що ґрунтуються на аналізі фінансової звітності підприємства. Аналіз фінансових передумов можливого банкрутства підприємства на кінець 2023 року представлений у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Аналіз фінансових передумов неспроможності підприємства

Модель	Розрахунок	Ймовірність банкрутства станом на 31.12.2023 р.
Двофакторна модель Е. Альтмана	$Z = -03877 - 1,0736 \times 21,173 + 0,0579 \times 1,171 = -1,638$	$Z < 0$, ймовірність банкрутства менша за 50%
Модель Спрінгейта	$Z = 1,03 \times 0,973 + 3,07 \times 0,103 + 0,66 \times 0,121 + 0,4 \times 16,283 = 7,912$	$Z > 0,862$, банкрутство не загрожує
Тест на ймовірність банкрутства Лісу	$Z = 0,063 \times 0,973 + 0,092 \times 0,103 + 0,057 \times 0,112 + 0,001 \times 206 = 0,077$	$Z > 0,037$, можливість банкрутства низька
Тест на ймовірність банкрутства Таффлера	$Z = 0,53 \times 0,121 + 0,13 \times 1,173 + 0,18 \times 0,829 + 0,16 \times 16,283 = 2,913$	$Z > 0,3$, підприємство має сприятливі довгострокові перспективи
Модель О. Терещенка	$Z_{\text{ТЕР}} = 1,5 \times 18,985 + 0,08 \times 1,206 + 10 \times 0,092 + 5 \times 0,006 + 0,3 \times 0,022 + 0,1 \times 16,283 = 31,158$	$Z_{\text{ТЕР}} > 2$ - банкрутство не загрожує

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Аналіз фінансових передумов неспроможності підприємства на підставі різних моделей показав, що станом на 31 грудня 2023 року ймовірність банкрутства підприємства є низькою.

Зокрема, за результатами двофакторної моделі Е. Альтмана значення показника Z склало $-1,638$, що свідчить про меншу ніж 50% ймовірність банкрутства.

Модель Спрінгейта дала значення $Z=7,912$, що вказує на відсутність загрози банкрутства, оскільки результат перевищує критичне значення $0,862$.

Тест Лісу показав $Z=0,077$, що також свідчить про низьку ймовірність банкрутства, оскільки результат перевищує критичне значення $0,037$.

Тест на ймовірність банкрутства Таффлера надав результат $2,913$, що вказує на сприятливі довгострокові перспективи підприємства, оскільки $Z>0,3$.

За моделлю О. Терещенка значення $Z_{TEP} = 31,158$, що свідчить про відсутність загрози банкрутства, оскільки результат значно перевищує критичне значення 2 .

Отже, за всіма застосованими моделями, підприємству не загрожує банкрутство, що свідчить про його фінансову стабільність і стійкість у довгостроковій перспективі.

Методика дискримінантного аналізу є потужним інструментом для оцінки платоспроможності підприємства та ймовірності його банкрутства. Вона ґрунтується на обчисленні інтегрального показника, що враховує сукупність фінансових характеристик підприємства.

Застосування дискримінантного аналізу дозволяє ідентифікувати фінансові ризики та розробити стратегію антикризового управління, спрямовану на забезпечення стабільності діяльності підприємства. Однією з основних переваг цієї методики є її простота та послідовність у розрахунках, що дозволяє оперативно отримувати результати. Крім того, необхідна для аналізу інформація міститься у фінансовій звітності підприємства, що робить процес оцінки зручним і доступним.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

У рамках цього розділу було здійснено комплексне дослідження фінансового стану підприємства ПП «Юніон Трейд Плюс».

Організаційно-економічна характеристика діяльності підприємства підтвердила стабільну позицію підприємства на ринку, що ґрунтується на чітко визначених стратегічних орієнтирах та ефективному використанні ресурсів. Проте було виявлено певні обмеження, що можуть негативно впливати на подальший розвиток, зокрема залежність від окремих постачальників та обмежена диверсифікація джерел доходів.

Оцінка фінансової стійкості підприємства виявила високий рівень фінансової автономії, що свідчить про здатність підприємства здійснювати свою діяльність без значної залежності від зовнішніх фінансових ресурсів. Однак виявлені певні слабкі сторони у маневреності власного капіталу, що може обмежити можливості для ефективного фінансування майбутніх інвестицій та розвитку. Необхідним є впровадження стратегій для покращення фінансової стійкості через удосконалення управління капіталом та диверсифікацію джерел фінансування.

Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства свідчить про задовільний рівень ліквідності, що дозволяє підприємству своєчасно виконувати зобов'язання. Проте спостерігається зниження оборотності оборотних активів, що вимагає удосконалення механізмів управління ліквідністю для забезпечення більш швидкого обігу капіталу та зниження ризиків, пов'язаних з фінансовими труднощами.

Отже, загальні результати аналізу фінансового стану ПП «ПП «Юніон Трейд Плюс»» свідчать про наявність потенціалу для подальшого розвитку та покращення фінансової стійкості, однак для цього необхідно впроваджувати конкретні заходи з оптимізації використання фінансових ресурсів, покращення маневреності капіталу та ефективного управління ліквідністю.

РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ СТАБІЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПП «ЮНІОН ТРЕЙД ПЛЮС»

3.1 Комплекс заходів щодо зміцнення фінансового стану підприємства

Фінансовий стан підприємства є похідною результатів його фінансово-господарської діяльності. У зв'язку з цим, визначення резервів для покращення фінансового стану доцільно здійснювати через детальний аналіз усіх складових діяльності підприємства.

Значна частина українських підприємств характеризується незадовільною структурою капіталу та браком власних фінансових ресурсів. Одним із ключових напрямів стабілізації та покращення фінансового стану є залучення внутрішніх резервів підприємства [46].

Своєчасне впровадження та реалізація заходів, спрямованих на оптимізацію фінансового стану, дозволяють підприємству у довгостроковій перспективі підвищити свій майновий потенціал, відновити платоспроможність та забезпечити рентабельність. Запобігання негативним кризовим явищам можливе лише за умови системного інформування управлінського персоналу про поточний рівень фінансової стійкості та здатність підприємства до подальшого розвитку. Така інформація повинна базуватися на результатах оцінки фінансового стану компанії [2].

Основною метою аналізу фінансового стану є своєчасна ідентифікація та усунення недоліків у господарській діяльності, розробка ефективних управлінських рішень для покращення фінансової стійкості підприємства та запобігання банкрутству [26].

Фінансовий стан підприємства формується під впливом сукупності факторів, які можуть як сприяти виникненню кризових явищ та навіть призводити до банкрутства, так і створювати можливості для отримання додаткових економічних вигод. До таких факторів належать зовнішні

(екзогенні), які не залежать від діяльності підприємства, та внутрішні (ендогенні), обумовлені внутрішньою діяльністю підприємства. Чинники, що впливають на фінансовий стан підприємства, відображено на рис. 3.1 [10].

Рисунок 3.1 – Фактори впливу на фінансовий стан суб'єктів господарювання

Джерело: сформовано автором на основі [46; 10]

Аналізуючи систему чинників, що впливають на фінансовий стан підприємства, доцільно зазначити, що в процесі управління першочергову увагу слід приділяти внутрішнім чинникам, оскільки саме ці елементи піддаються управлінню з боку суб'єкта господарювання. Зокрема, важливими

завданнями є забезпечення ефективного менеджменту та оперативне реагування на появу нових можливостей для розвитку підприємства.

За умов фінансової кризи особливо актуальним постає питання фінансової нестабільності та загрози банкрутства. Як свідчить практика, у періоди економічної нестабільності, зростання інфляції, частих змін законодавства та високих цін на енергоресурси, багато підприємств стикаються з проблемами платоспроможності. У разі відсутності своєчасних заходів ці проблеми можуть призвести до неплатоспроможності підприємства та його банкрутства [40].

Одним із ключових аспектів покращення фінансового стану є мінімізація нагромадження надлишкових запасів, які не генерують прибутку, а натомість обумовлюють додаткові витрати. Зокрема, тривале зберігання запасів може призводити до їх знецінення або псування, а також до зростання витрат на утримання й обслуговування [56].

Важливим внутрішнім фактором, що визначає фінансовий стан підприємства, є наявність стратегії розвитку. Ефективна стратегія має сприяти удосконаленню та розширенню діяльності суб'єкта господарювання, формуванню резервів, раціональному використанню фінансових ресурсів, а також нарощуванню потенціалу підприємства в умовах динамічних змін ринкової кон'юнктури.

Для суб'єктів господарювання в Україні залежність від позикових коштів в умовах економічної нестабільності, інфляційних процесів і валютних коливань суттєво підвищує рівень фінансових ризиків, що негативно впливає на фінансову стійкість. Водночас орієнтація виключно на власний капітал може призводити до втрати потенційних можливостей підвищення рентабельності [47].

Власний капітал відзначається простотою залучення, високою ефективністю використання, сприяє забезпеченню фінансової стійкості підприємства та зниженню ризику його банкрутства.

Позиковий капітал має як позитивні, так і негативні характеристики. До

переваг відноситься підвищення фінансового потенціалу підприємства, можливість збільшення рентабельності власного капіталу завдяки ефективному використанню позикових коштів, а також нижча вартість залучення порівняно з власним капіталом. Водночас використання позикового капіталу супроводжується певними недоліками, серед яких варто зазначити складність залучення фінансування, оскільки це залежить від рішень кредиторів, необхідність надання гарантій або заставного майна, зменшення рентабельності активів через витрати на виплату відсотків за кредити, а також зниження фінансової стійкості підприємства. З огляду на це, питання визначення оптимального співвідношення між власним та позиковим капіталом є надзвичайно актуальним у контексті фінансового управління.

Підприємства, що мають оптимальну структуру капіталу, отримують вищий фінансовий потенціал для розвитку та здатність підвищувати рентабельність власного капіталу завдяки використанню ефекту фінансового важеля. Фінансовий важіль характеризує ступінь залучення позикових коштів у структурі капіталу підприємства, впливаючи на зміну коефіцієнта рентабельності власного капіталу (ROE). При збільшенні частки залучених коштів зростають витрати на виплату відсотків, що підвищує рівень фінансового важеля та вимагає більш ретельного фінансового планування для забезпечення стійкості бізнесу [70].

Застосування ефекту фінансового важеля дозволяє оцінити доцільність залучення позикового капіталу з метою підвищення рентабельності власного капіталу. Проте важливим завданням є визначення межі між економічною доцільністю використання позикових коштів і ризиком втрати фінансової стійкості підприємства.

Раціональний підхід до формування оптимальної структури капіталу підприємства передбачає використання методів, спрямованих на максимізацію рівня рентабельності власного капіталу та мінімізацію середньозваженої вартості капіталу.

Процес регулювання структури капіталу доцільно здійснювати за двома

основними напрямками:

- визначення оптимальних пропорцій між власним і позиковим капіталом;
- забезпечення залучення необхідних обсягів власного та позикового капіталу для досягнення бажаної структури.

Отже, регулювання структури капіталу охоплює процес її оптимізації. Основною метою управління структурою капіталу є мінімізація витрат, пов'язаних із залученням довгострокових джерел фінансування, що дозволить максимізувати ринкову вартість вкладень власників капіталу [33].

Аналіз чинників, які визначають структуру капіталу підприємства, є важливим етапом у процесі прийняття управлінських рішень і доцільно поданий у вигляді рисунка 3.2.

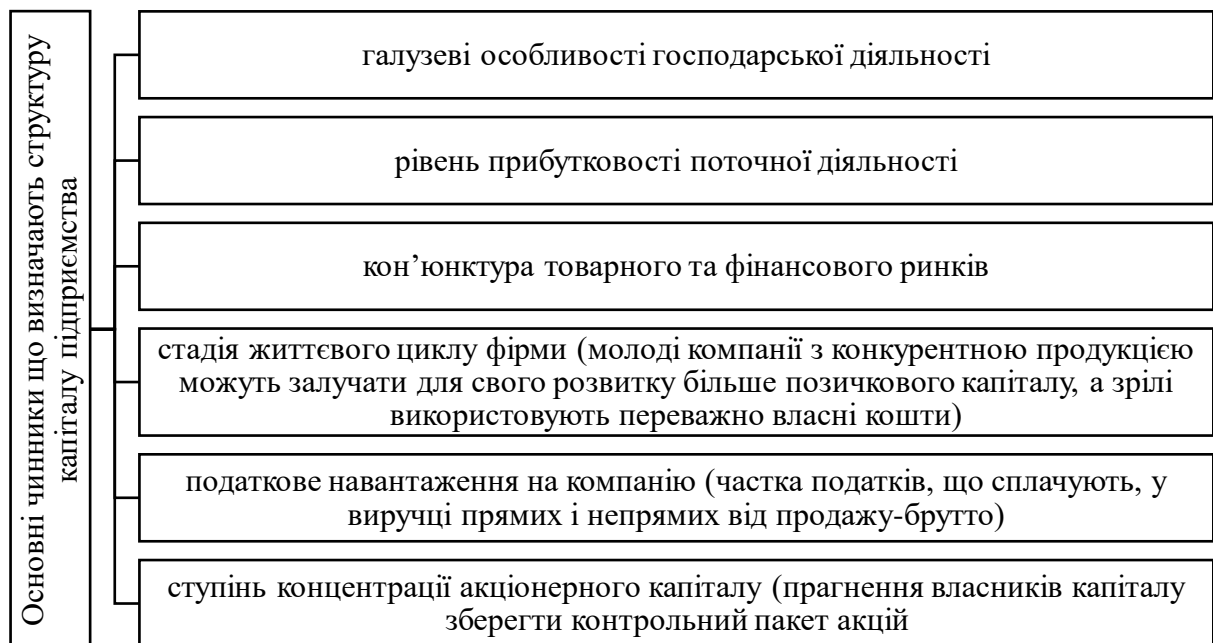

Рисунок 3.2 – Основні чинники, що визначають структуру капіталу підприємства

Джерело: побудовано автором за даними [33; 70]

Основною метою оптимізації структури капіталу є встановлення оптимального співвідношення між власним і позиковим капіталом. Виходячи з цього, основними завданнями оптимізації структури капіталу є:

- створення такої структури капіталу, яка забезпечить стає функціонування та розвиток підприємства;
- формування умов для досягнення підприємством максимального рівня прибутковості.

Процес оптимізації структури капіталу підприємств в Україні доцільно реалізовувати шляхом виконання визначених етапів, послідовність яких представлена на рис. 3.3.

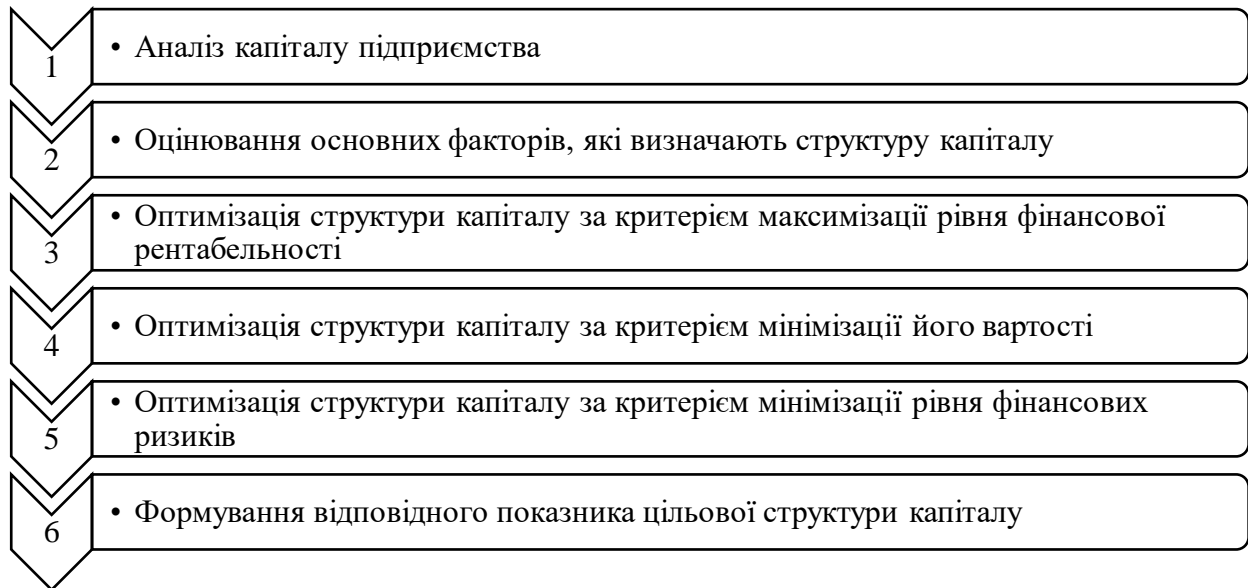

Рисунок 3.3 – Етапи оптимізації структури капіталу

Джерело: побудовано автором за даними [30]

У сучасній економічній літературі виокремлюють три основні методи оптимізації структури капіталу:

1. Оптимізація структури капіталу за критерієм максимізації рівня прогнозованої фінансової рентабельності. Цей підхід базується на багатоваріантних розрахунках показника фінансової рентабельності (рентабельності власного капіталу) за різних структур капіталу. Визначення оптимального співвідношення здійснюється з урахуванням показника ефекту фінансового важеля [37].

2. Оптимізація структури капіталу за критерієм мінімізації її вартості. Метод передбачає попередню оцінку вартості власного та позикового капіталів

за різних умов їх формування й обслуговування, а також проведення багатоваріантних розрахунків середньозваженої вартості капіталу. На основі цих розрахунків обирається структура капіталу, що забезпечує найбільш реальну ринкову вартість підприємства [1].

3. Оптимізація структури капіталу за критерієм мінімізації рівня фінансових ризиків. Цей підхід полягає у диференційованому виборі джерел фінансування для різних видів активів підприємства: необоротних, оборотних (із поділом на постійну та змінну складові) [5].

На основі зазначених методів підприємство визначає найбільш прийнятну для себе структуру капіталу на прогностичний період. Основні методичні підходи до оптимізації структури капіталу наведено на рис. 3.4.

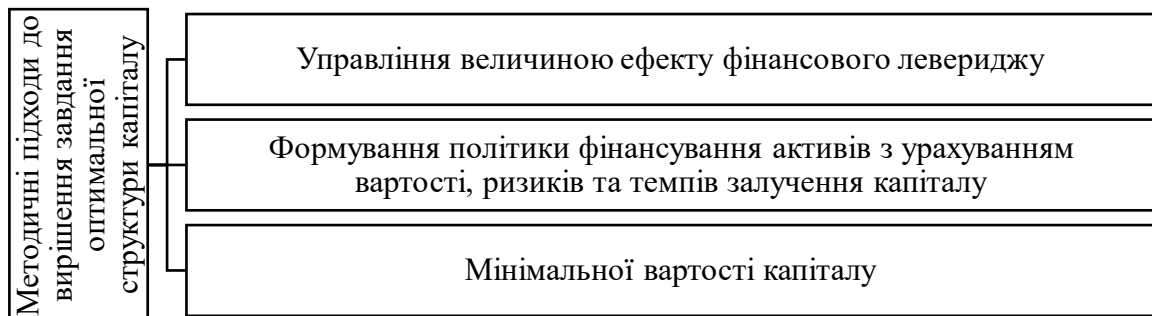

Рисунок 3.4 – Методичні підходи до вирішення завдання оптимальної структури капіталу

Джерело: побудовано автором за даними [73]

Методику оптимізації структури капіталу доцільно побудувати за трьома етапами:

- проведення фінансового аналізу структури капіталу;
- визначення інтегрованих шляхів оптимізації структури капіталу;
- розробка ефективної концепції збереження власного капіталу.

Теорії структури капіталу, запропоновані західними економістами, не надають конкретних рекомендацій щодо формування та змін співвідношення власного та позикового капіталу. Вони лише визначають окремі важливі аспекти та намагаються розподілити акценти при ухваленні рішень щодо

фінансування. Враховуючи специфіку умов функціонування підприємств, їхнє середовище та діяльність, можна вибрати найбільш ефективний шлях оптимізації [1].

Методологія оптимізації структури капіталу представлена на рис. 3.5.

Рисунок 3.5 – Методологія оптимізації структури капіталу

Джерело: сформовано автором на основі [33; 30; 37; 70]

У процесі управління оптимізацією структури капіталу підприємства можна виокремити низку факторів, що визначають ефективність цього процесу:

1. Галузеві особливості операційної діяльності підприємства, які формують структуру активів та ліквідність. Галузева специфіка також визначає тривалість операційного циклу: чим коротший цикл, тим більший обсяг позикового капіталу може бути залучений за умови однакових інших чинників.

2. Стадія життєвого циклу підприємства. Компанії на ранніх етапах розвитку, що мають конкурентоспроможну продукцію, можуть використовувати більшу частину позикових коштів, при цьому рівень фінансових ризиків є високим, що враховують кредитори.

3. Кон'юнктура товарного та фінансового ринку. Стабільність товарного ринку дозволяє безпечно залучати позиковий капітал, тоді як у періоди економічної нестабільності використання позикових коштів може знизити рентабельність і спричинити проблеми з платоспроможністю. Залежно від ситуації на фінансовому ринку, вартість позикового капіталу може змінюватися, а зростання її може призвести до негативного ефекту фінансового важеля, що в свою чергу знижує рентабельність.

4. Рівень рентабельності операційної діяльності. Високий рівень рентабельності покращує кредитний рейтинг підприємства, що дозволяє збільшити обсяг позикового капіталу.

5. Коефіцієнт операційного важеля. Підприємства, що збільшують обсяги виробництва, але мають низький коефіцієнт операційного важеля, можуть використовувати більшу частину позикових коштів завдяки високому фінансовому важелю.

6. Ставлення кредиторів до підприємства. Незважаючи на високу фінансову стійкість підприємства, негативний імідж може знизити його кредитний рейтинг і можливість залучення позикового капіталу.

7. Рівень оподаткування прибутку. При низьких ставках податку на прибуток або пільгах для підприємства різниця у вартості власного та позикового капіталу зменшується. В таких умовах капітал має формуватися

через випуск акцій, а не позикових коштів. У випадку високих податкових ставок ефективність використання позикового капіталу зростає.

8. Фінансовий менталітет власників і менеджерів підприємства. Консервативний підхід до фінансування розвитку підприємства, спричинений неприязню до високих ризиків, акцентує на використанні власного капіталу. Прагнення до високих прибутків без огляду на ризики формує агресивну стратегію, де позиковий капітал використовуються в максимальному обсязі.

9. Рівень концентрації власного капіталу. Власники підприємства можуть уникати залучення додаткового капіталу з зовнішніх джерел, навіть за наявності сприятливих умов, щоб зберегти контроль над фінансовим управлінням через володіння пайовим вкладом [33; 30; 37; 70].

Процес управління оптимізацією структури капіталу підприємства передбачає визначення цільової структури капіталу, тобто такого співвідношення його елементів, яке забезпечить досягнення заданого критерію оптимізації. Цей показник відображає фінансову стратегію власників або менеджерів компанії та є складовою частиною системи стратегічних нормативів її розвитку.

Дослідження ролі прибутку в діяльності підприємства підтверджує, що прибуток є одним з основних показників ефективності його роботи. Це зумовлює необхідність безперервного та ефективного управління процесами його формування та використання.

Управління прибутком полягає в розробці та ухваленні управлінських рішень щодо всіх аспектів його формування, розподілу та використання на підприємстві. Основною метою цього процесу є визначення найефективніших шляхів формування прибутку та його оптимального розподілу, що сприяє розвитку підприємства та зростанню його ринкової вартості. Метою управління прибутком є забезпечення збільшення добробуту власників підприємства як у поточному, так і в перспективному періодах. Ця мета повинна забезпечувати узгодження інтересів власників з інтересами держави та персоналу підприємства.

Кожне підприємство має розробити план заходів щодо збільшення прибутку. Для торговельного підприємства такими заходами можуть бути:

- збільшення обсягів продажу продукції або послуг;
- покращення якості обслуговування клієнтів для підвищення лояльності та залучення нових покупців;
- оптимізація ціноутворення з метою підвищення конкурентоспроможності та максимізації доходів;
- диверсифікація асортименту товарів або послуг для залучення нових сегментів ринку;
- зниження витрат шляхом оптимізації процесів закупівель, транспортування та зберігання товарів;
- впровадження нових технологій для автоматизації процесів та підвищення ефективності роботи;
- покращення маркетингової стратегії для залучення більшої кількості клієнтів;
- продаж надлишкових або непотрібних активів підприємства;
- оренда або лізинг частини нерухомості або обладнання для додаткових надходжень;
- використання прогресивних фінансових інструментів, зокрема оптимізація податкових платежів та управління грошовими потоками [69; 8].

З наведеного переліку заходів випливає, що вони мають тісний зв'язок із іншими ініціативами підприємства, спрямованими на оптимізацію витрат. В умовах ринкової економіки підприємство повинно не лише прагнути до максимізації прибутку, а й забезпечувати його раціональне та ефективне використання. Це дозволяє не тільки утримувати конкурентні позиції на ринку, а й сприяє сталому розвитку підприємства. Основними завданнями управління формуванням прибутку підприємства є:

- максимізація обсягу прибутку, що відповідає ресурсному потенціалу підприємства та поточним умовам ринку;
- забезпечення оптимального співвідношення між рівнем отриманого

прибутку та допустимим рівнем ризику;

- забезпечення високої якості прибутку та постійне збільшення ринкової вартості підприємства;

- підтримка конкурентоспроможності підприємства в довгостроковій перспективі, забезпечення його ліквідності та платоспроможності;

- підтримка інвестиційної привабливості підприємства [37].

Окрім цього, варто виокремити такі важливі заходи підвищення прибутковості підприємства:

1. Планування. Створення детального плану прибутку дозволяє підприємству правильно визначити обсяг податкових платежів та величину прибутку, що залишатиметься в його розпорядженні для фінансування розвитку, інвестиційної діяльності, а також для мотивації персоналу та власників.

2. Якість продукції (товарів, робіт, послуг). Рівень попиту на високоякісні товари безпосередньо впливає на величину прибутку підприємства.

3. Резерви зростання. Постійний пошук нових можливостей для збільшення прибутку дозволяє забезпечити його сталий ріст.

4. Ділова репутація. Висока ділова репутація сприяє отриманню додаткового прибутку та підвищенню рентабельності. Ключовими чинниками є своєчасні розрахунки з постачальниками та фінансовими організаціями, швидкість і якість надання товарів та послуг, а також адекватність цінової політики до потреб ринку [16].

Ефективність управління процесами формування прибутку значною мірою залежить від якості аналізу, реалістичності виявлених резервів для збільшення прибутку, а також економічного обґрунтування планів щодо його формування та використання на майбутній період.

Основною метою економічного управління прибутком є розробка ефективної стратегії та політики його формування, обґрунтування раціональних напрямів використання прибутку та визначення оптимального рівня рентабельності фінансових вкладень у довгостроковій перспективі. Важливим

аспектом є те, що внутрішньофірмове планування набуває все більшого значення в рамках стратегічного управління підприємством. Для підвищення ефективності управління прибутком підприємства запропонована структурно-логічна схема управління прибутком (рис. 3.6).

Рисунок 3.6 – Структурно-логічна схема управління прибутком з позиції підвищення рівня прибутковості підприємства

Джерело: сформовано автором

Для підвищення рівня прибутковості підприємства доцільно здійснювати заходи в такій послідовності: організаційні (удосконалення виробничої структури, реорганізація організаційної структури управління, диверсифікація виробництва, реструктуризація виробництва тощо), технічні (оновлення техніко-технологічної бази, переозброєння виробництва, удосконалення продукції) та економічні важелі й стимули (удосконалення тарифної системи, форм і систем оплати праці, прискорення обігу оборотних коштів тощо). Зміни, що проводяться в іншому порядку, можуть призвести до незначних або відсутніх позитивних результатів щодо підвищення ефективності діяльності підприємства.

3.2 Оптимізація процесу аналізу та планування фінансового стану підприємства

Для підвищення ефективності функціонування ПП «Юніон Трейд Плюс» важливо забезпечити керівництво об'єктивною, актуальною та своєчасною інформацією щодо фінансово-господарської діяльності підприємства. Така інформація формується на основі результатів аналізу фінансового стану, які дозволяють ідентифікувати позитивні та негативні аспекти діяльності, оперативно на них реагувати, прогнозувати фінансові результати, розробляти прогнози руху грошових коштів, а також складати фінансові бюджети. Зазначені прогнози забезпечують можливість розрахунку ключових фінансових коефіцієнтів, які використовуються для оцінки платоспроможності, фінансової стійкості та стабільності підприємства.

Аналітична інформація такого типу сприяє виявленню можливих внутрішніх та зовнішніх загроз, а також дозволяє визначати сильні та слабкі сторони підприємства. Точність та своєчасність отримання цих даних мають вирішальне значення для ухвалення ефективних управлінських рішень.

Процес проведення фінансового аналізу в традиційному вигляді, без застосування сучасних комп'ютерних технологій, є тривалим та трудомістким. Вдосконалення організації аналізу діяльності ПП «Юніон Трейд Плюс» може бути досягнуто завдяки впровадженню інформаційних технологій, які передбачають якісно новий підхід до збору, обробки та представлення даних за допомогою спеціалізованих програмних продуктів.

Застосування комп'ютерних систем аналізу фінансово-господарської діяльності є актуальним завданням для підприємства, оскільки поточний підхід до аналізу має низку суттєвих недоліків. Зокрема:

- аналіз проводиться переважно формально головним бухгалтером один раз на рік, що обмежує можливість оперативного управління;
- результати аналізу містять інформативні показники лише в розрізі підприємства в цілому, без деталізації за напрямками діяльності, центрами

відповідальності або структурними підрозділами, що ускладнює їх використання в процесі прийняття управлінських рішень;

– недостатня періодичність проведення аналізу не дозволяє своєчасно реагувати на негативні відхилення від цільових показників фінансового стану, що може впливати на рівень фінансової безпеки підприємства (рис. 3.7).

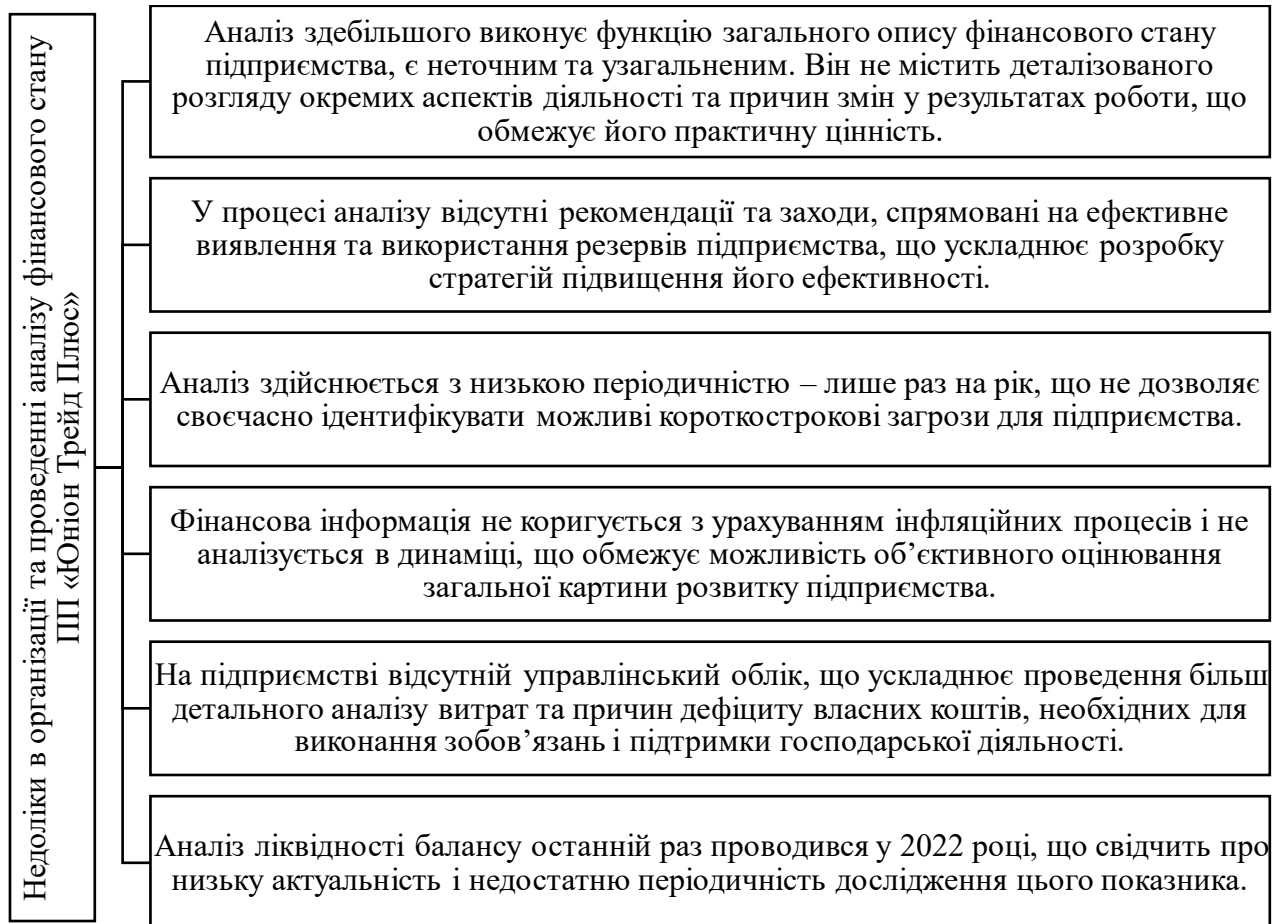

Рисунок 3.7 – Недоліки в організації та проведенні аналізу фінансового стану

ПП «Юніон Трейд Плюс»

Джерело: сформовано автором

Таким чином, впровадження сучасних інформаційних технологій є необхідним кроком для підвищення оперативності, точності та аналітичної глибини фінансового аналізу на підприємстві.

З огляду на виявлені проблеми, впровадження автоматизації фінансового аналізу є об'єктивною необхідністю для підприємства. Автоматизація дозволить значно прискорити процес проведення фінансового аналізу,

мінімізувати вплив людського фактора та підвищити точність обробки даних. Використання спеціалізованих програмних продуктів для автоматизованого аналізу фінансового стану забезпечує низку переваг, серед яких зниження витрат і підвищення ефективності управлінських процесів, що відображено на рис. 3.8.

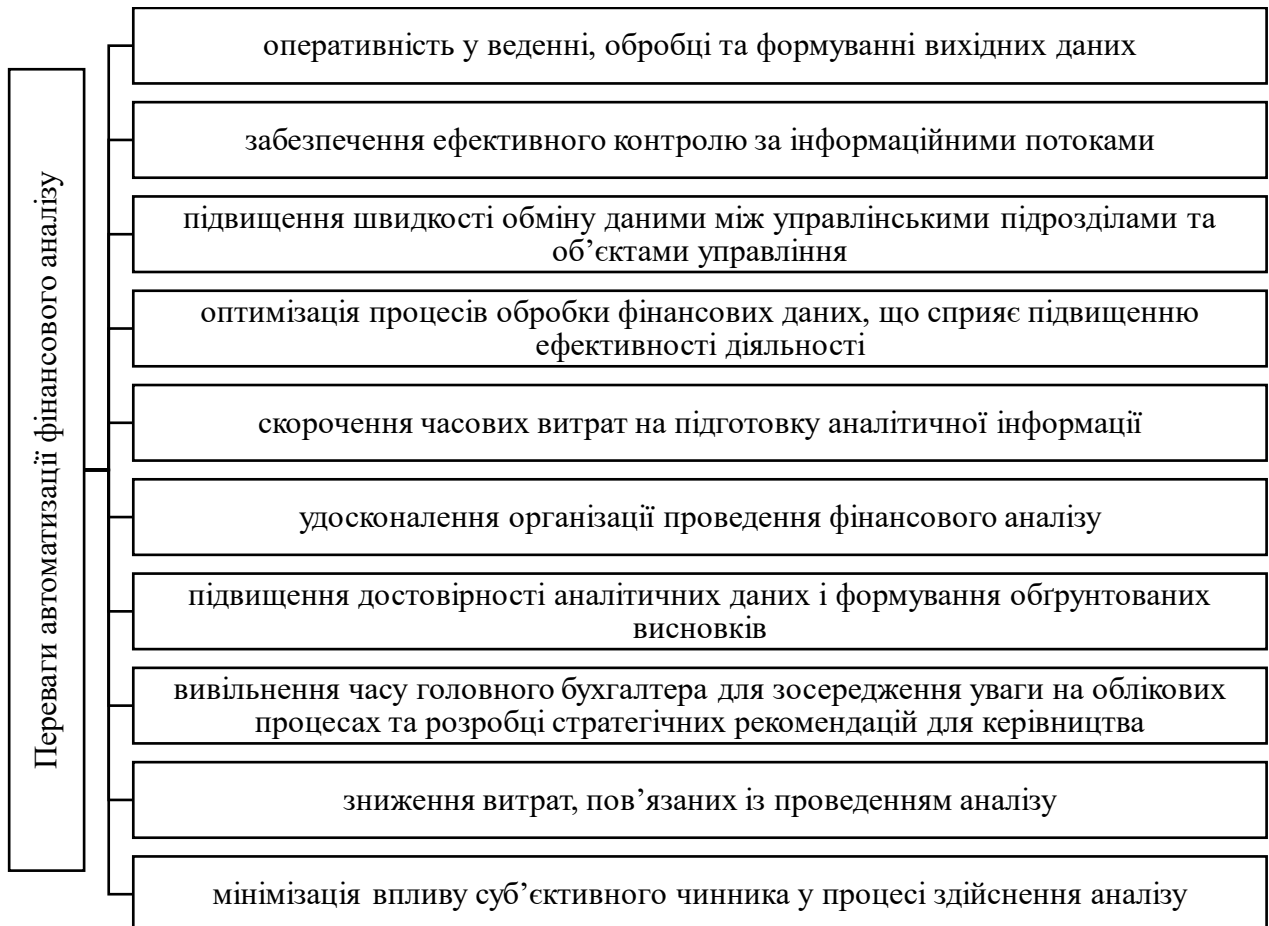

Рисунок 3.8 – Переваги автоматизації фінансового аналізу

Джерело: сформовано автором

Спеціалізовані програмні системи для аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств забезпечують реалізацію таких функціональних можливостей:

- здійснення аналізу та оцінки окремих показників виробничо-фінансового стану підприємства за різними методологічними підходами, а також визначення тенденцій їх змін;
- дотримання міжнародних стандартів у процесі проведення аналізу, що

дозволяє порівнювати показники діяльності національних та зарубіжних компаній;

- проведення комплексного економічного аналізу діяльності досліджуваного об'єкта;
- розробка та розрахунок варіантів бізнес-планів із можливістю їх ранжування відповідно до встановлених пріоритетів;
- підтримка роботи з великою кількістю показників одночасно;
- врахування різноманітних чинників, як економічного, так і неекономічного характеру, у процесі аналізу;
- представлення даних у табличній та графічній формі для забезпечення зручності їх візуалізації;
- мінімізація ризику виникнення помилок або похибок у процесі аналізу;
- поглиблене дослідження економічних явищ, їх змін і факторів впливу з метою виявлення резервів для покращення фінансового стану підприємства [48].

Впровадження аналітичної програми на підприємстві потребує фінансових витрат, однак її раціональне та ефективне використання для виявлення резервів, прогнозування і планування тактичної діяльності сприятиме компенсації зазначених витрат. Застосування таких програмних засобів дозволить суттєво підвищити якість і результативність аналітичної роботи на підприємстві.

Аналіз повинен бути інтегрованою складовою службових обов'язків не лише головного бухгалтера, але й усіх фахівців бухгалтерії. У зв'язку з цим виникає потреба в запровадженні раціонального розподілу завдань між виконавцями, що дозволить уникнути дублювання досліджень і забезпечить оптимальне використання робочого часу працівників. Такий підхід сприятиме підвищенню ефективності аналітичної діяльності та забезпеченню її комплексності.

Головна мета фінансово-економічного аналізу та оцінювання ефективності полягає в ідентифікації поточних проблемних аспектів діяльності

підприємства. Тому на даному етапі пропонується узагальнити результати оцінювання управління процесом фінансового планування ПП «Юніон Трейд Плюс» та сформуванати перелік актуальних проблем, що негативно впливають на показники ефективності даного напрямку фінансового менеджменту:

- недосконалість бюджетів продажів, що може викликати зниження показників ділової активності підприємства;

- неефективна робота з дебіторською заборгованістю підприємства та відсутність кредитної політики;

- необґрунтованість параметрів та інструментів планування та управління борговою політикою;

- диспропорційність структури пасивів підприємства, що проявляється у низькій частці власного капіталу в загальній структурі джерел формування майна ПП «Юніон Трейд Плюс», що становить потенційну загрозу фінансовій стійкості підприємства;

- невисокі показники рентабельності ПП «Юніон Трейд Плюс» свідчить про проблеми у прогнозуванні та фінансовому плануванні доходів та витрат. Неможливість ефективного прогнозування та взаємозв'язку між витратами та доходами в основних напрямках управлінської діяльності є причиною зниження рентабельності.

Проблеми фінансового планування концентруються навколо забезпечення достатньої оборотності, прибутковості та виробничої ефективності. Це свідчить про низьку організаційну спроможність даного управлінського механізму. Проблеми у плануванні та управлінні фінансовими показниками суттєво впливають на результативність підприємства та його здатність до досягнення рентабельності.

На підставі виявлених проблем у системі управління процесом фінансового аналізу та планування ПП «Юніон Трейд Плюс» пропонується провести якісне узагальнення цих проблем. Групування виявлених проблем допоможе підприємству визначити пріоритетні напрямки для подальшого

вдосконалення системи фінансового планування та прийняття відповідних управлінських рішень.

1. Проблема низької ефективності організаційного механізму управління процесом фінансового планування в ПП «Юніон Трейд Плюс».

Причини: Неузгодженість взаємодії між функціональними підрозділами під час розробки фінансових планів, що призводить до розбіжностей у процесах взаємодії; відсутність стандартизованих форм звітної управлінської документації та відповідних розрахунків показників фінансового плану; неефективне управління бізнес-процесами в рамках фінансового планування; недостатня узгодженість відповідальності при розробці планової документації; недостатня інформованість окремих підрозділів про поточні показники діяльності, що впливає на ефективність формування планових показників; присутність «вузьких місць» у процесі фінансового планування, які створюють ризик управлінських помилок.

Можливі шляхи вирішення цих проблем включають:

- перебудова організаційної структури управління на підприємстві;
- впровадження цифрових рішень для автоматизації процесу фінансового планування, включаючи складання планових та облікових документів, взаємодію та обмін інформацією між структурами підприємства, задіяними в процесі планування;
- реінжиніринг бізнес-процесів управління фінансовим плануванням;
- стандартизація основних форм внутрішнього та зовнішнього документообігу на підприємстві, включаючи автоматизацію операцій зі складання такої документації;
- розробка методичних та операційних регламентів для практичної реалізації управління процесом фінансового планування [27].

2. Причини неефективності фінансового планування основних показників оборотності ПП «Юніон Трейд Плюс» охоплюють недостатню деталізацію аналізу оборотності активів, що обмежує можливості виявлення причин низької ефективності використання ресурсів; недосконалість системи обліку й аналізу

оборотного капіталу, що ускладнює ідентифікацію резервів його оптимізації; відсутність чіткого планування потоків грошових коштів, що впливає на здатність підприємства своєчасно виконувати зобов'язання; невідповідність політики управління запасами реальним потребам підприємства, що призводить до їх надмірного накопичення або дефіциту; неузгодженість фінансового планування з оперативними завданнями підприємства, що знижує ефективність ухвалення рішень.

Основними напрямками вирішення проблеми можуть бути наступні:

– удосконалення системи обліку й аналізу оборотності активів шляхом впровадження сучасних програмних продуктів, що дозволять автоматизувати обробку даних і формувати звіти з більшою точністю та оперативністю;

– розробка методик планування потоків грошових коштів з урахуванням сезонних коливань і специфіки діяльності підприємства для забезпечення безперервності фінансових операцій;

– оптимізація політики управління запасами шляхом використання моделей управління запасами (наприклад, методу ABC-XYZ-аналізу), що дозволить ефективніше розподіляти ресурси;

– впровадження комплексного фінансового планування на основі інтегрованого підходу, що враховуватиме взаємозв'язок між фінансовими показниками та оперативними процесами;

– розробка механізмів оцінки ефективності використання оборотного капіталу на основі ключових показників (коефіцієнт оборотності активів, період обороту дебіторської заборгованості тощо) для своєчасного коригування фінансових планів.

Застосування цих підходів сприятиме зростанню оборотності активів, оптимізації фінансових ресурсів та підвищенню загальної ефективності діяльності підприємства [32; 43].

3. Проблеми, пов'язані з неефективністю управлінської діяльності у процесі фінансового планування та взаємодії з основними дебіторами ПП «Юніон Трейд Плюс», виникають з таких причин: слабкість методичних

інструментів, що використовуються для визначення ключових кількісних параметрів абсолютних та відносних показників ефективності управління дебіторською заборгованістю; низька якість організаційної роботи та взаємодія з наявними дебіторами підприємства; недооцінка можливості залучення факторингових організацій для скорочення періоду обороту дебіторської заборгованості; відсутність попередньої перевірки надійності та платоспроможності потенційних контрагентів підприємства перед укладанням контрактів; відсутність превентивних механізмів для регулювання санкцій за несвоєчасне виконання зобов'язань контрагентами, які повинні бути включені в структуру контракту.

Потенційні напрямки для вирішення цієї проблеми:

- використання більш сучасних і науково обґрунтованих інструментів для планування дебіторської заборгованості;
- залучення послуг факторингових організацій для найбільш сумнівних дебіторів з точки зору їх платоспроможності;
- розробка та застосування інструментів санкційного впливу, які включаються до умов угод з контрагентами для запобігання несвоєчасного виконання контрактних зобов'язань;
- впровадження цифрових рішень для автоматизації облікових та платіжних операцій з основними контрагентами підприємства.

4. Проблема дисфункціоналізації процесу фінансового планування руху грошових потоків, що призводить до низької рентабельності. Основні причини цієї проблеми включають: неузгодженість процесів зведення поточних та планових показників грошових потоків підприємства за різними функціональними та процесними напрямками. Це призводить до непродуктивних витрат часу та ресурсів; недостатня керованість процесу планування через низький рівень передачі інформації між структурними підрозділами; бюрократизація процесу фінансового планування руху грошових коштів, що уповільнює його ефективність та гнучкість; поширеність

управлінських та методичних помилок при реалізації процесу фінансового планування.

Потенційні напрямки для вирішення цієї проблеми:

– впровадження ERP-системи (електронної системи управління підприємством) для забезпечення інтегрованості інформаційного поля підприємства та облікових функцій. Це дозволить покращити збір та аналіз даних, а також ефективність фінансового планування;

– організаційна реструктуризація комерційного та економічного відділу з урахуванням існуючих проблем і потреб фінансового планування. Це дозволить забезпечити оптимальну координацію та комунікацію між відділами, що мають вплив на грошові потоки підприємства;

– цифровізація внутрішнього та зовнішнього документообігу підприємства. Це сприятиме швидкому та точному обміну інформацією, спрощенню процесів збору та обробки даних, а також зменшенню ризику помилок;

– реінжиніринг основних елементів процесної структури функцій фінансового планування на підприємстві. Це означає перегляд і оптимізацію процесів, проектування більш ефективних та простих процедур планування грошових потоків.

Підсумовуючи аналіз проблем, причин виникнення цих проблем і потенційних напрямків вирішення, можна виділити кілька перспективних управлінських заходів, які об'єднують ці напрямки. Серед них фінансова реструктуризація, реінжиніринг бізнес-процесів, перегляд фінансової стратегії, цифровізація документообігу, впровадження ERP-системи управління та організаційна реструктуризація.

Виконання цих заходів сприятиме підвищенню ефективності фінансового аналізу та управління фінансовим плануванням, збільшенню прибутковості та забезпеченню стійкого розвитку ПП «Юніон Трейд Плюс».

В умовах цифровізації концепція автоматизації фінансового планування визначає вирішення наступних завдань:

- адаптація відповідних комп'ютерних програм у сфері бюджетування та планування для різних галузей національної економіки

- синхронізація програмних продуктів фінансового планування та бюджетування з комп'ютерними програмами для автоматизації бухгалтерського та управлінського обліку, фінансового та маркетингового аналізу, діловодства

- підвищення кваліфікації персоналу, що займається фінансовим плануванням на підприємствах, тощо.

Автоматизована система бюджетування виконує такі функції:

- відображення планових даних на управлінському плані рахунків - можливість наочного порівняння планів і даних бухгалтерського обліку;

- можливість швидкого створення нової версії планів на основі базового бюджету

- визначення пріоритетності витрат, включених до бюджетів;

- підвищення ефективності та результативності роботи персоналу організації у фінансовій сфері діяльності;

- можливість сценарного аналізу – зважування різних варіантів і вибір найкращого плану;

- скорочення часу на підготовку бюджетів та на коригування бюджетів і планів організації у фінансовій сфері діяльності;

- підвищення загального рівня автоматизації управлінських процесів [67].

В умовах цифровізації економіки компанії повинні відповідати певним вимогам, щоб побудувати ефективну автоматизовану систему управління фінансами, в тому числі для бюджетування та фінансового планування. Це і володіння відповідними сучасними інформаційними технологіями та їх елементами (ліцензійне програмне забезпечення, підключення до мережі Інтернет тощо), і наявність висококваліфікованого персоналу як у сфері фінансового планування, так і в сфері інформаційних технологій, і здатність керівництва своєчасно адаптуватися до змін у галузі, фінансових технологіях, автоматизації, програмному забезпеченні тощо. З метою автоматизації всіх

етапів і процесів фінансового планування та бюджетування в компаніях, від розробки бюджетних моделей до заповнення бюджетів та їх аналізу, сучасний ринок програмного забезпечення пропонує відповідні вітчизняні та зарубіжні програмні продукти.

Microsoft Excel став найпоширенішою та найзручнішою програмою для фінансового планування та бюджетування у вітчизняних компаніях. За допомогою цієї програми можна визначати будь-які формули та макроси, а зручний інтерфейс електронної таблиці дозволяє легко додавати додаткові параметри та створювати візуальні звіти. та параметри, а також створювати візуальні звіти з графічною та табличною інформацією. За допомогою цієї програми можна прописувати будь-які формули та макроси, а зручний інтерфейс електронних таблиць дозволяє легко додавати будь-які додаткові параметри, а також робити наочні звіти з графічною і табличною інформацією.

Водночас, бюджетування в Excel має свої недоліки, такі як обмеження одночасного доступу до файлів декільком співробітникам, неможливість створення декількох сценаріїв в одному файлі, відсутність механізму розподілу доступу до інформації між користувачами з метою захисту певних даних, що становлять внутрішню таємницю. При роботі над бюджетом ця система виявляється досить неефективною, оскільки доводиться довго відкривати всі пов'язані документи одночасно і чекати, поки програма зробить всі необхідні перерахунки та оновлення.

Тим не менш, Excel залишається улюбленим інструментом бюджетування в українському уряді через його гнучкість у використанні. У той же час, розвиток української економіки вимагає більш потужних і сучасних систем управління підприємством [29].

Також сьогодні широко використовуються системи ERP (Enterprise Resource Planning), тобто планування ресурсів компанії. Таке програмне забезпечення дозволяє управляти всіма бізнес-процесами в цілому, а не лише їх окремими частинами, і пов'язує між собою сфери фінансів, постачання, операцій, торгівлі, звітності, виробництва, персоналу тощо. Об'єднання цих

процесів у гнучку комп'ютерну систему підвищує ефективність обміну інформацією між бізнес-одинацями, покращує аналітику та допомагає оптимізувати процеси на підприємстві.

Вплив активної діджиталізації та процесів цифровізації на бізнес-системи призвів до появи численних інструментів управління та прикладних бізнес-рішень, які суттєво впливають на ефективність стандартних управлінських операцій.

Одним з найпотужніших інструментів є ERP-системи. Основним призначенням ERP-системи є консолідація інформаційної підтримки в усіх функціональних сферах діяльності компанії. Варто зазначити, що впровадження ERP-системи в компанії дозволяє охопити всі функціональні аспекти управління, в рамках яких здійснюються процеси фінансового планування, як оперативного, так і стратегічного (рис. 3.9).

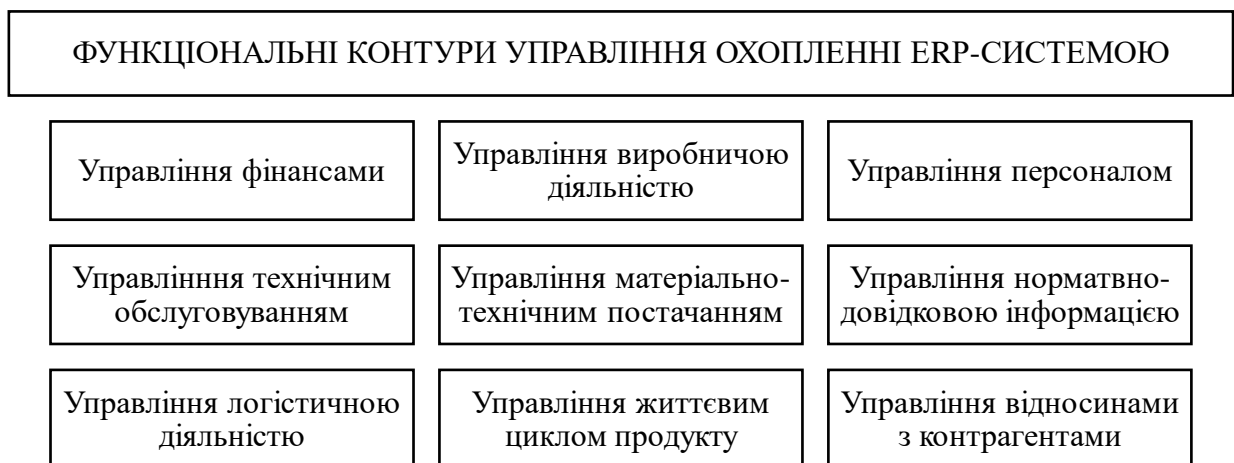

Рисунок 3.9 – Функціональні контури управління охоплені ERP-системою

Джерело: складено автором на основі [48]

Вибір ERP-рішення – дуже складне комплексне завдання, що вимагає серйозного обстеження організації та чіткого формулювання вимог до корпоративної інформаційної системи. На сьогодні на вітчизняному ринку представлено більшість значущих у світі розроблювачів ERP. Крім того, останнім часом усе голосніше заявляють про себе вітчизняні постачальники цього класу рішень. Конкуренція на ринку зростає, з'являється дедалі більша

кількість нових пропозицій, у результаті замовникові пропонується досить різноманітний асортимент продуктів, спрямованих на рішення різного спектра управлінських та фінансових завдань [3].

Прикладами автоматизованих систем управління класу ERP є ERP SAP, Галактика ERP, Парус ERP та інші. SAP ERP включає такі блоки, як управління виробництвом, розподіл ресурсів, фінансовий облік, бізнес-аналіз і планування, управління персоналом та оптимізація взаємодії з постачальниками, партнерами і клієнтами. ERP Galaxy включає фінансові та фінансово-аналітичні модулі, які включають управління бюджетом, казначейство, фінансовий аналіз, платіжний календар та управлінську звітність.

Значна частина фінансових моделей, якими користуються фінансисти в західних компаніях, – це імітаційні моделі. Вони дозволяють передбачити наслідки майбутніх альтернативних фінансових та інвестиційних стратегій, враховуючи різні початкові обмеження та припущення щодо очікуваних подій. Прикладом імітаційної моделі є програмне забезпечення Project Expert для розробки бізнес-плану.

Сучасними зарубіжними програмами, що використовуються для вдосконалення автоматизації системи бюджетування на макро- та мікрорівні, є Neubrain, Vena Solutions, Prophix, Budget Maestro, Idu-Concept, NetSuite [29].

Першим етапом впровадження автоматизації процесів фінансового аналізу та бюджетування на підприємстві є розробка методології, на основі якої обирається інформаційна система та програмне забезпечення для автоматизації бюджетних процесів. Можна виділити наступні етапи автоматизації бюджетування на підприємстві:

- визначення завдань для побудови системи бюджетування;
- розробка методології бюджетування;
- порівняльний аналіз і вибір програмного продукту для бюджетування;
- впровадження автоматизації фінансового планування та бюджетування;
- навчання користувачів програмного продукту, що використовується для бюджетування;

– тестування автоматизованої системи бюджетування на практиці.

Якщо цього порядку не дотримуватися, є ймовірність придбати програмний продукт, який не підходить саме для цієї компанії і не вирішує поставлених завдань, або ж придбати програмний продукт, який має значно ширший спектр функцій і, відповідно, вищу вартість.

На основі проведеного дослідження можна сформулювати певні проблеми, які виникають при автоматизації фінансового аналізу та бюджетування в сучасних компаніях:

– невідповідність між обліковою інформацією, що використовується керівництвом та оперативним управлінням. Оскільки дані бухгалтерського та оперативного обліку служать різним цілям, у керівництва можуть виникати сумніви в достовірності наданих даних, тобто в тому, який облік є більш точним – бухгалтерський чи оперативний. Найефективнішим рішенням, звичайно, був би симбіоз бухгалтерського та управлінського обліку, але це вимагає значного обсягу роботи і часу;

– керівник підрозділу, який готує бюджет, що підлягає виконанню, може навмисно завищувати витрати і занижувати доходи. Ця проблема часто призводить до неправильних управлінських рішень, які в кінцевому підсумку впливають на ефективність роботи всієї компанії;

– психологічне несприйняття впровадженої системи бюджетування. До проблем цієї групи можна віднести нерозуміння працівниками підприємства необхідності впровадження системи бюджетування. Більшість працівників та керівників нижчої ланки вважають, що планування - це суто компетенція економістів. Тому до процесу розробки бюджетів та підготовки звітів необхідно залучати керівників структурних підрозділів, які відповідають за певні ключові показники, що має стимулювати їхню більшу відповідальність та мотивацію;

– сприйняття бюджету як інструменту обмеження ініціативи, що пов'язано з контрольною функцією бюджетів. Порівняння фактичних показників з бюджетними є основою для оцінки діяльності керівників структурних підрозділів. Якщо контролю надається занадто велике значення,

бюджети можуть розглядатися не як засіб досягнення цілей компанії, а як інструмент примусу, стримування ділової активності, звуження повноважень і відповідальності працівників та зниження їх ініціативи, що негативно впливає на мотивацію всіх співробітників.

В Україні «набув поширення програмний продукт ERP-класу – «BAS ERP», метою якого є повна автоматизація багатьох робочих процесів на середніх та великих підприємствах з достатньо великою кількістю робочих місць, складним процесом виробництва та з урахуванням особливостей вітчизняного податкового та бухгалтерського обліку. «BAS ERP» дозволяє не тільки здійснювати в єдиній системі управління виробництвом, запасами, фінансами, продажем та персоналом, а також проводити бюджетування, аналіз та моніторинг всіх ключових показників бізнесу» [48].

«BAS Комплексне управління підприємством (БАС КУП)» – «інноваційне рішення для побудови комплексних інформаційних систем управління діяльністю багатопрофільних підприємств з урахуванням кращих світових і вітчизняних практик» (рис. 3.10) [48].

Рисунок 3.10 – Функціональність «BAS Комплексне управління підприємством»

Джерело: складено автором на основі [48]

ERP-система дозволяють детально аналізувати ефективність діяльності підприємства та розвивати бізнес, шляхом оптимізації його напрямків. Завдяки налаштованій методичній моделі, включаючи план рахунків, шаблони проводок та фінансові звіти за МСФЗ, можна здійснювати бюджетування.

При цьому, в ERP-системі використовується просте та інтуїтивно зрозуміле налаштування структури бюджетів за допомогою «табличної моделі бюджетування» (табл. 3.1). Це дозволяє підприємствам зручно та ефективно планувати та контролювати свої фінансові показники.

Таблиця 3.1

Технічна функціональність системи фінансового аналізу та бюджетування BAS:
ERP Управління підприємством

Засоби	Можливості
Розрахунок фінансових коефіцієнтів	Містить засоби автоматичного розрахунку бюджетних статей, які дозволяють детально аналізувати розшифровки до вихідних даних. Кожна стаття може мати до шести довільних аналітик, що сприяє більш точному фінансовому моделюванню
Різноманітні засоби автоматичного розрахунку бюджетних статей	Дозволяє здійснювати розшифровку до вихідних даних розрахунків. При цьому для кожної статті бюджету використовується до 6 довільних аналітик.
Розрахунок планових показників	Здійснюється в формі редагування бюджету і допускає використання розрахунків за формулою для кожного показника одночасно від декількох джерел даних.
Опція версіонування	Порівняння версій, згортку видалення, а також відкат до версії.
Відображення і редагування примірників бюджету	В системі зберігається історія змін значень бюджетних статей.

Джерело: складено автором на основі [48]

Враховуючи наведені переваги, доцільним є придбання програмного продукту BAS: КУП (Комплексне управління підприємством) для підприємства ПП «Юніон Трейд Плюс». Оцінку економічної ефективності впровадження цього програмного продукту для фінансового аналізу здійснено на основі економічних показників, які характеризують ефективність одноразових витрат.

Коефіцієнт ефективності зниження трудових затрат визначається як відношення трудових затрат, необхідних для виконання заходів, до трудових затрат, що були до їх реалізації.

Річний економічний ефект обчислюється як добуток нормативної величини коефіцієнта економічної ефективності обчислювальної техніки (для капітальних вкладень в автоматизовані інформаційні системи встановлено значення 0,3) та одноразових витрат на розробку і впровадження проекту.

Річна економія визначається як добуток нормативного коефіцієнта ефективності капітальних вкладень (що приймається рівним 0,15) та одноразових витрат на розробку і впровадження проекту.

Період окупності одноразових витрат обчислюється як відношення загальних одноразових витрат на проект до річної економії.

Розрахунковий коефіцієнт економічної ефективності одноразових витрат визначається як відношення річної економії до одноразових витрат на проект.

Розраховані показники наведені в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Розрахунок ефективності впровадження BAS: КУП на підприємстві

Показник	Значення
Одноразові витрати на проект, тис. грн.	93
Коефіцієнт ефективності зниження трудових затрат	4,7
Річний економічний ефект, тис. грн.	27,9
Річна економія, тис. грн.	13,95
Період окупності одноразових витрат, років	6,7
Розрахунковий коефіцієнт економічної ефективності одноразових витрат	0,15

Джерело: розраховано автором

Враховуючи результати проведених розрахунків, можна стверджувати, що впровадження системи BAS: КУП на підприємстві «Юніон Трейд Плюс» є економічно обґрунтованим і доцільним заходом. Одноразові витрати на реалізацію проекту складають 93 тис. грн. Коефіцієнт ефективності зниження трудових затрат, який дорівнює 4,7, свідчить про значне зменшення трудової інтенсивності операцій, що оптимізують робочі процеси. Річний економічний ефект, отриманий від впровадження даної системи, становить 27,9 тис. грн, що вказує на потенціал значного поліпшення фінансових результатів підприємства. Річна економія від використання BAS: КУП досягає 13,95 тис. грн, що підкреслює важливість автоматизації для досягнення зниження витрат. Період

окупності одноразових витрат на проект становить 6,7 року, що відповідає прийнятному терміну для інвестицій в автоматизовані інформаційні системи. Розрахунковий коефіцієнт економічної ефективності одноразових витрат, що дорівнює 0,15, підтверджує позитивний економічний ефект від впровадження ВАС: КУП. Таким чином, реалізація даного проекту є вигідною для підприємства і забезпечить покращення фінансових і трудових показників діяльності.

3.3 Удосконалення управління грошовими потоками компанії

Фінансова стійкість підприємства досягається найкраще, коли воно здатне здійснювати свій розвиток переважно за рахунок власних фінансових ресурсів. Для цього необхідно мати достатній обсяг фінансів, структура яких повинна бути гнучкою та адаптованою до змін. Досягнення ефективного управління грошовими потоками, яке полягає в мінімізації витрат і своєчасних фінансових розрахунках, є важливим аспектом забезпечення підприємства необхідними фінансовими ресурсами.

Управління рухом грошових коштів має бути в центрі уваги, оскільки воно є фінансовим відображенням господарської діяльності підприємства і забезпечує основи для самофінансування через внутрішні джерела капіталу. Це також впливає на платоспроможність і ліквідність підприємства. Важливим є запровадження комплексної системи прогнозування, планування, аналізу та контролю за грошовими потоками, що виникають у процесі фінансово-господарської діяльності.

Наявність оперативної та достовірної інформації про рух грошових коштів, їх контроль та ефективне планування має суттєве значення для підвищення якості управлінських рішень, що безпосередньо впливають на фінансовий стан підприємства. Тому необхідно визначити стратегію і тактику управління грошовими засобами, їх формування і використання, а також розробити комплексну програму оптимізації грошових потоків [61].

З огляду на поточну економічну ситуацію, підприємству ПП «Юніон Трейд Плюс» слід підтримувати баланс між надходженнями та виплатами для забезпечення ефективного функціонування. Отже, управління грошовими потоками є ключовим елементом фінансової політики підприємства, що охоплює всі аспекти його управління і безпосередньо визначає фінансову та економічну стабільність. У разі відсутності контролю за грошовими потоками та неефективного використання коштів, можливе зниження платоспроможності підприємства.

Управління грошовими потоками підприємства утворює важливий фінансовий інструмент, орієнтований на досягнення основної мети комерційної діяльності – отримання прибутку. Головна мета такого управління полягає в визначенні необхідного рівня грошових ресурсів, оптимізації їх обігу та ефективному використанні. Для досягнення цієї мети необхідно створити систему управління грошовими потоками, яка охоплює ключові аспекти управлінської діяльності, такі як запаси, необоротні активи, заборгованість та капітал [68].

Ефективна система управління грошовими потоками є однією з основних умов фінансового успіху підприємства. Вона має низку важливих аспектів:

1. Ліквідність та стабільність – ефективне управління грошовими потоками забезпечує належний рівень ліквідності, що дозволяє підприємству своєчасно виконувати фінансові зобов'язання, оплачувати постачання та уникати проблем з платоспроможністю.

2. Стратегічне планування – система управління грошовими потоками дозволяє підприємству розробляти довгострокові стратегії, адаптувати їх до змін ринкових умов і мінімізувати фінансові ризики.

3. Здатність до інвестування та розвитку – ефективне управління грошовими потоками надає підприємству необхідні фінансові ресурси для інвестування в нові технології, розширення ринків та розвиток людських ресурсів, що сприяє його росту та конкурентоспроможності.

4. Мінімізація фінансових втрат – добре організована система управління

грошовими потоками допомагає уникнути надмірних витрат, підвищує ефективність використання ресурсів і покращує прибутковість підприємства.

5. Збалансованість ресурсів – ефективне управління грошовими потоками дозволяє оптимально розподіляти ресурси між поточними потребами та інвестиціями на майбутнє, забезпечуючи рівновагу між короткостроковою та довгостроковою фінансовою стабільністю.

6. Довіра стейкхолдерів – здатність ефективно управляти грошовими потоками підвищує рівень довіри з боку стейкхолдерів, включаючи інвесторів, клієнтів та партнерів [60].

Завдяки ефективному управлінню грошовими потоками підприємство може досягти своїх стратегічних цілей, підтримувати високий рівень оборотності капіталу, забезпечувати стабільність діяльності, підвищувати фінансову стійкість і забезпечувати додатковий прибуток. Це також сприяє створенню інвестиційних ресурсів для фінансових вкладень.

Основна мета управління грошовими потоками полягає в забезпеченні фінансової стійкості підприємства протягом його діяльності та розвитку. Це досягається шляхом оптимізації балансування надходжень та витрат грошових коштів підприємства, а також формування відповідної звітності, що дозволяє проводити комплексний аналіз грошових потоків. Метою аналізу є оцінка здатності підприємства генерувати необхідні грошові потоки для виконання планових платежів і забезпечення їх оптимізації.

Система управління грошовими потоками складається з методів, інструментів і прийомів, які здійснюють систематичний вплив фінансової служби на рух грошових коштів для досягнення поставлених цілей.

Об'єктом управління є грошові потоки, що виникають у процесі фінансових операцій підприємства, а суб'єктом є фінансова служба підприємства.

Елементи цієї системи включають фінансові методи, нормативно-правову базу, а також інформаційне та програмне забезпечення (рис. 3.11).

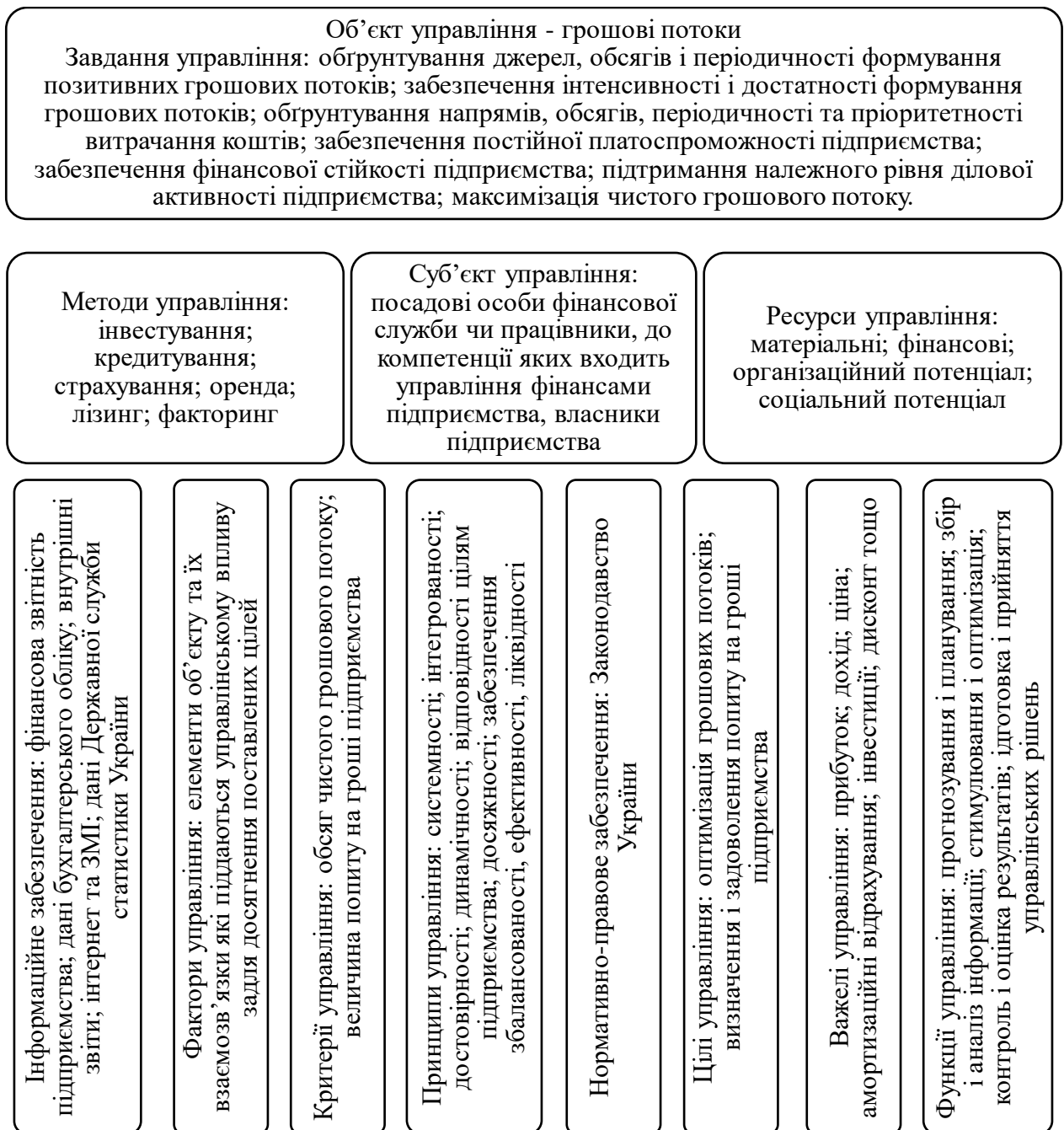

Рисунок 3.11 – Механізм системи управління грошовими потоками підприємства

Джерело: сформовано автором на основі [3; 61; 68]

Отже, система управління грошовими потоками на підприємстві являє собою сукупність методів, інструментів, важелів та інших елементів впливу на грошові потоки з боку фінансової служби з метою досягнення визначених цілей. Ключовим фактором підвищення ефективності цієї системи є дослідження факторів, що впливають на обсяг і характер формування грошових

потоків. Оскільки сучасні кризові умови господарювання створюють низку викликів для підприємств, важливо аналізувати основні причини недостатності грошових коштів у таких умовах.

Процес оптимізації грошових потоків базується на принципах, які забезпечують баланс, ефективність та ліквідність фінансових потоків:

Збалансованість – досягнення рівноваги між витратами та доходами.

Ліквідність – забезпечення достатнього рівня грошових коштів для покриття поточних зобов'язань.

Ефективність – досягнення результативного підходу в оптимізації грошових потоків, включаючи зниження витрат та збільшення прибутку підприємства.

Інформаційна достовірність – забезпечення точності та надійності фінансової інформації для прийняття обґрунтованих управлінських рішень [68].

Для оптимізації грошових потоків важливо забезпечити баланс між позитивними та негативними потоками. Недотримання цього балансу може негативно вплинути на фінансову стійкість підприємства. Крім того, важливим є ефективне управління грошовими коштами як у разі дефіциту, так і в разі профіциту.

Причини дефіциту грошових коштів представлені на рис. 3.12.

Рисунок 3.12 – Причини дефіциту грошових коштів

Джерело: сформовано автором на основі [3; 61; 70]

У ситуаціях дефіциту фінансових ресурсів слід розробляти план залучення коштів. Для довгострокової перспективи це включає пошук інвесторів та стратегічних партнерів, укладення вигідних довгострокових контрактів із постачальниками та складання чіткого плану видатків на визначений період (сплата відсотків, податкові платежі, розрахунки з постачальниками) [69].

Зазвичай короткострокові заходи застосовуються для вирішення проблем з касовими розривами, що виникають в середині місяця. Для таких ситуацій доцільно використовувати короткострокові кредити, здавати в оренду нерухоме майно (за наявності), зменшувати витрати, домовлятися про відстрочку платежів з кредиторами, звертатися до дебіторів для забезпечення своєчасних або навіть передчасних розрахунків, а також вживати інших можливих заходів. У всіх цих випадках необхідно забезпечити залучення кваліфікованого спеціаліста в галузі фінансового управління для уникнення ускладнень. У разі профіциту грошових коштів оптимальним варіантом є розміщення коштів на депозитах або інвестування їх у прибуткові проекти [69].

Важливість ефективного управління грошовими потоками на підприємстві зумовлена кількома факторами [68]:

- грошові потоки відіграють центральну роль у практично всіх аспектах господарської діяльності підприємства;
- належне управління грошовими потоками забезпечує фінансову стійкість підприємства в процесі його стратегічного розвитку, що залежить від різноманітності та синхронізації грошових потоків за часом і обсягами;
- ефективне управління грошовими потоками зменшує потребу у позиковому капіталі, що позитивно позначається на структурі сукупного капіталу та знижує залежність від зовнішніх джерел фінансування;
- оптимізація грошових потоків є важливим інструментом для прискорення обороту капіталу та зменшення ризику неплатоспроможності;
- ефективне управління грошовими потоками сприяє накопиченню додаткових ресурсів для інвестицій, що в свою чергу сприяє зростанню

прибутку підприємства та покращенню його ліквідності.

Зазначимо, що управління грошовими потоками здійснює цілеспрямований вплив на процеси нагромадження, витрачання та розподілу грошових коштів з метою досягнення збалансованості фінансово-господарської діяльності підприємства.

Виділяють три основних групи методів оптимізації грошових потоків: методи оптимізації за обсягами, методи оптимізації в часі, методи максимізації чистого грошового потоку (рис. 3.13).

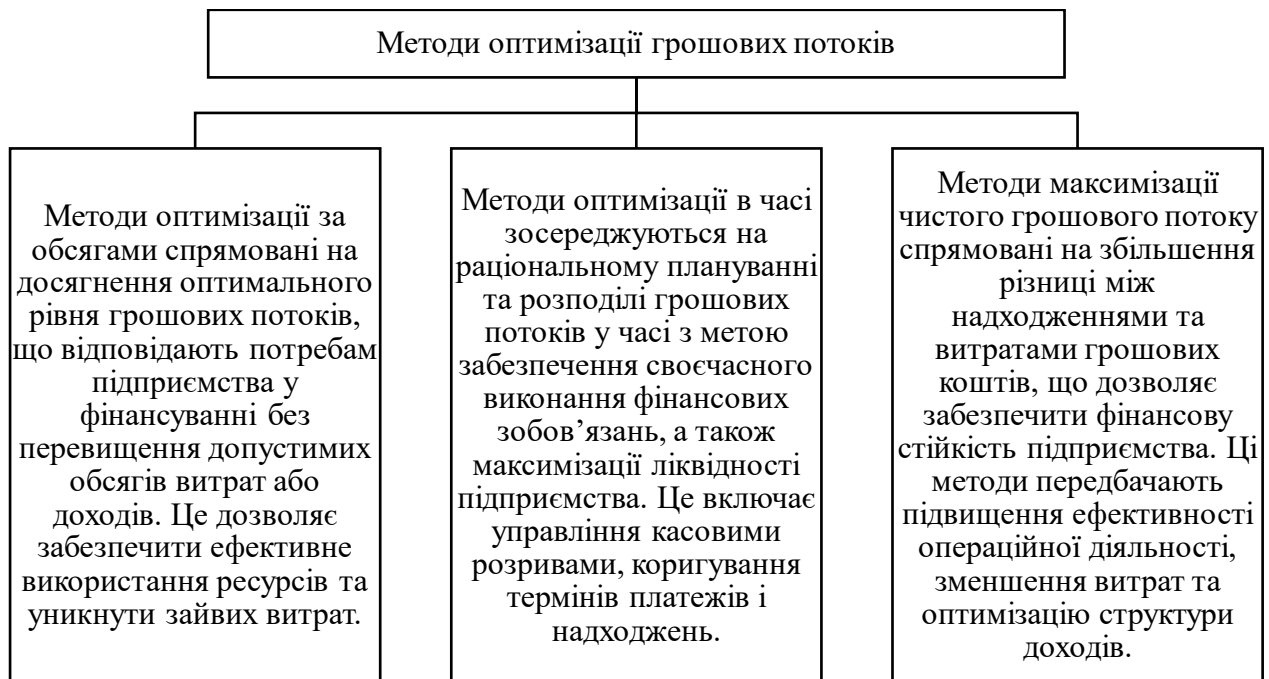

Рисунок 3.13 – Методи оптимізації грошових потоків

Джерело: сформовано автором на основі [69; 70]

Підвищення ефективності управління грошовими потоками є важливим чинником забезпечення фінансової стабільності підприємства. Для досягнення цього можна виділити кілька основних аспектів:

1. Оптимізація витрат – зменшення нераціональних витрат і максимізація ефективного використання фінансових ресурсів, що дозволяє підприємству більш ефективно управляти грошовими потоками і досягати фінансової стабільності.

2. Вигідні угоди з постачальниками – встановлення гнучких платіжних

умов, досягнення вигідних умов співпраці та обговорення можливості знижок, що позитивно впливає на грошові потоки підприємства.

3. Аналіз та управління дебіторською заборгованістю – посилений контроль за дебіторською заборгованістю, що забезпечує своєчасне надходження коштів і знижує ризик неплатоспроможності, адже несвоєчасне погашення або непогашення заборгованості створює значні ризики для фінансового управління.

4. Стратегічне планування – розробка чіткої стратегії управління грошовими потоками, що дає змогу визначити конкретні цілі, розробити плани їх реалізації та здійснювати оцінку ефективності досягнення цих цілей.

5. Систематичний аналіз та контроль – регулярний моніторинг фінансової звітності та грошових потоків, що дозволяє адаптувати стратегії управління в умовах внутрішніх і зовнішніх ризиків.

6. Збільшення грошових активів – ефективне використання фінансових інструментів для забезпечення зростання грошових активів, що сприяє фінансовій стійкості підприємства [70].

Складні економічно-політичні умови, спричинені війною, створюють низку викликів для управління грошовими потоками підприємств. Ці виклики вимагають від організацій ретельного аналізу поточної ситуації та розробки ефективних стратегій управління грошовими потоками, орієнтованих на забезпечення стабільності та життєздатності в умовах воєнного часу. Проблеми, пов'язані з війною, потребують особливої уваги і адаптації в рамках управлінських підходів до грошових потоків підприємства. У зв'язку з цим важливо розглянути основні проблеми, а також можливі шляхи підвищення ефективності системи управління грошовими потоками в умовах війни (табл. 3.3).

Нестабільність ринкових умов, спричинена військовими діями, потребує ретельного прогнозування та стратегічного планування для забезпечення ліквідності підприємства в умовах невизначеності.

Таблиця 3.3

Проблеми та шляхи оптимізації управління грошовими потоками в умовах
воєнного стану

Проблеми	Шляхи вирішення
Нестабільність ринкових умов: військові дії часто призводять до суттєвих коливань на ринках, що ускладнює прогнозування попиту, цін на продукцію та валютних курсів.	Проведення ретельного прогнозування та стратегічного планування, яке включає оцінку можливих сценаріїв та розробку заходів для забезпечення ліквідності підприємства в умовах невизначеності.
Зменшення обсягів реалізації: воєнні дії негативно впливають на споживчий попит, що призводить до скорочення обсягів продажів товарів і послуг.	Диверсифікація джерел фінансування для зменшення ризиків, включаючи пошук альтернативних шляхів кредитування та інвестицій.
Затримки у платежах: нестабільні умови можуть спричинити затримки у виконанні фінансових зобов'язань з боку клієнтів або партнерів, що негативно впливає на грошові потоки підприємства.	Посилення контролю за ризиками, пов'язаними з військовими діями. Оновлення страхових полісів та впровадження заходів для збереження даних і забезпечення кібербезпеки.
Збільшення ймовірності неплатоспроможності: підвищений ризик зміни фінансової стабільності контрагентів може призвести до ускладнень у виконанні зобов'язань підприємства.	Покращення управління оборотними активами, зокрема ефективного регулювання запасів і забезпечення необхідного рівня ліквідності для мінімізації впливу зовнішніх ризиків.
Зниження рівня інвестицій: в умовах війни інвестори втрачають впевненість, що призводить до обмеження фінансування розвитку підприємства.	Перегляд фінансової стратегії підприємства, адаптація її до нових умов для збереження фінансової стабільності в умовах війни.
Збільшення витрат: зростання витрат на безпеку активів, зміни в цінах на сировину та інші ресурси можуть підвищити загальні витрати підприємства.	Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості, забезпечення своєчасного виконання зобов'язань або стягнення заборгованості для збереження грошових потоків.
Потреба в коригуванні стратегічних планів: в умовах війни підприємства змушені коригувати свої стратегії, бюджети та плани розвитку, адаптуючи їх до нових реалій.	Оптимізація витрат без зниження продуктивності для збереження ефективності діяльності підприємства в умовах кризових змін.
Загроза для інфраструктури: руйнування інфраструктурних об'єктів може спричинити затримки у господарських процесах, що безпосередньо вплине на грошові потоки підприємства.	Постійний моніторинг грошових потоків для оперативного реагування на зміни та мінімізації наслідків від негативних впливів військових дій на діяльність підприємства.

Джерело: сформовано автором на основі [68; 70]

Зменшення обсягів реалізації товарів і послуг в умовах війни зумовлює необхідність диверсифікації джерел фінансування, зокрема шляхом пошуку альтернативних варіантів кредитування та інвестицій.

Затримки у платежах, пов'язані з нестабільністю, вимагають посилення контролю за ризиками, оновлення страхових полісів та посилення заходів для збереження даних і забезпечення кібербезпеки.

Збільшення ймовірності неплатоспроможності контрагентів можна зменшити шляхом ефективного управління оборотними активами та забезпечення необхідного рівня ліквідності, що мінімізує вплив зовнішніх ризиків на підприємство.

У той же час, зниження рівня інвестицій вимагає перегляду фінансової стратегії та її адаптації до нових умов з метою збереження фінансової стабільності.

Зростання витрат через зміни у цінах на сировину, витрати на безпеку активів та інші фактори вимагає регулярного аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості для забезпечення своєчасного виконання фінансових зобов'язань.

Коригування стратегічних планів у відповідь на зовнішні зміни є необхідним для адаптації підприємства до нових реалій і забезпечення його ефективності.

Крім того, загроза руйнування інфраструктури підприємства зумовлює необхідність постійного моніторингу грошових потоків і оперативного реагування на зміни для мінімізації негативних наслідків військових дій.

Система управління грошовими потоками підприємства є унікальною для кожного суб'єкта господарювання, оскільки повинна враховувати специфіку його фінансово-господарської діяльності та особливості зовнішнього і внутрішнього середовища. Структура такої системи забезпечує підвищення стабільності розвитку підприємства, оптимізує управління грошовими потоками з акцентом на збалансованість надходжень і витрат, дозволяє виявити резерви грошових коштів та підвищити ефективність роботи підрозділів, що, в свою чергу, сприяє поліпшенню ліквідності та платоспроможності підприємства.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

У даному розділі запропоновано комплекс заходів, спрямованих на зміцнення фінансового стану ПП «Юніон Трейд Плюс».

Встановлено, що для стабілізації фінансового стану підприємства необхідно застосовувати інтегрований підхід, що охоплює зниження витрат, оптимізацію дебіторської заборгованості та збільшення капіталу, що дозволить зменшити фінансові ризики та забезпечити фінансову стабільність компанії в умовах економічної нестабільності.

Розроблено методи оптимізації процесів аналізу та планування фінансового стану, які передбачають впровадження автоматизованих систем управління фінансами, вдосконалення звітності та регулярний аналіз фінансових показників. Такий підхід забезпечить своєчасне реагування на зміни у фінансовій ситуації підприємства та дозволить коригувати стратегію діяльності в реальному часі.

Особлива увага приділена удосконаленню управління грошовими потоками компанії, що охоплює оптимізацію дебіторської та кредиторської заборгованості, прогнозування грошових потоків і управління ліквідністю. Зазначені заходи сприятимуть забезпеченню стабільного грошового потоку, що є критично важливим для своєчасного виконання фінансових зобов'язань та запобігання фінансовим труднощам.

Отже, виконання запропонованих заходів сприятиме покращенню фінансових результатів підприємства, підвищенню його платоспроможності та стійкості на ринку, що в сукупності дозволить забезпечити сталий розвиток ПП «Юніон Трейд Плюс» у довгостроковій перспективі.

ВИСНОВКИ

За результатами проведених досліджень сформовано наступні висновки.

1. Визначено, що фінансовий стан підприємства є багатограним показником, який охоплює фінансову стійкість, платоспроможність, ліквідність і рентабельність та забезпечує стабільне функціонування і розвиток суб'єкта господарювання. Аналіз фінансового стану дозволяє виявляти слабкі місця у діяльності підприємства, оцінювати ризики та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Проведення системного фінансового аналізу сприяє виявленню резервів підвищення ефективності, оптимізації структури капіталу та покращенню довгострокової стабільності. У сучасних умовах динамічних економічних змін фінансова діагностика виступає основою для стратегічного планування та забезпечення конкурентоспроможності підприємства на ринку. Результати дослідження свідчать, що оптимізація фінансових показників забезпечує підвищення стійкості підприємства, розширення його інвестиційного потенціалу та зміцнення позицій у галузі.

2. Встановлено, що методологічні підходи до оцінки фінансового стану охоплюють комплексний, коефіцієнтний та інтегральний аналіз, що забезпечує об'єктивність та повноту результатів. Аналіз фінансового стану базується на використанні фінансової звітності, розрахунку коефіцієнтів ліквідності, рентабельності, платоспроможності та фінансової стійкості, що дозволяє оцінити здатність підприємства виконувати зобов'язання й адаптуватися до ринкових умов. Особлива увага приділяється вибору методик аналізу з урахуванням специфіки діяльності підприємства, що сприяє виявленню ризиків, оптимізації ресурсів і підвищенню конкурентоспроможності. Системний підхід до аналізу фінансового стану є основою для формування стратегії ефективного управління фінансами та забезпечення довгострокового розвитку.

3. Відзначено, що фінансовий стан підприємства оцінюється через взаємодію з зовнішнім середовищем і економічними групами за допомогою

макро- та мікроекономічних підходів. Вплив факторів, як зовнішніх, так і внутрішніх, позитивно та негативно позначається на його діяльності, тому важливим є їх урахування для стратегічного управління фінансами. Внутрішні фактори, зокрема фінансові (ліквідність, рентабельність, ризики) та нефінансові (організаційні, виробничо-технологічні), вимагають ефективного управління для забезпечення стабільності. Стратегічне управління фінансовою стійкістю має орієнтуватися на довгострокові цілі, зміцнюючи позиції на ринку та підвищуючи конкурентоспроможність через оптимальне використання ресурсів. Прогнозування і адаптивність до змін ринку забезпечують стабільність підприємства в умовах економічних змін.

4. Визначено, що ПП «Юніон Трейд Плюс» засноване 12 грудня 2008 року, спеціалізується на оптовій торгівлі (КВЕД 46.90). Організаційна структура є лінійно-функціональною, що забезпечує ефективність управлінських процесів через чітке делегування повноважень та прозорість. Підприємство активно займається дистрибуцією товарів, орієнтуючись на ефективну логістику, маркетинг та дослідження ринку для підтримки конкурентоспроможності.

Техніко-економічний аналіз показує стабільне зростання чистого доходу та рентабельності, що свідчить про ефективне управління. Водночас зростання витрат на оплату праці потребує коригування для досягнення оптимального балансу між витратами та продуктивністю. У 2023 році підприємство відновило фінансові результати, продемонструвавши зростання продуктивності та рентабельності після складного 2022 року.

5. За результатами аналізу фінансової стійкості встановлено, що коефіцієнт автономії ПП «Юніон Трейд Плюс» знаходиться на низькому рівні в 2023 році (0,171), що свідчить про високу залежність від позикових коштів. Коефіцієнт фінансової стійкості знизився до 0,171, вказуючи на збільшення залежності від короткострокового фінансування. Підприємству необхідно зміцнити власний капітал для зниження фінансових ризиків.

У 2023 році спостерігалось значне покращення рентабельності, зокрема

базова прибутковість активів зростає до 10,336%, а рентабельність власного капіталу – до 64,607%. Це свідчить про ефективне відновлення підприємства після економічного спаду у 2022 році.

Коефіцієнти оборотності активів, запасів, дебіторської та кредиторської заборгованості значно покращились, що вказує на ефективне управління оборотними ресурсами. Зниження тривалості операційного та фінансового циклів підтверджує підвищення ефективності фінансування та скорочення потреби у зовнішньому капіталі.

6. У результаті проведеного аналізу ліквідності та платоспроможності ПП «Юніон Трейд Плюс» за період 2021–2023 років було виявлено зниження ліквідності підприємства, що свідчить про можливі фінансові труднощі. Зокрема, коефіцієнти ліквідності демонструють погіршення здатності покривати короткострокові зобов'язання, а також зменшення фінансових резервів для забезпечення стабільності.

Оцінка ймовірності банкрутства за допомогою дискримінантних моделей (моделі Е. Альтмана, Спрінгейта, Лісу, Таффлера та О. Терещенка) показала, що на кінець 2023 року підприємству не загрожує банкрутство, оскільки за всіма застосованими моделями ймовірність банкрутства є низькою. Ці результати підтверджують фінансову стабільність підприємства в довгостроковій перспективі.

Отже, хоча підприємство зіткнулося з проблемами ліквідності, його фінансова стійкість залишається на задовільному рівні, що дозволяє припустити відсутність серйозних загроз щодо банкрутства в найближчій перспективі.

7. Доведено, що основними напрямками стабілізації фінансового стану підприємства є оптимізація структури капіталу, ефективне управління грошовими потоками, зниження витрат, диверсифікація джерел доходів та управління ризиками. Оптимізація капіталу передбачає збалансоване співвідношення власних і позикових коштів, що знижує фінансові ризики і покращує ліквідність. Управління грошовими потоками забезпечує

платоспроможність підприємства, а зниження витрат через автоматизацію та вдосконалення організаційної структури підвищує рентабельність.

Диверсифікація доходів зменшує залежність від окремих джерел і знижує фінансові ризики, а ефективне управління ризиками через стратегічне планування мінімізує негативний вплив зовнішніх факторів. Вдосконалення маркетингових стратегій і підвищення якості продукції сприяють стабільному зростанню прибутку. Сукупність цих заходів сприяє стабілізації фінансового стану підприємства та забезпечує його сталий розвиток.

8. Встановлено, що оптимізація процесу аналізу та планування фінансового стану підприємства є необхідною умовою для підвищення ефективності його функціонування в умовах сучасної економічної невизначеності. Завдяки інтеграції автоматизованих інформаційних систем, таких як BAS: КУП, підприємства здатні значно знизити трудові затрати, поліпшити точність фінансових прогнозів і скоротити час на обробку даних. Розробка та впровадження таких систем забезпечують своєчасне виявлення фінансових ризиків і можливостей, що дозволяє оперативно коригувати стратегію підприємства для досягнення оптимальних фінансових результатів. У свою чергу, економічна ефективність таких проектів, вимірювана через коефіцієнти зниження трудових затрат та економії, підтверджує доцільність інвестування в автоматизацію процесів фінансового управління.

9. Доведено, що управління грошовими потоками є ключовим елементом фінансової стійкості підприємства, сприяючи забезпеченню ліквідності та ефективному використанню фінансових ресурсів. Для досягнення ефективного управління необхідно створити комплексну систему прогнозування, планування та контролю за грошовими потоками. Оптимізація цих потоків забезпечує збалансованість витрат і доходів, покращує здатність підприємства інвестувати в нові проекти та підвищує його конкурентоспроможність.

В умовах нестабільних ринкових ситуацій, зокрема в умовах війни, особливу увагу слід приділити адаптації стратегій управління грошовими потоками до нових викликів. Нестабільність ринкових умов, зменшення обсягів

реалізації, затримки у платежах і зростання витрат потребують розробки гнучких стратегій, спрямованих на забезпечення стабільності підприємства. Підвищення ефективності управління грошовими потоками в умовах кризових ситуацій вимагає ретельного планування, диверсифікації джерел фінансування та оптимізації внутрішніх процесів підприємства.

Отже, діагностика фінансового стану підприємства є необхідною умовою для оцінки його здатності до виконання фінансових зобов'язань, реалізації стратегічних цілей та забезпечення стабільності на ринку. Процес діагностики включає аналіз ліквідності, платоспроможності, рентабельності та оборотності активів, що дає змогу виявити проблеми в управлінні фінансовими ресурсами та вчасно приймати коригувальні заходи. Оцінка фінансового стану базується на використанні фінансових показників, коефіцієнтів та інструментів аналітики, що дозволяють здійснити комплексну оцінку впливу внутрішніх і зовнішніх факторів.

Чинники стабілізації фінансового стану підприємства охоплюють не лише оптимізацію внутрішніх фінансових процесів, а й ефективне управління витратами, розширення джерел фінансування та зменшення залежності від зовнішніх кредиторів. Зокрема, стабілізація фінансового стану досягається за рахунок покращення структури капіталу, підвищення рівня ліквідності та ефективності використання активів. Важливу роль у стабілізації також відіграють заходи щодо зменшення фінансових ризиків та підвищення гнучкості підприємства в умовах економічної нестабільності, зокрема через розвиток адаптивних стратегій та диверсифікацію бізнесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алескерова Ю. В., Червань О. Г. Управління капіталом підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 33. С. 265-271. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/33_2019_ukr/41.pdf (Дата звернення: 15.12.2024).
2. Ащаулова М. П., Головка А. Ю., Чуб В. О., Малій О. Г. Інформаційне та методичне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства. *Вісник студентського наукового товариства*. 2021. Вип. 1. С. 58-62.
3. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
4. Берест М. М. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 164 с.
5. Бланк І. О., Ситник Г. В., Андрієць В. С. Управління фінансами підприємств : підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 792 с..
6. Бондарева Т. І. Управління фінансовою стійкістю підприємств. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Випуск 35. С. 85-90.
7. Бугай В. З., Резанов Е. О. Основні напрями збереження фінансової стійкості підприємства в умовах кризи. *Економічний простір*. 2019. №142, С. 112-122.
8. Васильцова С., Майстро Р., Литвин К. Шляхи підвищення прибутковості діяльності підприємства в сучасних умовах. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»* (економічні науки). №3. 2022. С. 63–67.
9. Вовк В. В. Ліквідність та платоспроможність : економічна суть та експертна оцінка. *Галицький економічний вісник*. 2018. №3. С. 169-173.
10. Волкова Н. А. Методичні аспекти бізнес-аналізу суб'єкта господарювання. *Інтелект XXI*. 2020. № 2. С. 47-50.

11. Герега О. В. Управління потенціалом фінансово-економічної стійкості торговельних підприємств. Дис. канд. екон. наук: 08.00.04. Львів, 2021. 271 с.
12. Глушко А. Д., Грачова А. О. Методичні засади аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 6. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7106> (Дата звернення: 15.12.2024).
13. Голов С. Ф. Управлінський облік: Підручник. Київ: «Центр учбової літератури», 2018. 534 с.
14. Головбух: Електронний журнал. URL: <https://www.golovbuh.com.ua/> (Дата звернення: 15.12.2024).
15. Данчева О. М. Аналіз досвіду управління підприємствами на засадах ощадливого виробництва. *Scientific Collection «Interconf»*. 2020. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/article/view/6832/6803> (Дата звернення: 15.12.2024).
16. Денисенко М. П., Гришко А. М. Заходи покращання фінансового стану підприємств у сучасних умовах господарювання. *Економіка та держава*. 2019. № 12. С. 61–65.
17. Добровольська О. В., Рондова М. А. Прогнозування банкрутства як методу оцінки фінансового стану підприємства. *Агросвіт*. 2021. № 20. С. 40–45. URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=3512&i=5> (Дата звернення: 15.12.2024).
18. Докієнко Л. П. Концептуальні підходи до комплексної діагностики фінансової стійкості підприємства. *Підприємництво та інновації*. 2020. Випуск 14. С. 25-31.
19. Домбровська С. О., Горбаченко М. Д. Фінансова стійкість підприємства: оцінка та шляхи підвищення. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету. Збірник наукових праць*. 2021. №3-4. С. 28-34. URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2021/280-281/page.php?id=abstract/ukr/28-34> (Дата звернення: 28.12.2024).
20. Дос'є компанії ПП «Юніон Трейд Плюс». URL: https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/company_details/36288188/ (Дата звернення:

15.12.2024).

21. Дропа Я. Б. Фінансовий аналіз : навч. посібник. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 238 с.
22. Єгорова О. В., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюник Ю. М. Економічний аналіз: навч. посіб. Полтава : РВВД ПДАА, 2018. 290 с.
23. Єпіфанова І. Ю. Ієрархічна класифікація факторів впливу на систему управління фінансовою стійкістю промислового підприємства. *Innovation and Sustainability*. 2021. № 1. С. 6–12.
24. Жигалкевич Ж. М., Кам'янська О. В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с.
25. Іванчук Н. В. Звітність підприємств : навчальний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 208 с.
26. Іванчук Н. В. Фінансова звітність як джерело інформації для аналізу фінансового стану підприємства. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2020. № 18(46). С. 57–61.
27. Ізюмська В. Управління фінансовою стійкістю підприємств. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/993> (Дата звернення: 28.12.2024).
28. Іонін Є. Є. Розв'язання питань методологічного обґрунтування понять «платоспроможність» і «ліквідність». *Актуальні проблеми економіки*. 2018. № 6. С. 30-43.
29. Кальченко О., Шишкіна О., Данилович В. Проблеми удосконалення процесів автоматизації фінансового планування на підприємствах. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2022. №1 (29). С. 88-95.
30. Квасницька Р., Мрозовський Я., Критеріальні підходи до формування оптимальної структури капіталу підприємства. *Modeling the development of the economic systems*. 2021. № 2. С. 12-18.
31. Копчак Ю. С. Проблеми діагностики фінансового стану і стійкості

функціонування підприємства. *Вісник Сумського державного університету*. 2019. №9. С. 23-34.

32. Котляр М. Л. Аналіз ліквідності як важливий етап оцінки фінансової стійкості підприємства. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2018. № 4. С. 120-124.

33. Кремень О. І., Колос В. І., Кремень В. М., Дементович Б. Р. Оптимізація структури капіталу підприємства. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука» Серія: «Економічні науки»*. 2022. №1. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-1-7854> (Дата звернення: 15.12.2024).

34. Латишева О. В., Підгора Є. О., Кіріллова М. М. Інформаційно-аналітичне забезпечення аналізу фінансового стану суб'єкта господарювання. *Інфраструктура ринку*. 2019. Випуск 38. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/38-2019> (Дата звернення: 28.12.2024).

35. Левкович О. В., Калашнікова Ю. М. Фінансова стійкість як передумова інноваційного розвитку підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 4. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8776> (Дата звернення: 28.12.2024).

36. Магопець О.А., Шалімова Н.С., Черновол О.М. Фінансовий аналіз: видання 2-ге виправлене і доповнене. Кропивницький: ЦНТУ. 2022 р. 230 с.

37. Макаренко Ю. П., Клименко Д. О. Формування оптимальної структури капіталу з метою забезпечення фінансової стійкості підприємства. *Економіка та держава*. 2022. № 1. С. 45–49. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=5098&i=7> (Дата звернення: 15.12.2024).

38. Малій О. Г., Ріяка Т. Ю. Прогнозування фінансового стану підприємства та діагностика банкрутства. *Креативний простір*. 2023. №11. С. 55-57. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/32729> (Дата звернення: 15.12.2024).

39. Михайлик О. М. Застосування економіко-математичного моделювання для діагностики фінансового стану підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск 47. URL:

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2168> (Дата звернення: 15.12.2024).

40. Нагорний П. Д., Базюк Д. С. Оцінка фінансового стану як передумова ефективного управління підприємством. *Трансформаційна економіка*. 2023. №1(01). С. 44-49. URL: <https://www.transformations.in.ua/index.php/journal/article/view/8> (Дата звернення: 15.12.2024).

41. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до (фінансової звітності): наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Дата оновлення 07.02.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (Дата звернення: 15.12.2024).

42. Онлайн-журнал «Financial Analysis online». URL: <https://analizua.com/>.

43. Оркевич О. А., Кіндрацька Г. І. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління діловою активністю підприємств. *Економічний аналіз*. 2017. №6. С. 215-221.

44. Паянок Т. М., Савченко А. М., Морозюк А. М. Загальна оцінка фінансового стану підприємства: теоретичні та практичні підходи. *Економіка та держава*. 2020. № 12. С. 88–94.

45. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 р. Дата оновлення 03.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (Дата звернення: 15.12.2024).

46. Рзаєв Г. І., Слива А. В. Напрями аналізу фінансового стану підприємства у розрізі потреб економіки. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 3. С. 118-120.

47. Роганова Г. О., Котлярова М. А. Аналіз та оптимізація структури капіталу підприємства. *Modern Economics*. 2021. № 27(2021). С. 167-176. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/analysis-and-optimization-of-the/> (Дата звернення: 15.12.2024).

48. Софтком: автоматизація бізнесу. URL: <https://www.softcom.ua/>

49. Співак С., Дідик І., Скурський Т., Житко О. Роль комп'ютерних програм для аналізу фінансово-господарського стану підприємства. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2021. Випуск 2 (25). С. 702-707.
50. Сподіна А. О., Тарасенко І. О. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія «Економічні науки»*. 2022. №12 (131). С. 24-31.
51. Сторожук Т. М., Малинич Н. В., Пастух Д. Л. Вплив структури капіталу на фінансову стійкість підприємства. *Економічний вісник. Серія: Фінанси, облік, оподаткування*. 2020. Вип. 5. С. 148-159. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ehsfat_2020_5_16 (Дата звернення: 15.12.2024).
52. Тинська І., Спільник І. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу і проблеми його вдосконалення. *Економічний аналіз*. 2017. № 8 (2). С. 423-426.
53. Ткаченко Є. Ю., Фатюха В. В., Яришко О. В. Фінансова стійкість підприємства: сутність та основи управління. *Інфраструктура ринку*. 2021. Випуск 56. С. 129–134.
54. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астроя», 2020. 434 с.
55. Федик М. С. Сутність платоспроможності та ліквідності підприємства. *Економіка і суспільство*. 2018. №5. С. 172-179.
56. Фінанси підприємств : навч. посіб. / за ред. Аніловської Г.Я., Висоцької І. Б. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 440 с.
57. Фінансова звітність ПП «Юніон Трейд Плюс». URL: <https://clarity-project.info/edr/36288188> (Дата звернення: 15.12.2024).
58. Фінансовий аналіз діяльності підприємства. Тексти лекцій для студентів спеціальності 051 – Економіка за освітньою програмою «Економіка підприємства» денної форми навчання / Укладачі: Самко О. О. Чернігів: ЧНТУ, 2020. 112 с.
59. Фінансовий менеджмент : підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф.

М. І. Крупки ; [М. І. Крупка, О. М. Ковалюк, В. М. Коваленко та ін.]. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 440 с.

60. Халатур С. М., Кравченко М. В., Павлік І. Д. Удосконалення управління грошовими потоками підприємства як основа забезпечення фінансово-економічної безпеки. *Економіка та держава*. 2021. № 1. С. 30–35. URL: <https://dspace.dsau.dp.ua/handle/123456789/4732> (Дата звернення: 28.12.2024).

61. Халатур С. М., Кравченко М. В., Якубенко Ю. Л., Максютенко О. Е. Методичні аспекти аналізу ефективності управління грошовими потоками підприємств в умовах ризиків та невизначеності. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 21. С. 17–23. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7668&i=2> (Дата звернення: 28.12.2024).

62. Чепка В. В., Матяш О. К. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу. *Економіка і суспільство*. 2017. № 12. С. 649–655.

63. Чепка В. В., Свідерська І. М., Гавриленко Ю. О. Фінансовий стан підприємства: теоретичні основи. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 19-20. С. 96–102. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7182&i=14> (Дата звернення: 15.12.2024).

64. Шерстерняк М. М. Сучасний економічний аналіз та його основні види. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Випуск 20. С. 158-162.

65. Шило Л. А., Топоркова О. А. Фінансовий аналіз діяльності акціонерних товариств. *Інфраструктура ринку*. 2022. № 64. С. 82-88. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct64-14> (Дата звернення: 15.12.2024).

66. Шкроміда В. В., Василюк М. М., Гнатюк Т. М. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання». *Посібник*. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2016. 219 с.

67. Ювженко Н. М. Зарубіжний досвід застосування автоматизованих систем бюджетування. *Економіка та держава*. 2019. № 4. С. 106–111.

68. Ясіновська І. Ф., Кольба Р. М. Шляхи підвищення ефективності

системи управління грошовими потоками підприємства в умовах війни. Молодий вчений. 2023. №11(123). 168-174. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/6029> (Дата звернення: 28.12.2024).

69. Atrill, Peter. Financial management for decision makers. Ninth edition. Harlow, England; New York: Pearson, 2020. 715 p.

70. Brigham, E. F., & Ehrhardt, M. C. (2019). Financial Management: Theory and Practice (16th ed.). Cengage Learning. 1216 p.

71. Kobzev, I., Melnykov, O. F., & Melnykov, O. O. (2023). Analysis of methods for assessing the financial state of the enterprise suitable for forecasting at the formal level in conditions of unstable economic development. International Science Journal of Management, Economics & Finance, 2(5), 80–94. URL: <https://isg-journal.com/isjmef/article/view/528> (Дата звернення: 15.12.2024).

72. Lomtjeva I. M., Snachov M. P., Toporkova O. A., Shylo L. A. Formation peculiarities of financial resources of PJSC «Ukrainian railway». Science and Transport Progress. Bulletin of Dnipropetrovsk National University of Railway Transport. 2018. Vol. 3(75) P.67-77. doi: 10.15802/stp2018/133380 (Дата звернення: 15.12.2024).

73. Van Horne, J. C., & Wachowicz, J. M. Jr. (2008). Fundamentals of Financial Management (13th ed.). Prentice Hall. 744 p.

ДОДАТКИ

Показники фінансової стійкості підприємства

Показник	Рекомендована межа	Формула розрахунку	Значення показника
Коефіцієнт забезпеченості оборотних фондів власними джерелами фінансування	$\geq 0,10$	$\text{Кзаб.о.ф.вдф} = \text{Власні та привітряні до них кошти} / \text{Оборотні активи, або в рядках форм звітності Ф. №1, р. 1495} / \text{Ф. №1, р. 1195}$	Показник показує наявність власних коштів підприємства, необхідних для його фінансової стабільності.
Коефіцієнт (індекс) постійного активу	≤ 1	$\text{Кп.а} = \text{Необоротні активи} / \text{Власний капітал}$ або в рядках форм звітності Ф. №1, р. 1095 / Ф. №1, р. 1495	Показник показує частку основного капіталу (необоротних активів) у джерелах власних коштів підприємства.
Власний оборотний капітал	-	Двома способами: 1. $\text{ВОК} = (\text{ВК} + \text{ДП}) - \text{НА} = (\text{Ф. №1, р. 1495} + \text{р. 1595}) - \text{Ф. №1, р. 1095}$ 2. $\text{ВОК} = \text{ОА} - \text{КП} = (\text{Ф. №1, р. 1195} + \text{р. 1200}) - \text{Ф. №1, р. 1695}$.	Показник характеризує ту частину власного капіталу, яка є джерелом покриття оборотних активів підприємства.
Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	від 0,25 до 0,9	$\text{Кман.вок} = \text{Власні оборотні кошти} / \text{Власний капітал}$ або в рядках форм звітності Ф. №1, р. 1195 + р. 1200 – р. 1695 / Ф. №1, р. 1495	Показник показує частку власних оборотних коштів, яка міститься у власному капіталі. Визначається специфікою галузі та виробництва.
Коефіцієнт забезпеченості власними коштами	$> 0,1$	$\text{Кзаб.вок} = \text{Власні оборотні кошти} / \text{Оборотні активи}$ або в рядках форм звітності Ф. №1, р. 1195 + р. 1200 – р. 1695 / Ф. №1, р. 1195	Показник характеризує наявність власних оборотних коштів у підприємства, необхідних для його фінансової стійкості.
Коефіцієнт забезпечення запасів власними оборотними коштами	$\geq 0,8$	$\text{Кзаб.зап.вок} = \text{Власні оборотні кошти} / \text{Запаси}$ або в рядках форм звітності Ф. №1, р. 1195 + р. 1200 – р. 1695 / Ф. №1, р. (1101 + 1110 + 120 + 1103 + 1104)	Показник показує, наскільки запаси, що мають найменшу ліквідність у складі оборотних активів, забезпечені довгостроковими стабільними джерелами фінансування.
Коефіцієнт фінансової незалежності	від 0,5 до 1	$\text{Кф.н} = \text{Власний капітал} / \text{Валюта балансу,}$ або в рядках форм звітності Ф. №1, р. 1495 / Ф. №1, р. 1900	Показник визначає частку коштів, інвестованих у діяльність підприємства його власниками. Характеризує можливість підприємства виконати зовнішні зобов'язання за кошти власного капіталу.
Коефіцієнт фінансової залежності	від 1 до 2	$\text{Кфін.зал} = \text{Валюта балансу} / \text{Власний капітал,}$ або в рядках форм звітності Ф. №1, р. 1900 / Ф. №1, р. 1495	Показник показує наскільки активи підприємства фінансуються за позикові кошти.
Коефіцієнт фінансової стійкості	від 0,75 до 0,9	$\text{Кф.с} = \text{Власний капітал} + \text{Довгострокові зобов'язання} / \text{Валюта балансу,}$ або в рядках форм звітності Ф. №1, р. 1495 + р. 1595 / Ф. №1, р. 1900	Показник показує частку стабільних джерел фінансування в загальній сумі джерел фінансування засобів підприємства.
Коефіцієнт фінансового ризику (плече фінансового важеля)	від 0,2 до 0,5	$\text{Кф.р} = \text{Позиковий капітал} / \text{Власний капітал,}$ або в рядках форм звітності Ф. №1, р. 1595 + р. 1695 / Ф. №1, р. 1495	Показник показує скільки позикових коштів залучає підприємство на 1 грн. власного капіталу.
Коефіцієнт фінансової стабільності	> 1	$\text{Кф.ст} = \text{Власний капітал} / \text{Позиковий капітал,}$ або в рядках форм звітності Ф. №1, р. 1495 / Ф. №1, р. 1595 + р. 1695	Показник показує співвідношення власних і залучених коштів, вкладених у діяльність підприємства. Характеризує здатність підприємства залучати зовнішні джерела фінансування.

Основні принципи фінансового планування та прогнозування

Назва принципу	Сутність
Наукової обґрунтованості плану	передбачає розроблення основних показників плану шляхом техніко-економічного обґрунтування, базуючись на матеріалах аналізу, чинному законодавстві, вітчизняному та зарубіжному досвіді фінансового планування
Комплексності планування	передбачає єдність господарського плану з його ресурсним забезпеченням
Альтернативності	передбачає проведення планових розрахунків і вибір найкращої альтернативи розвитку підприємств!
Системності у плануванні	передбачає системний підхід до дослідження і розроблення показників фінансового плану, їх групування, розробку системи показників, методів, моделей для кожного об'єкта, побудову логічного ланцюга дослідження
Адекватності	полягає у виборі найбільш відповідних і адекватних моделей та методів фінансового планування, що враховують закономірності розвитку окремих економічних явищ і процесів
Нормативного забезпечення	передбачає, що показники (коефіцієнти), які зараховуються до фінансових планів підприємства, повинні мати нормативну основу, а також відповідати рівню, встановленому законодавством
Орієнтації плану на соціальний і економічний розвиток підприємства	передбачає спрямування грошових ресурсів на економічний розвиток підприємства, впровадження науково-технічного прогресу на виробництві, створення нових робочих місць, удосконалення організації праці, організацію підготовки і перепідготовки кадрів, більш повне задоволення соціальних потреб
Оптимальності у плануванні	орієнтує на вибір найбільш економічно вигідного варіанту під час планування
Визначення провідних ланок і напрямів	передбачає на кожному конкретному етапі розвитку підприємницької діяльності визначати пріоритетні напрями першочергового фінансування для прискорення темпів економічного становлення і розвитку
Взаємозв'язку поточних і перспективних планів	передбачає закріплення провідної ролі перспективних планів, підпорядкування поточних планів їх виконанню
Збалансованості ризиків	полягає у тому, що особливо ризикові довгострокові інвестиції доцільно фінансувати за рахунок власних коштів

Баланси (звіти про фінансовий стан) станом на 31.12.2021; 2022; 2023

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство <u>ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ЮНІОН ТРЕЙД ПЛЮС"</u>	Дата (рік, місяць, число)	2022	01	01
Територія <u>Україна</u>	за ЄДРПОУ	36288188		
Організаційно-правова форма <u>приватне підприємство</u>	за КОАТУУ			
Вид економічної діяльності <u>Неспеціалізована оптова торгівля</u>	за КОПФГ			
Середня кількість <u>448</u>	за КВЕД	46.90		
Адреса, <u>67833, Одеська обл., Одеський р-н, Селище Великодолинське, вул. Паркова, "Кшп №1"</u>				
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака				
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами фінансової звітності		v		

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.**

Форма N 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005	718,40	
Основні засоби	1010	8527,70	6698,20
первісна вартість	1011	16040,20	18012,80
знос	1012	7512,50	11314,60
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	9246,10	6698,20
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	59085,80	62784,70
Виробничі запаси	1101		
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	75728,90	100583,10
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135	946,10	0,90
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1791,80	132,20
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	3201,40	1795,60
готівка	1166		
рахунки в банках	1167		
Витрати майбутніх періодів	1170	27,30	82,50
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	140781,30	165379,00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	150027,40	172077,20

Продовження додатку В

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	10,00	10,00
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	6637,10	10759,90
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	6647,10	10769,90
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525	42542,00	74031,90
Усього за розділом II	1595	42542,00	74031,90
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	22074,70	38724,10
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	77926,10	44917,50
розрахунками з бюджетом	1620	736,40	1456,00
у тому числі з податку на прибуток	1621	736,40	649,00
розрахунками зі страхування	1625	2,00	0,00
розрахунками з оплати праці	1630	14,20	148,40
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авнсами	1635		
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	84,90	2029,40
Усього за розділом III	1695	100838,30	87275,40
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700		
Баланс	1900	150027,40	172077,20

Продовження додатку В

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство <u>ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ЮНІОН ТРЕЙД ПЛЮС"</u>	Дата (рік, місяць, число) <u>2023 01 01</u>	КОДИ
Територія <u>Україна</u>	за ЄДРПОУ	<u>36288188</u>
Організаційно-правова форма господарювання <u>приватне підприємство</u>	за КОАТУУ	
Вид економічної діяльності <u>Неспеціалізована оптова торгівля</u>	за КОПФГ	
Середня кількість працівників ¹ <u>398</u>	за КВЕД	<u>46.90</u>
Адреса, телефон <u>67833, Одеська обл., Одеський р-н, Селище Великодолинське, вул. Паркова, "Кгп №1"</u>		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):		
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		v
за міжнародними стандартами фінансової звітності		

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 р.**

Форма N 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	6698,20	4223,00
первісна вартість	1011	18012,80	17173,00
знос	1012	11314,60	12950,00
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	6698,20	4223,00
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	62784,70	31319,00
Виробничі запаси	1101		1108,00
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104		30211,00
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	100583,10	46916,00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135	0,90	
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	132,20	17937,00
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	1795,60	5573,00
готівка	1166		154,00
рахунки в банках	1167		5419,00
Витрати майбутніх періодів	1170	82,50	
Інші оборотні активи	1190		431,00
Усього за розділом II	1195	165379,00	102176,00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	172077,20	106399,00

Продовження додатку В

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	10,00	10,00
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	10759,90	11401,00
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	10769,90	11411,00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525	74031,90	
Усього за розділом II	1595	74031,90	0,00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	38724,10	
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	44917,50	22890,00
розрахунками з бюджетом	1620	1456,00	2209,00
у тому числі з податку на прибуток	1621	649,00	98,00
розрахунками зі страхування	1625	0,00	472,00
розрахунками з оплати праці	1630	148,40	4490,00
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635		
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	2029,40	64927,00
Усього за розділом III	1695	87275,40	94988,00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700		
Баланс	1900	172077,20	106399,00

Продовження додатку В

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	<u>ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ЮНІОН ТРЕЙД ПЛЮС"</u>	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Територія	<u>Україна</u>	за ЄДРПОУ	2024 01 01
Організаційно-правова форма господарювання	<u>приватне підприємство</u>	за КОАТУУ	36288188
Вид економічної діяльності	<u>Неспеціалізована оптова торгівля</u>	за КОПФГ	
Середня кількість працівників ¹	<u>460</u>	за КВЕД	46.90
Адреса, телефон	<u>67833, Одеська обл., Одеський р-н, Селище Великодолинське, вул. Паркова, "Кпп №1"</u>		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності	v		

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2023 р.

Форма N 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код	На початок	На кінець
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	4223,00	3552,00
первісна вартість	1011	17173,00	17497,00
знос	1012	12950,00	13945,00
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції:	1030		
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств			
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	4223,00	3552,00
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	31319,00	55311,00
Виробничі запаси	1101	1108,00	56,00
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104	30211,00	55255,00
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	46916,00	47555,00
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130		
за виданими авансами	1135		78,00
з бюджетом	1136		
у тому числі з податку на прибуток	1145		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1155	17937,00	22149,00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1160		
Поточні фінансові інвестиції	1165	5573,00	1825,00
Гроші та їх еквіваленти	1166	154,00	567,00
готівка	1167	5419,00	891,00
рахунки в банках	1170		
Витрати майбутніх періодів	1190	431,00	
Інші оборотні активи	1195		
Усього за розділом II	1195	102176,00	126918,00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	106399,00	130470,00

Продовження додатку В

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	10,00	10,00
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	11401,00	22300,00
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	11411,00	22310,00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	0,00	0,00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	22890,00	27605,00
розрахунками з бюджетом	1620	2209,00	1611,00
у тому числі з податку на прибуток	1621	98,00	907,00
розрахунками зі страхування	1625	472,00	520,00
розрахунками з оплати праці	1630	4490,00	5644,00
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635		
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	64927,00	72780,00
Усього за розділом III	1695	94988,00	108160,00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700		
Баланс	1900	106399,00	130470,00

Звіти про фінансовий стан (звіти про сукупний дохід) за 2021-2023 рр.

ПП "ЮНІОН ТРЕЙД ПЛЮС"

(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2023	01	01
36288188		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2022 рік

Форма N 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1575249	1430431
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1465755)	(1321001)
Валовий:			
прибуток	2090	109494	109430
збиток	2095	(0)	(0)
Інші операційні доходи	2120	2815	1983
Адміністративні витрати	2130	(75469)	(77284)
Витрати на збут	2150	(27341)	(25762)
Інші операційні витрати	2180	(8897)	(3339)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	602	5028
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	500	
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	( )	( )
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	( )	( )
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1102	5028
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(198)	(905)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	904	4123
збиток	2355	(0)	(0)

Продовження додатку Г

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код	За звітний	За аналогічний
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445	( )	( )
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	( )	( )
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	( )	( )
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	39836	4123

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код	За звітний	За аналогічний
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	6109	5870
Витрати на оплату праці	2505	51868	49125
Відрахування на соціальні заходи	2510	11806	10921
Амортизація	2515	3151	2510
Інші операційні витрати	2520	38773	35698
Разом	2550	111707	104124

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код	За звітний	За аналогічний
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

ПП "ЮНІОН ТРЕЙД ПЛЮС"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ	
2024	01 01
36288188	

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2023 рік**

Форма N 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1928419	1575249
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1725497)	(1465755)
Валовий: прибуток	2090	202922	109494
збиток	2095	(0)	(0)
Інші операційні доходи	2120	146	2815
Адміністративні витрати	2130	(44116)	(75469)
Витрати на збут	2150	(134927)	(27341)
Інші операційні витрати	2180	(11784)	(8897)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	12241	602
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	1038	500
Інші доходи	2240	7	
Фінансові витрати	2250	( )	( )
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	(2)	( )
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	13284	1102
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(2391)	(198)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	10893	904
збиток	2355	(0)	(0)

Продовження додатку Г

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код	За звітний	За аналогічний
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445	( )	( )
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	( )	( )
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	( )	( )
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	10893	904

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код	За звітний	За аналогічний
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	24957	6109
Витрати на оплату праці	2505	73635	51868
Відрахування на соціальні заходи	2510	16071	11806
Амортизація	2515	2652	3151
Інші операційні витрати	2520	73514	38773
Разом	2550	190829	111707

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код	За звітний	За аналогічний
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		